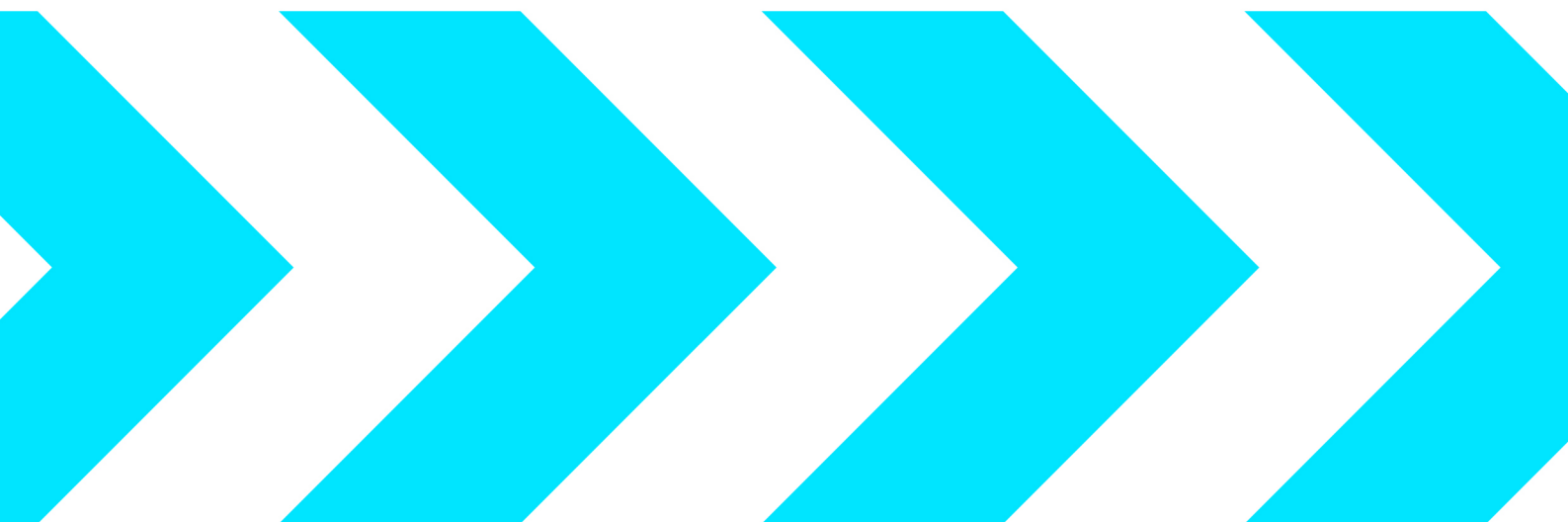

Instrukcja przeprowadzania kontroli

Wersja: 7.2.4

TachoScan Control

Instrukcja przeprowadzania kontroli

© 2002 - 2026 INELO Polska Sp. z o.o. Wszystkie prawa zastrzeżone

Kopiowanie, wprowadzanie zmian, przesyłanie, publiczne odtwarzanie i wszelkie wykorzystywanie tych treści wymaga uprzedniej pisemnej zgody wydawcy.

Nazwy firm i produktów wymieniane w tej Instrukcji mogą być zastrzeżonymi nazwami lub zastrzeżonymi znakami handlowymi ich właścicieli. Wydawca oraz autor nie roszczą sobie do nich żadnych praw.

Chociaż dołożono szczególnej staranności w trakcie tworzenia tego dokumentu, to jednak ani wydawca ani autor nie odpowiadają za błędy i opuszczenia ani za szkody spowodowane użyciem informacji zawartych w tym dokumencie. W żadnym razie wydawca ani autor nie odpowiadają za nieuzyskany przychód ani też za żadne inne szkody ekonomiczne bezpośrednio lub pośrednio spowodowane lub rzekomo spowodowane przez ten dokument.

Okna programu przedstawione w obrazach (screen'ach) zamieszczonych w niniejszej instrukcji mogą się różnić kształtem i zawartością od okien posiadanej wersji programu. Różnica ta może wystąpić szczególnie dla wersji programu innej od wersji instrukcji.

Produkcja:

INELO Polska Sp. z o.o.

ul. Karpacka 24/U2b
43-300 Bielsko-Biała
POLAND
www.inelo.pl

Spis

1. Wprowadzenie	5
2. Logowanie	5
3. Nowa kontrola	11
4. Wprowadzanie danych	17
4.1. Skanowanie wykresówek	18
4.1.1. Skaner płaski	19
4.1.2. Skaner rolkowy	20
4.1.3. Ustawienie godziny rozpoczęcia wykresówki	21
4.1.4. Dane wykresówki	24
4.1.5. Kalibracja wykresówki	25
4.1.6. Ręczne dodawanie czynności	28
4.2. Pobieranie danych z karty kierowcy	31
4.2.1. Podgląd i edycja danych	32
4.3. Pobieranie danych z tachografu	39
4.3.1. TachoReader Basic	40
4.3.2. TachoReader Combo Plus	40
4.4. Otwieranie z pliku	40
4.5. Poprawny odczyt danych z karty kierowcy / tachografu	41
4.6. Uszkodzony odczyt danych z karty kierowcy	43
4.7. Uszkodzony odczyt danych z tachografu	44
4.8. Import danych z tachografu do karty	44
5. Okno podglądu danych z tachografu cyfrowego	47
5.1. Informacje ogólne i dane techniczne	47
5.2. Czynności o określonej dacie	48
5.3. Zdarzenia i awarie	50
5.4. Czynności, zdarzenia i awarie w tabeli	50
5.5. Włożenia i wyjęcia karty	51
5.6. Blokady i ostatni odczyt	51
5.7. Lista kontroli	51
5.8. Profile prędkości	51
5.9. Profile RPM	52
5.10. Wykres prędkości	53
6. Weryfikacja danych	59
6.1. Brakujące dane kierowcy	59
6.2. Naruszenia i manipulacje	60

6.2.1. Użycie kilku kart kierowcy	70
6.2.2. Jazda bez prawidłowej karty kierowcy	74
6.2.3. Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie	79
6.3. Prezentacja naruszeń	84
6.3.1. Wykres tygodniowy	84
6.3.2. Wykres miesięczny	88
6.3.3. Raport kontrolny	89
7. Zamknięcie i eksport kontroli	92
8. Ponowne otwarcie i edycja kontroli	95
9. Generowanie raportów	97

1. Wprowadzenie

Niniejsza instrukcja przybliża ogólną procedurę kontroli na drodze i w przedsiębiorstwach. Jest ona przede wszystkim skierowana do osób, które nie mają doświadczenia z odczytem cyfrowych kart kierowców i tachografów w programie TachoScan Control. Tym osobom zalecamy uruchomienie programu TachoScan Control i wypróbowanie kolejno wymienionych operacji. Zaawansowani użytkownicy mogą od razu przejść do opisu konkretnego etapu kontroli.

Pierwsza kontrola zazwyczaj ma następujący przebieg:

- zalogowanie do programu TachoScan Control;
- założenie nowej kontroli i ustawienie jej parametrów;
- wprowadzanie danych z tarcz tachografów i/lub kart kierowców;
- weryfikacja manipulacji;
- raportowanie i zatwierdzenie naruszeń;
- zamknięcie i eksport kontroli;
- ponowne otwarcie i edycja kontroli.

Niniejsza instrukcja opisuje wszystkie wymienione wyżej etapy kontroli na przykładowych danych.

Dane kierowców, dane kontrolowanej firmy, numery kart kierowców oraz numery rejestracyjne samochodów są fikcyjne.

Dla **licencji Expert** wykluczono niektóre funkcje związane z importem i eksportem danych, statystyki oraz protokoły kontrolne. Dodano nową nomenklaturę: "ekspertyza" zamiast "kontrola" oraz "użytkownik" zamiast "inspektor".

2. Logowanie

Przed rozpoczęciem pracy z programem, należy się zalogować. Logowanie polega na wybraniu odpowiedniej ikony użytkownika w ekranie logowania, a następnie, w zależności od tego czy jest wymagane, wpisanie hasła.

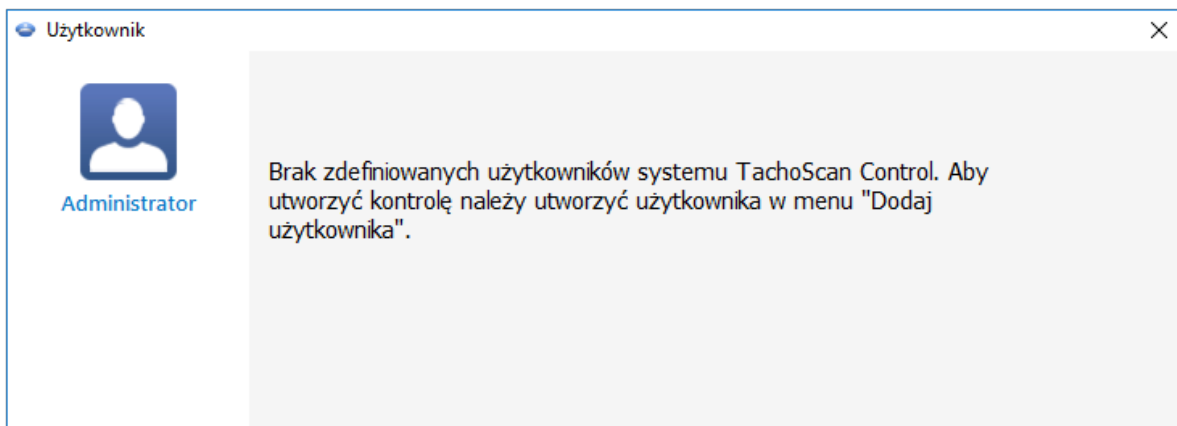
Licencja Expert:

Pierwsze logowanie następuje za pomocą konta User bez formularza. Nie istnieje konto administrator - edycję można wykonywać z poziomu każdego użytkownika. Podczas kolejnych logowań wybierany będzie poprzednio zalogowany użytkownik. Dodawanie użytkownika wymaga wpisania jedynie imienia i nazwiska (bez hasła), dodatkowo jest sprawdzane czy wprowadzony użytkownik nie istnieje już w

bazie.

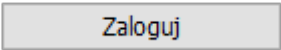
Pierwsze logowanie (Administrator)

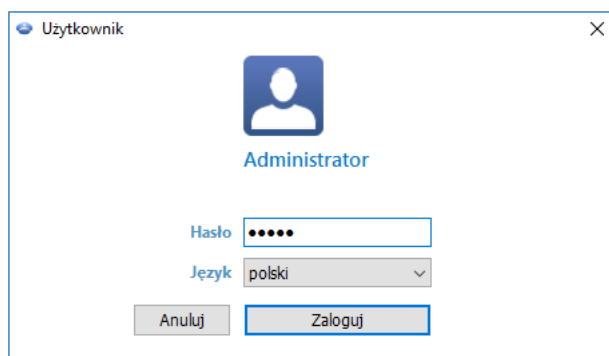
W przypadku pierwszego logowania program wyświetli poniższe okno:

Rys. Brak użytkownika - Komunikat.

w którym należy kliknąć na ikonę administratora, a następnie, w kolejnym oknie:

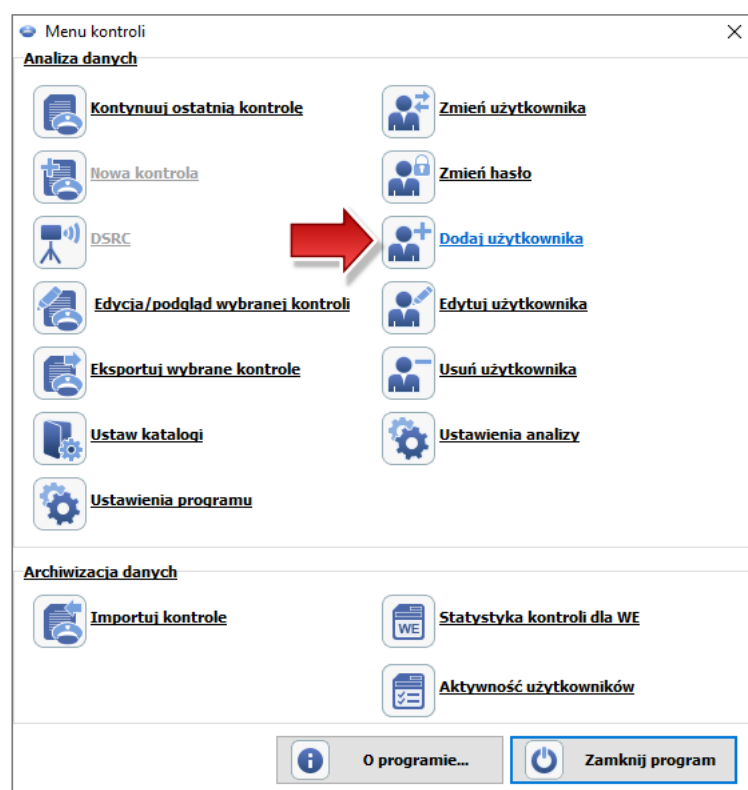
- wypełnij pole Hasło (domyślne hasło: "admin");
- kliknij .

Po udanym zalogowaniu program zostanie uruchomiony.

Nowy użytkownik

Po zalogowaniu się jako administrator z menu kontroli wybierz: **Dodaj użytkownika**.

Rys. Menu kontroli administratora.

Program wyświetli okno dodawania użytkownika.

Rys. Administrator - dodawanie użytkownika.

Wpisujemy odpowiednio (więcej w temacie: "Użytkownik" -> "Dodaj" w pomocy programu):

- Nazwisko i imię;

Licencja LAN - ☒ **uwierzytelnienie domenowe** (menu: "Ustawienia" -> "Ustawienia programu"): Nazwisko i imię (login) użytkownika TachoScan Control musi być takie samo jak nazwa użytkownika w domenie.

- Wymagaj hasła podczas logowania - odznacz tę opcję jeśli nie chcesz aby użytkownik wpisywał hasło podczas logowania;
- Uprawnienia tylko do własnych kontroli - jeśli opcja będzie zaznaczona to inspektor będzie widział tylko kontrole przez siebie założone (opcja znacząca dla licencji LAN);
- Hasło - jeśli w/w opcja została zaznaczona;
- Stopień;
- Numer identyfikacyjny;

- Województwo - wybieramy z listy;
- Uprawnienia edycji ustawień - zaznacz do jakich zakładek okna edycji ustawień analizy może mieć dostęp wprowadzany użytkownik;

Wyjątek:

Każdy z użytkowników niezależnie od uprawnień zawsze będzie miał dostęp do zarządzania opcją: **W trakcie odczytu danych z karty kierowcy generuj minutę pracy na wpisie kraju** (zakładka: "Analiza")

- Domyślne ustawienia nowej kontroli - wybierz rodzaj kontroli jaki ma być zaznaczony podczas zakładania nowej kontroli.

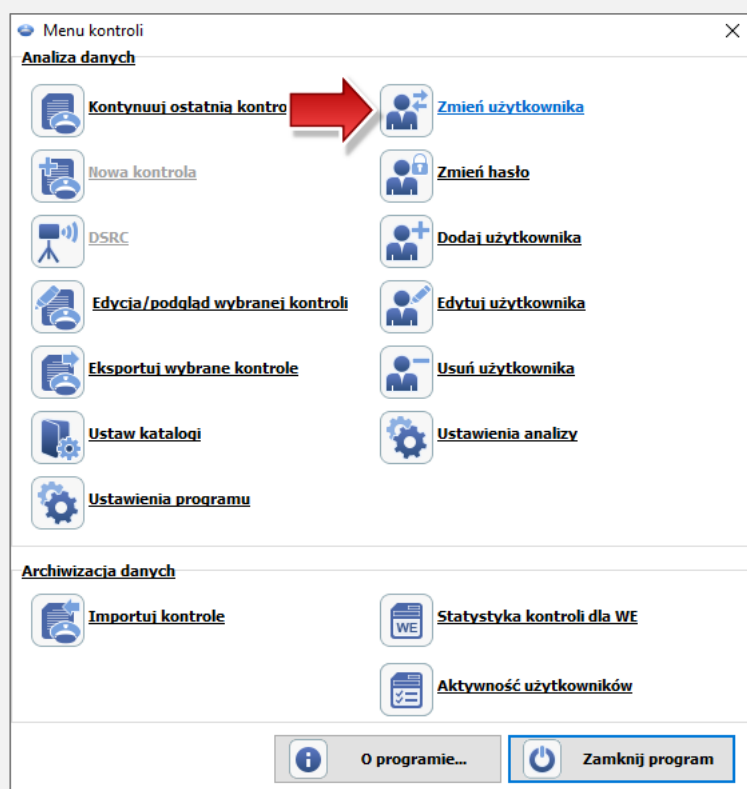
Przykład

Po uzupełnieniu powyższych danych, wybieramy przyciski:

Zapisz

Zamknij

Powtórnie pokaże się nam okno: **Menu kontroli:**

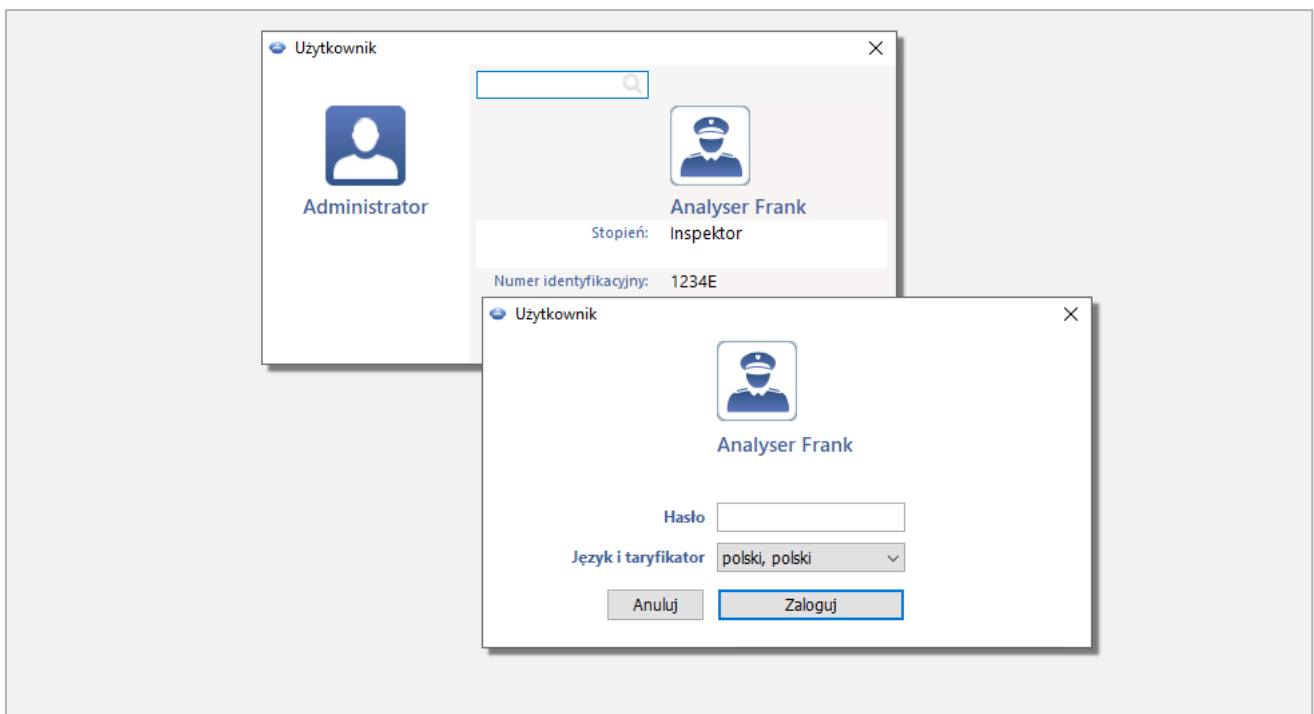

Klikamy: **Zmień użytkownika**.

W nowym oknie kliknij na ikonę inspektora, a następnie wpisz hasło i kliknij

Zaloguj

(Ponownie pokaże się nam okno **Menu kontroli** umożliwiające dodanie nowej kontroli)

3. Nowa kontrola

Licencja Expert:

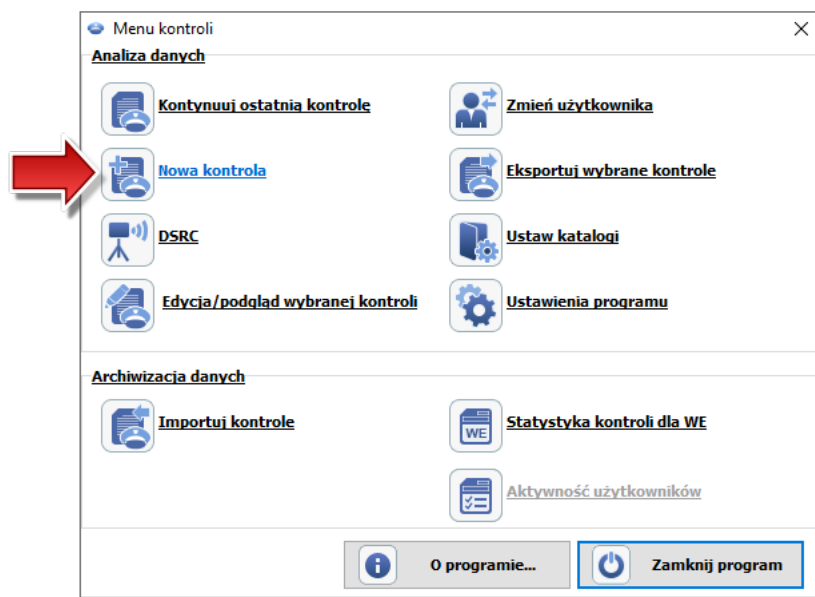
Wprowadzono nomenklaturę "**ekspertyza**" zamiast "**kontrola**" w całym obszarze programu.

Każda kontrola wykonywana za pomocą programu **TachoScan Control** rejestrowana jest w bazie danych, dlatego po wybraniu opcji **Nowa kontrola** konieczne jest wprowadzenie danych określających: nr kontroli, datę, nazwę kontrolowanej firmy i rodzaj przeprowadzanej kontroli.

Aby przystąpić do nowej kontroli należy:

- w menu: **Kontrola** wybrać: **Nowa kontrola**;
- lub

- kliknąć na ikonie: , a następnie w oknie **Menu kontroli** wybrać **Nowa kontrola**.

Program wyświetli okno: **Nowa kontrola**, które zawiera następujące elementy:

Nowa kontrola

Parametry nowej kontroli

Numer: 0003-2021-12345 Data: 21-09-2021 15:42

Nazwa firmy:

Identyfikator/NIP: Kraj:

Numer licencji:

Przedmiot przewozu: rzeczy Kontrolowany okres: 24-08-2021 - 21-09-2021

☐ kontrola w przedsiębiorstwie ☒ kontrola drogowa

☐ Oznacz wszystkie dane kierowców jako poufne (na raportach)

Nazwisko i imię kierowcy: Numer karty:

Nazwisko i imię pomocnika: Numer karty:

Kraj rejestracji pojazdu: Polska Nr rej. pojazdu:

Kategoria drogi: Rodzaj tachografu:

Brak danych dotyczących innej pracy lub dyspozycyjności: 0

Zarejestrowany czas prowadzenia pojazdu, czas pracy: 0

Urządzenia rejestrujące: nieprawidłowe funkcjonowanie/użycie: 0

Strefa czasowa: UTC (Irlandia, Portugalia, Wielka Brytania)

☐ Uwzględniaj przesunięcie czasowe lato/zima Zapamiętaj ☐

Przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy Definiuj okresy

OK Anuluj

Parametry nowej kontroli:

1. **Numer** – program automatycznie nadaje nr każdej kontroli:
 - pierwsza część nr **0004** oznacza nr kolejny kontroli, który za pomocą strzałek po prawej stronie można zmieniać;

- druga część nr **2014** oznacza aktualny rok odczytany z daty systemowej Windows'a;
 - trzecia część nr **1234-1234** oznacza nr identyfikacyjny zalogowanego inspektora.
2. **Data** – jest to data kontroli, domyślnie wyświetla się data bieżąca pobrana z daty systemowej Windows.
 3. **Nazwa firmy** – wpisujemy nazwę kontrolowanej firmy, bądź w przypadku kontroli kierowcy firmy, w której jest zatrudniony.
 4. **Przedmiot przewozu** – w tym oknie wybieramy z listy rodzaj przewozu: **rzeczy, osoby** lub **nieokreślony**.
 5. **Kontrolowany okres:** – wybieramy okres, za który przeprowadzona będzie kontrola. Możliwe opcje:
 - 28 dni
 - 56 dni
 - okres zdefiniowany przez użytkownika

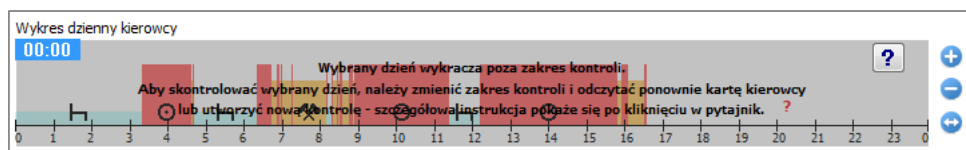
Domyślnie program ustawia kontrolowany okres na 56 dni plus dzień bieżący, jeśli kontrola drogowa wyznaczona jest od dnia 31.12.2024 na terenie Unii Europejskiej i Szwajcarii. Dla dat wcześniejszych oraz dla krajów spoza Unii Europejskiej domyślny okres wynosi 28 dni plus dzień bieżący.

Dane pobrane z karty kierowcy i tachografu cyfrowego spoza określonego przedziału NIE podlegają analizie i NIE zostaną zapisane do bazy danych.

*W przypadku zmiany "kontrolowanego okresu" należy **ponownie pobrać dane z karty kierowcy i/lub dane z tachografu cyfrowego oraz dokonać ponownej analizy naruszeń kierowców.***

Okres analizy naruszeń może zostać również ograniczony do okresu zatrudnienia (więcej w temacie: "Kierowca" -> "Dodaj").

Bezpośrednio po pobraniu danych z karty kierowcy/tachografu cyfrowego w oknie podglądu wykresu dziennego dni spoza okresu kontroli będą "wyszarzone" z odpowiednim komunikatem (patrz: rys. poniżej).

6. Wybór rodzaju kontroli:

- kontrola w przedsiębiorstwie:
 - Cel przewozu – wybieramy z listy cel: na potrzeby własne lub zarobkowy.
- kontrola drogowa:
 - Nazwisko i imię kierowcy;

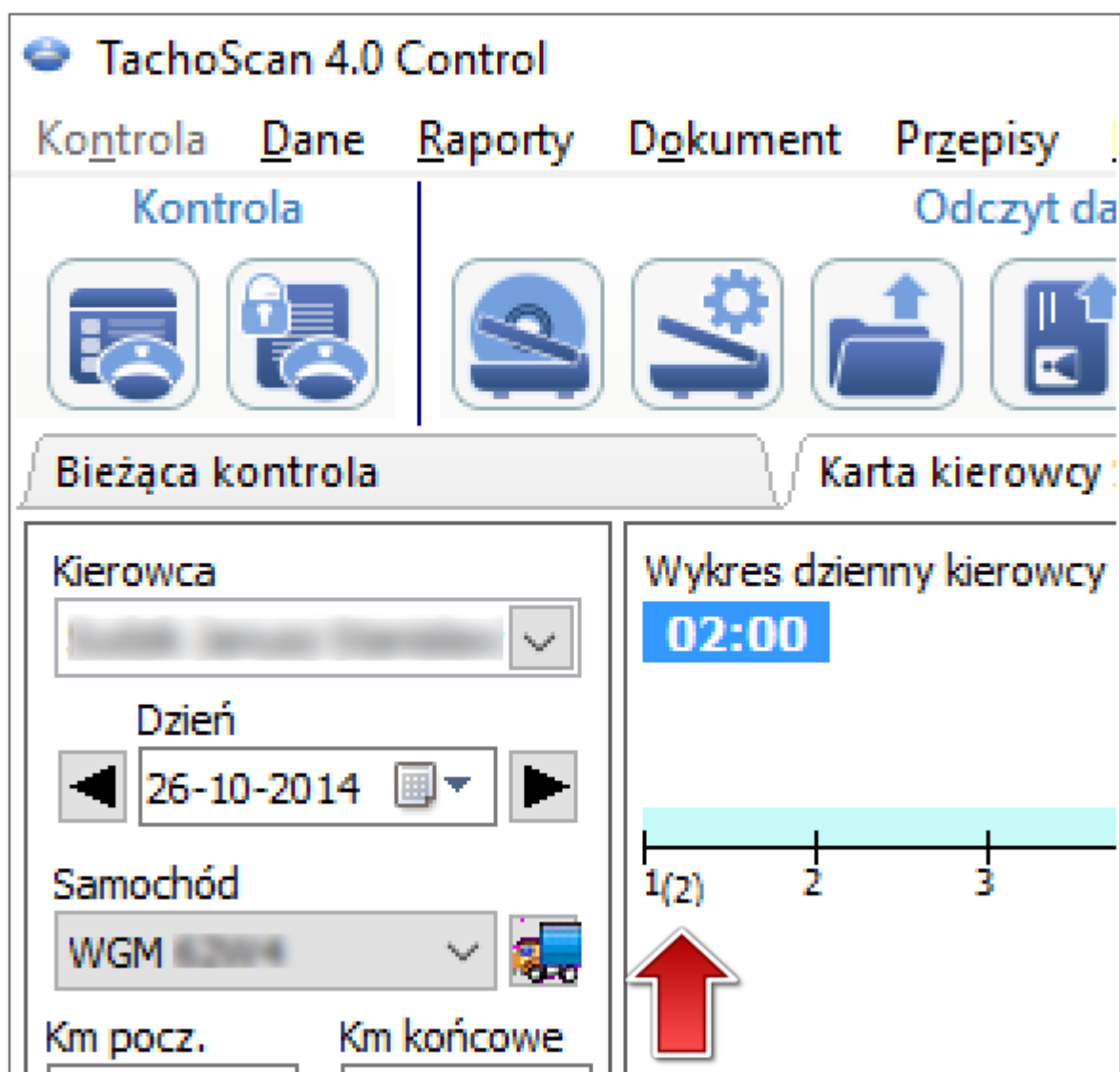
- Nazwisko i imię pomocnika – jazda zespołowa;
- Kraj rejestracji pojazdu;
- Nr rej. pojazdu;
- Kategoria drogi;
- Rodzaj tachografu;

W przypadku pobierania danych z karty kierowcy powyższe dane zostaną automatycznie wypełnione.

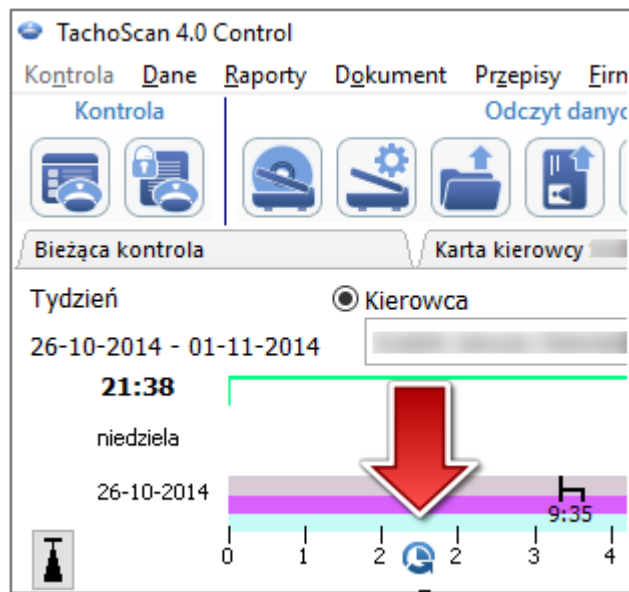
Licencja Expert:

Brak opcji wyboru rodzaju kontroli.

7. **Oznacz wszystkie dane kierowców jako poufne (na raportach)** - zaznaczenie tej opcji ukrywa dane personalne na raportach.
8. W zależności od wyników przeprowadzanej kontroli należy uzupełnić poniższe pola (dane wprowadzone w polach poniżej będą wyświetlone w raporcie: "Statystyka kontroli dla WE"):
 - Brak danych dotyczących innej pracy i/lub dyspozycyjności;
 - Zarejestrowany czas prowadzenia pojazdu, czas pracy;
 - Urządzenia rejestrujące: nieprawidłowe funkcjonowanie/użycie.
9. **Strefa czasowa:** – przesunięcie czasu lokalnego względem czasu **UTC** - podczas pobierania danych program przesuwą wszystkie czasy odczytane z danych karty kierowcy i tachografu względem strefy czasowej ustawionej w tej opcji.
 - **Uwzględniaj przesunięcie czasowe lato/zima** - na podstawie wybranej strefy czasowej, w wyniku zaznaczenia tej opcji, program będzie uwzględniał przesunięcie czasowe lato/zima. Dni, w których to nastąpiło będą miały dodatkowe oznaczenie:

Rys. Wykres dzienny kierowcy (skala: 2:1) - przesunięcie czasowe.

Rys. Wykres tygodniowy kierowcy - przesunięcie czasowe.

- **Zapamiętaj** - opcja pozwala na zapamiętanie wyboru strefy czasowej. Jeśli opcja jest zaznaczona, podczas zakładania nowej kontroli zostanie podpowiedziana ostatnio zapamiętana strefa czasowa. Opcja domyślnie odznaczona.

Domyślnie **Strefa czasowa**: oraz opcja: **Uwzględnij przesunięcie czasowe lato/zima** ustawiane są na podstawie wybranego państwa w polu: **Kraj rejestracji pojazdu**.

Po wczytaniu danych cyfrowych nie będzie można zmienić strefy czasowej. Zmiana możliwa jest tylko po usunięciu wszystkich danych cyfrowych z aktualnej kontroli. Najprostszym rozwiązaniem jest usunięcie bieżącej kontroli i założenie nowej.

Uniwersalny czas koordynowany, **UTC** (ang. Coordinated Universal Time) - wzorcowy czas ustalany na podstawie TAI (fr. Temps Atomique International), uwzględniający nieregularność ruchu obrotowego Ziemi i koordynowany względem czasu słonecznego.

10. **Przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy** Definiuj okresy - umożliwia ustawienie dowolnych okresów w jakich ma być przeprowadzana analiza w raporcie: **Raport przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy - szczegółowy**.

Pola oznaczone niebieskimi ramkami są to pola wymagane do wprowadzenia.

4. Wprowadzanie danych

Program TachoScan Control umożliwia kontrolę przedsiębiorcy lub kierowcy, który równolegle wykorzystuje pojazdy z tachografami cyfrowymi i z tachografami analogowymi. Program przeanalizuje wszystkie dane i odpowiednio je połączy.

4.1. Skanowanie wykresówek

Wykresówki można skanować na dwóch rodzajach skanerów: "płaskim" ¹⁹ i "rolkowym" ²⁰

".

Ustawienia domyślne

Ustawienia domyślne ułatwiają wprowadzanie nowych wykresówek do programu, gdyż program może automatycznie wypełniać odpowiednie pola z góry ustalonymi wartościami.

Okno ustawień domyślnych otwiera się za pomocą ikony: .

Elementy okna:

1. **Kierowca** - Ustaw domyślnego kierowcę.
Po zaznaczeniu tej opcji z rozwijanej listy można wybrać "kierowcę", który będzie wyświetlony w odpowiednim polu w "oknie podglądu/edycji wykresówki".
2. **Samochód** - Ustaw domyślny samochód
Po zaznaczeniu tej opcji z rozwijanej listy można wybrać numer rejestracyjny "pojazdu", który będzie wyświetlony w odpowiednim polu w "oknie podglądu/edycji wykresówki".

Przy pomocy przycisku: można dodać nowego kierowcę lub samochód do bazy danych.

3. Data i godzina:
 - Data domyślna tarczy - program będzie przypisywał wszystkim skanowanym podaną tutaj datę;
 - Godzina rozpoczęcia - oznacza moment, od którego domyślnie na tarczy liczona jest doba.

Ustawienia skanowania

W oknie "Ustawienia programu" znajdują się m.in. ustawienia dotyczące skanera. Zaznaczenie opcji **Pokaż ustawienia** spowoduje, iż każdorazowo przed rozpoczęciem skanowania będą pojawiać się ustawienia skanowania. W przypadku korzystania ze skanera innego niż polecane przez producenta ustawienia skanowania będą pojawiać się niezależnie od tej opcji.

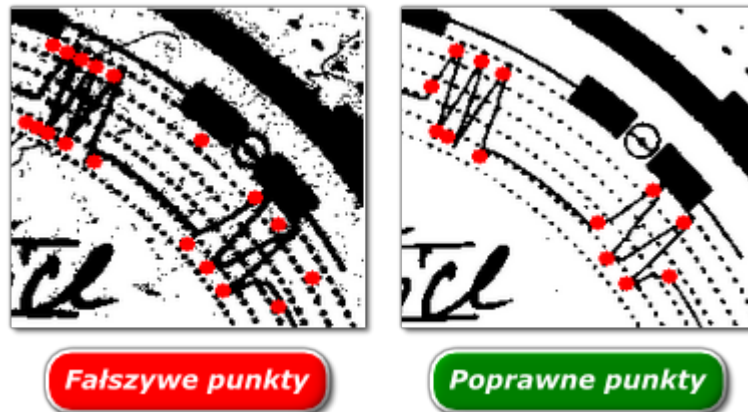
Zalecane skanery: Canon LiDE 70, LiDE 100 lub LiDE 200, Plustek SmartOffice PS283.

Ustawienia dla pozostałych skanerów:

- rozdzielczość: **300 dpi**;
- jasność: **-20**;
- kolor: **Czarno - biały**;
- kolor tła pokrywy skanera: **Czarny**.

Jasność

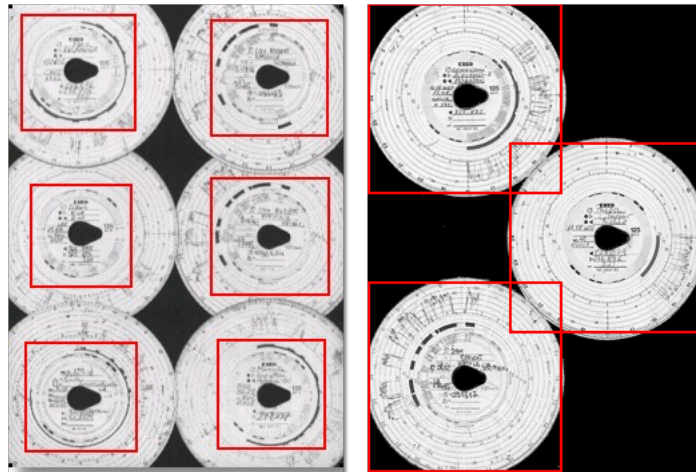
Ustawienie większej jasności może poprawić jakość odczytu na ciemnych tarczach. Powoduje to iż obraz robi się wyraźniejszy, a także znikają dodatkowe punkty (zakłócenia) mające wpływ na późniejszą analizę tarczy. Jeżeli niektóre punkty nie zostaną **zauważone** przez program, należy je dodać ręcznie na zakładce "Podgląd odczytu". Jeśli odczyt pozostaje niepoprawny, należy spróbować ponownie z innym ustawieniem jasności.

Rys. Przykład zeskanowanego wykresu kilometrów.

4.1.1. Skaner płaski

Aby rozpocząć proces skanowania, należy umieścić określoną ilość tarcz (od 1 do 6) w skanerze tak, aby wszystkie znalazły się w obszarze skanowania (obszar A4). Do poprawnego skanowania nie jest potrzebna żadna specjalna przystawka. Tarcze mogą być ułożone dowolnie.

Rys. Przykład prawidłowego ułożenia tarcz na skanerze.

Czerwonymi prostokątami zaznaczone są fragmenty tarcz brane do analizy.

Tarcze na skanerze muszą być ułożone zapisem do spodu. Powyższy przykład pokazuje tarcze widziane od strony szyby skanera.

Po umieszczeniu tarcz należy zamknąć pokrywę skanera, aby ograniczyć liczbę możliwych niedokładności. Skanowanie można rozpocząć na trzy sposoby:

- z menu: **Dane** wybrać: "Pobierz -> Skanuj";
- kliknąć przycisk na pasku narzędziowym;
- użyć skrótu + .

Po zeskanowaniu program otworzy ostatnią wykresówkę w "zakładce podglądu edycji wykresówki", pozostałe zostaną wyświetlone w panelu: "Niezapisane tarcze". Każdą wykresówkę należy przejrzeć, uzupełnić dane i zapisać.

4.1.2. Skaner rolkowy

Aby rozpocząć proces skanowania, należy umieścić określoną ilość tarcz (max. 50) w podajniku skanera tak, aby wszystkie były skierowane wykresem do wewnątrz skanera. Tarczek nie należy umieszczać na środku skanera - powinny być one np. przesunięte w prawo (rys. poniżej). Kąt obrotu łezki tarczy jest nieistotny (rys. poniżej).

Rys. Ułożenie tarcz na skanerze.

Zacinanie się skanera po zeskanowaniu połowy tarczki, może wynikać z centralnego ułożenia tarczki w skanerze. Ułóż tarczkę niesymetrycznie rys. powyżej i ponów skanowanie.

Po umieszczeniu tarcz w podajniku można rozpocząć skanowanie korzystając z następujących sposobów:

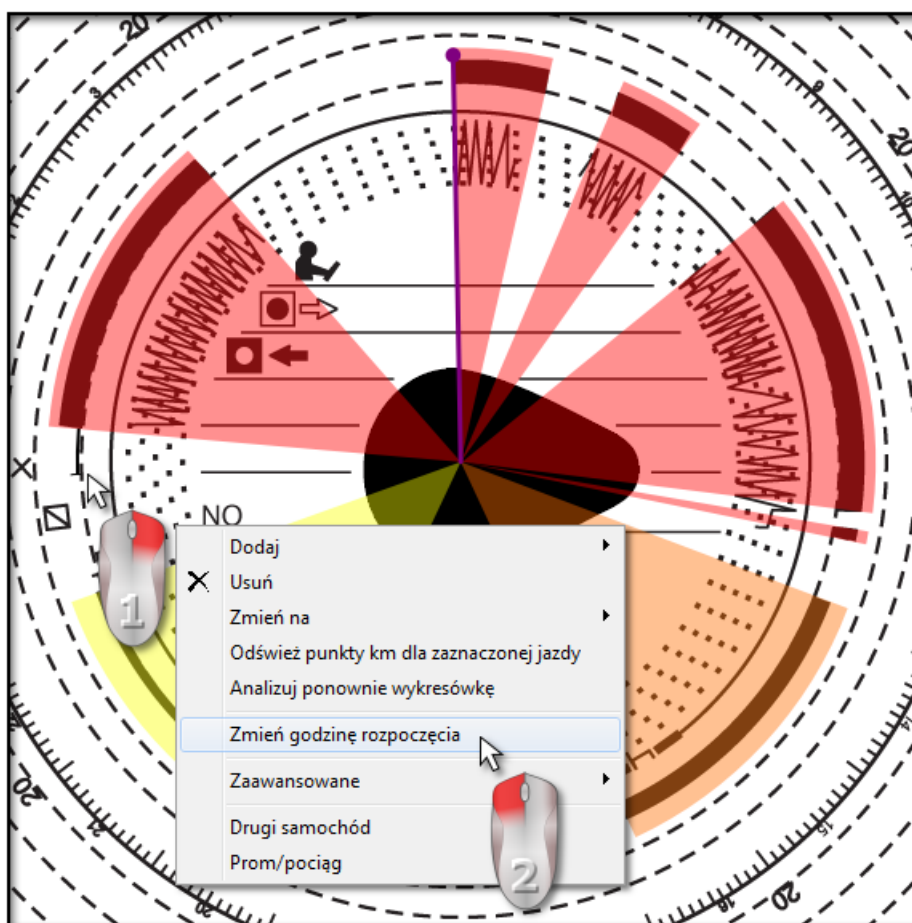
- z menu: **Dane** wybrać: "Pobierz -> Skanuj";
- kliknąć przycisk na pasku narzędziowym;
- użyć skrótu + .

Po zeskanowaniu program otworzy ostatnią wykresówkę w "zakładce podglądu edycji wykresówki", pozostałe zostaną wyświetlone w panelu: "Niezapisane tarcze". Każdą wykresówkę należy przejrzeć, uzupełnić dane i zapisać.

4.1.3. Ustawienie godziny rozpoczęcia wykresówki

Godzina rozpoczęcia oznacza moment pierwszego włożenia wykresówki przez kierowcę do tachografu lub godzinę rozpoczęcia wpisów manualnych (na odwrocie wykresówki). Jest ona reprezentowana przez fioletową linię, biegnącą od środka tarczy. Godzinę rozpoczęcia można zmienić w zakładkach **Podgląd odczytu** i **Dane podstawowe** na sposoby opisane poniżej.

Przy użyciu opcji Zmień godzinę rozpoczęcia

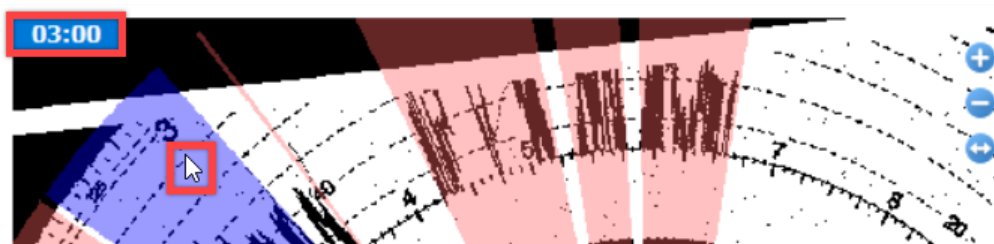

Rys. Zmiana godziny rozpoczęcia.

1. Ustaw kursor myszy w miejscu pierwszego włożenia wykresówki do tachografu (patrz: rys. powyżej), które chcesz ustawić.

Uwaga! Jeśli wcześniej zostały ustawione jakieś trasy, muszą one zostać najpierw usunięte.

Zegar w lewym górnym rogu wskazuje godzinę, nad którą kursor znajduje się w danym momencie.

-
- The diagram is a circular chart with concentric dashed circles and radial lines. It is divided into several colored sectors: red, yellow, orange, and black. Various symbols are placed within these sectors, including squares, circles, triangles, and a person icon. A red arrow points to a specific symbol on the left side of the chart.

Wyjątek:

Przez przesunięcie za pomocą myszy

Przesuwanie godziny rozpoczęcia możliwe jest tylko w obrębie jednego zdarzenia,

na którym znajduje się fioletowa linia.

1. Ustaw kursor myszy na fioletowej linii, tak aby standardowy kursor myszy zmienił się na następujący: .
2. Kliknij i przytrzymaj lewy przycisk myszy, a następnie przesun fioletową linię na pożądaną pozycję (posiłkując się zegarem w lewym górnym rogu podglądu tarczy).

Automatycznie po najdłuższym odpoczynku

Program może automatycznie ustawiać początek wykresówki po najdłuższym odpoczynku.

1. Kliknij **Ustawienia** w menu głównym programu.
2. Kliknij **Ustawienia analizy**.
3. W zakładce **Tolerancja** zaznacz opcję **Ustawiaj początek tarczy po najdłuższym odpoczynku**.

4.1.4. Dane wykresówki

Do zapisu wykresówki wymagane jest podanie daty, kierowcy i samochodu.

Aby w pełni wykorzystać możliwości programu zaleca się uzupełnienie wszystkich danych:

Data

Należy wprowadzić datę rozpoczęcia wykresówki.

Kierowca i Samochód

Pola te należy uzupełnić korzystając z rozwijanych list znajdujących się obok. Jeżeli potrzebne wartości nie znajdują się na listach, należy użyć przycisków w celu uzupełnienia bazy danych. Jeżeli dla wybranego kierowcy był ustawiony domyślny samochód (okno dodawania/edycji kierowcy), to pojawi się on automatycznie w polu **Samochód**, o ile było ono puste.

Liczniki kilometrów

W pola: **Km początkowe** i **Km końcowe** należy wpisać wartość początkową oraz końcową licznika samochodu (liczby wpisane przez kierowcę na tarczy). Wtedy w poniższym polu **Różnica km** pojawi się różnica kilometrów, czyli odległość przebyta według kierowcy. Jeżeli wyliczona ilość różni się zbyt od odczytanej przez program ilości kilometrów z tarczy, znajdującej się w polu **Suma km**, to pola te zostaną automatycznie podświetlone na kolor czerwony.

Tolerancja niezgodności km znajduje się w menu "Ustawienia -> Ustawienia analizy -> zakładka Tolerancja" w polu **Alarmuj o niezgodności km jeżeli różnica większa od.**

W zakładce: **Podgląd odczytu** program rysuje cienką czerwoną linię służącą do sprawdzenia czy odczyt ilości kilometrów był poprawny. Jeżeli czerwona linia nie pokrywa się z czarną, rysowaną przez tachograf, należy ponownie zeskanować tarczę w innych ustawieniach jasności lub poprawić pozycję pików ręcznie.

Tarcza zespołowa

Pole **Tarcza zespołowa** należy zaznaczyć w przypadku tarcz pochodzących od kierowców jadących w zespole. Zaznaczenie opcji powoduje odmienną analizę danych zgodnie z odpowiednimi przepisami dla kierowców jadących w zespole.

4.1.5. Kalibracja wykresówki

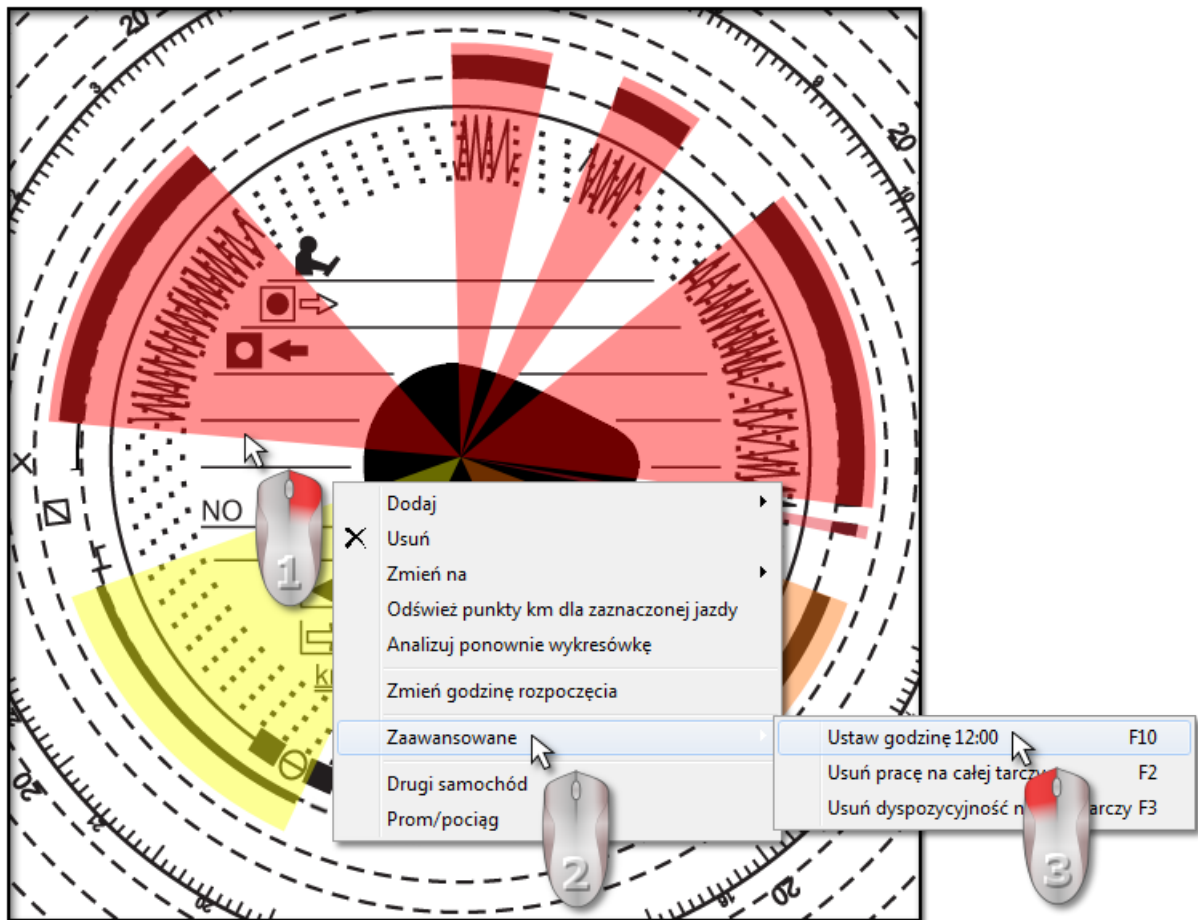
Jeśli uważasz, że program błędnie odczytał czas rozpoczęcia czynności na wykresówce, sprawdź, czy godzina 12:00 jest ustawiona poprawnie.

Zmiany godziny 12:00 można dokonać tylko w zakładce **Dane podstawowe**. Aby przejść do tej zakładki wybierz kolejno: **Dane -> Dane z kart kierowców i wykresówek -> Lista tarcz/dni z karty**. Po wybraniu dnia/tarczy z listy **Lista tarcz/dni z karty**, otworzy się podgląd wykresówki z domyślnie otwartą zakładką **Dane podstawowe**.

Aby ustawić godzinę 12:00:

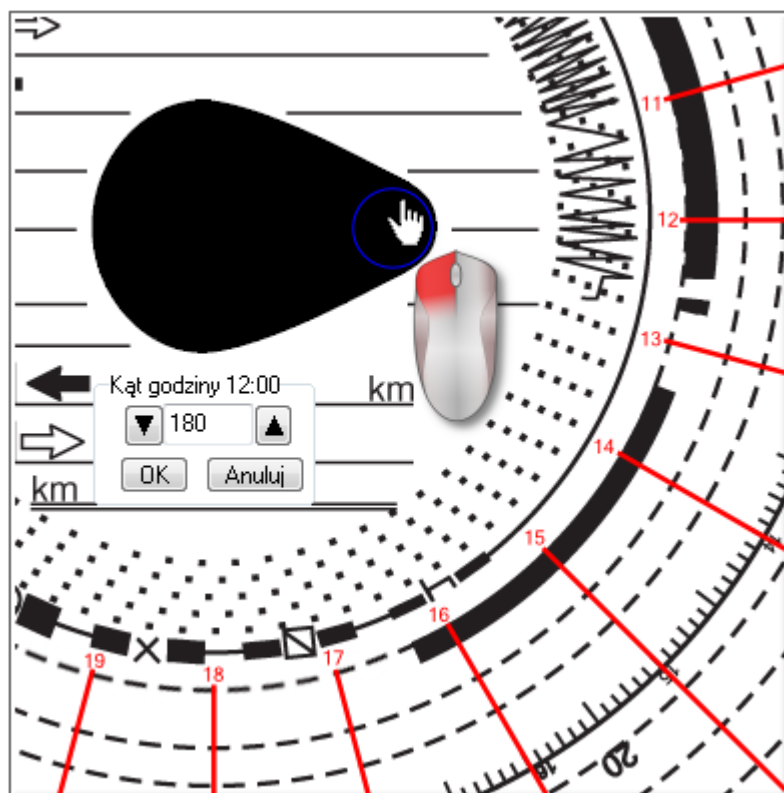
1. Kliknij prawym przyciskiem myszy w dowolnym miejscu wykresówki (patrz: rys. poniżej).
2. Z rozwijanego menu wybierz kolejno pozycje: **Zaawansowane -> Ustaw godzinę 12:00**.

Zamiast wykonywania powyższych kroków możesz wcisnąć klawisz **F10**.

Rys. Rozwijane menu: "Ustaw godzinę 12".

Po wykonaniu powyższych kroków z obrazu tarczy znikną zdarzenia oznaczone kolorami. Zamiast nich pojawi się czerwone kółko oznaczające położenie godziny 12:00 na wykresówce oraz okienko wskazujące kąt odchylenia godziny 12:00 (**Kąt godziny 12:00**) wraz z pomocniczymi liniami wskazującymi godziny na tarczy (patrz: rys. poniżej). Ponadto zegar w lewym górnym rogu obrazu tarczy jest zastąpiony aktualnym kątem odchylenia godziny 12:00.

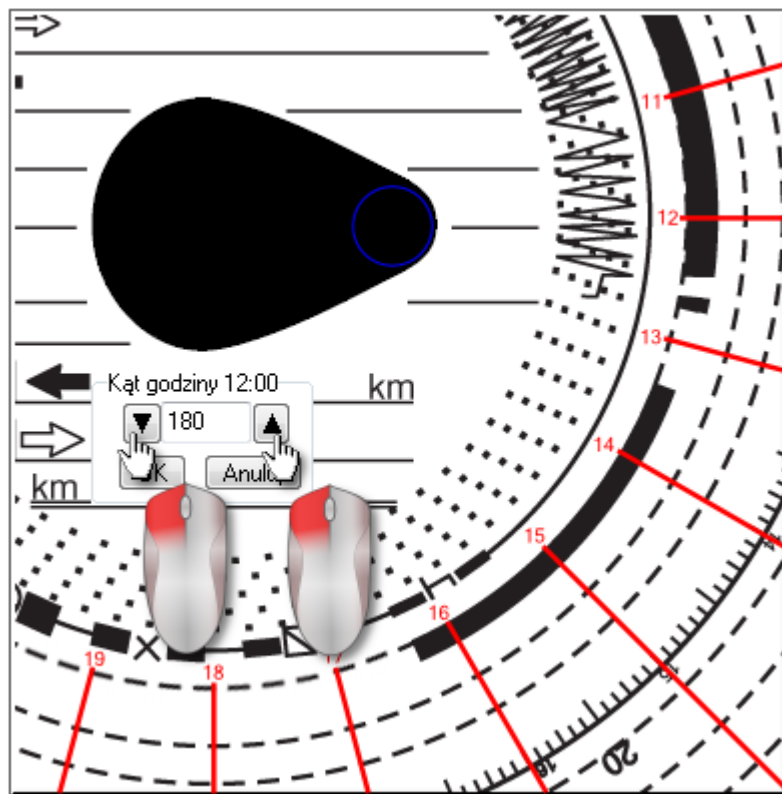

Rys. Kalibracja za pomocą kółka.

Aby zmienić kąt godziny 12:00:

1. Kliknij i przytrzymaj lewym przyciskiem myszy symbolizujące ją kółko (patrz: rys. powyżej).
2. Trzymając lewy przycisk myszy, przesunij kursor myszy, aby ustawić kółko w nowej pozycji.

Precyzyjnego ustawienia możesz dokonać wciskając odpowiednie przyciski w okienku **Kąt godziny 12:00** (patrz: rys. poniżej).

Rys. Precyzyjna kalibracja.

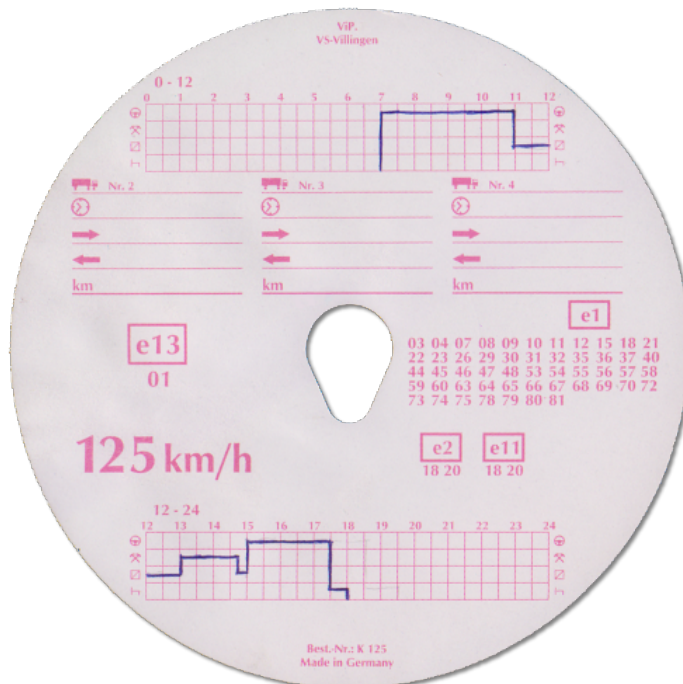
Poprawne ustawienie godziny 12:00 (zawsze w cieńszym końcu łezki) osiąga się, gdy linie pomocnicze wskazujące godziny pokrywają się z godzinami na wykresówce.

4.1.6. Ręczne dodawanie czynności

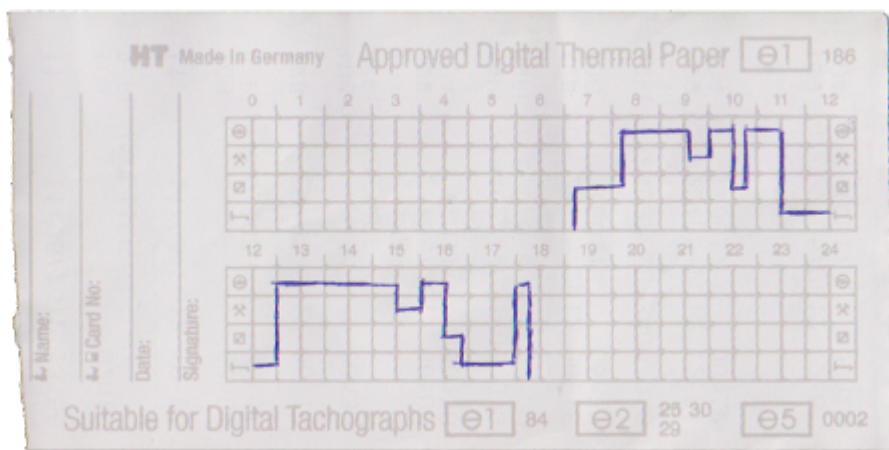
Opcja **Dodaj ręcznie** pozwala na ręczne dodanie tarczy do bazy danych, jeśli kierowca w trakcie kontroli dostarczył wykresówki lub wydruk z tachografu, na którym narysował ręcznie wykonane czynności (patrz: rys. poniżej). Z opcji należy skorzystać np. jeśli wykresówka jest zbyt zniszczona, by wykonać analizę automatyczną, lub jeśli trzeba dodać tarczę dla kierowcy, który pracował na miejscu (w bazie) i nie posiada tarczy ani wpisu na dany dzień w cyfrowej karcie kierowcy.

Aby otworzyć okno **Ręczne dodawanie czynności**:

- Wciśnij kombinację klawiszy **ALT + R**,
- Z menu głównego **Dane** wybierz opcję **Dodaj ręcznie**.

Rys. Rewers wykresówki.

Rys. Rewers wycinka papieru do tachografu cyfrowego.

Aby dodać ręcznie tarczę, uzupełnij dane w sekcjach **Dane ogólne tarczy** i **Dane szczegółowe - zdarzenia** jak opisano poniżej.

Dane ogólne tarczy

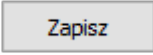
1. Uzupełnij formularz jak opisano poniżej.
 - Pole **Kierowca**: wybierz kierowcę z listy rozwijanej lub dodaj nowego kierowcę przyciskiem .
 - Pole **Samochód**: wybierz numer rejestracyjny samochodu z listy rozwijanej, jeżeli automatycznie nie został wybrany domyślny, lub dodaj nowy samochód przyciskiem .

- Pole **Data**: wybierz dzień, z którego pochodzi tarcza.
- Pole **Godzina rozpoczęcia**: wybierz godzinę rozpoczęcia pracy przez kierowcę.

Zmiana godziny rozpoczęcia dnia po dodaniu zdarzeń możliwa jest po ich usunięciu.

- Pola **Km końcowe** i **Km początkowe**: wpisz początkową i końcową liczbę kilometrów.
- Pole **Różnica km**: wpisz różnicę między polami **Km końcowe** i **Km początkowe**.
- W podsekcji **Tarcza**: wybierz opcję **cyfrowa** lub **analogowa** w zależności od typu tarczy.
- Opcjonalnie: zaznacz opcję **zespołowa**, jeśli jest to tarcza zespołowa.

2. Kliknij przycisk , aby zapisać dane w bazie danych.

Dane szczegółowe - zdarzenia

W sekcji **Dane szczegółowe - zdarzenia** znajduje się lista zdarzeń, które kolejno miały miejsce na wprowadzanej wykresówce. W podsekcji **Parametry zdarzenia** znajduje się formularz, za którego pomocą można dodawać i edytować zdarzenia.

Aby wprowadzić zdarzenie:

1. W podsekcji **Parametry zdarzenia** wybierz rodzaj zdarzenia z listy rozwijanej **Rodzaj zdarzenia**.
2. Wprowadź godzinę, do której dane zdarzenie miało miejsce, w polu **Godz. do**.
 - Pole **Godz. od** uzupełnia się automatycznie.
3. (Tylko zdarzenie **jazda**) Wprowadź liczbę przejechanych kilometrów w polu **Km**.
4. Kliknij **OK**.

Aby wstawić zdarzenie pomiędzy istniejącymi zdarzeniami:

1. Zaznacz zdarzenie na liście.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy na zdarzeniu i wybierz opcję **Wstaw** z menu kontekstowego.
 - Możesz również użyć kombinacji klawisza **Insert**.
 - Opcja jest niedostępna, jeśli między zaznaczonym zdarzeniem a zdarzeniem poprzedzającym jest nie ma co najmniej dwóch minut różnicy.

Nowe zdarzenie domyślnie trwa minutę. Możesz je następnie edytować.

Zdarzenia możesz również dodawać, edytować i usuwać na wykresie dziennym.

Aby edytować zdarzenie:

1. Zaznacz zdarzenie na liście.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy na zdarzeniu i wybierz opcję **Edytuj** z menu kontekstowego.
 - o Możesz również użyć kombinacji klawiszy **CTRL + E**.
3. Wprowadź zmiany z sekcji **Parametry zdarzenia**.
4. Kliknij **OK**.

Aby usunąć zdarzenie:

1. Zaznacz zdarzenie na liście.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy na zdarzeniu i wybierz opcję **Usuń** z menu kontekstowego.
 - o Możesz również użyć klawisza **Delete**.

*Aby usunąć wszystkie zdarzenia, kliknij prawym przyciskiem myszy na dowolnym zdarzeniu i wybierz opcję **Usuń wszystkie** z menu kontekstowego lub użyj kombinacji klawiszy **Shift + Delete**.*

Aby program zapamiętał kompletną tarczę w bazie danych, lista zdarzeń musi obejmować zdarzenia z całej doby, czyli łączny czas trwania wszystkich zdarzeń musi być równy 24 godziny.

4.2. Pobieranie danych z karty kierowcy

Do analizy cyfrowych kart kierowcy wymagane jest zainstalowanie i podłączenie **czytnika kart cyfrowych**.

Aby rozpocząć proces odczytu, należy włożyć daną kartę do czytnika. Pobieranie danych można rozpocząć na trzy sposoby:

- z menu: **Dane** wybrać: **Pobierz** -> **Odczytaj kartę kierowcy**;

- kliknąć przycisk na pasku narzędziowym;

- użyć skrótu + .

W dalszej kolejności analiza danych może przebiegać na trzy sposoby:

- [Poprawny odczyt danych z karty kierowcy / tachografu](#) ⁴¹;
- [Uszkodzony odczyt danych z karty kierowcy](#) ⁴³;
- [Uszkodzony odczyt danych z tachografu](#) ⁴⁴.

Jeśli pobrano dane z karty kierowcy znajdującej się w rejestrze kart wycofanych to zostanie wyświetlona odpowiednia informacja o wykryciu takiej karty.

4.2.1. Podgląd i edycja danych

Górna część okna edycji danych cyfrowych zawiera następujące elementy:

Wykres dzienny kierowcy

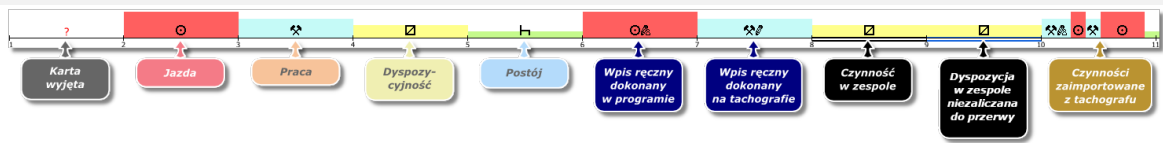
Dane podstawowe

Kierowca, Data, Samochód, stan początkowy i końcowy licznika km.

1. Jeżeli w danym dniu kierowca prowadził więcej niż jeden pojazd, można przeskakiwać między czynnościami związanymi z danym samochodem, wybierając odpowiedni numer rejestracyjny w polu **Samochód**.
2. Zmiana daty w polu **Dzień** powoduje przeskok do karty wybranego kierowcy z danego dnia, jeśli tylko jest w bazie. W przeciwnym razie zamiast wykresy czynności pokaże się napis **Braki danych**.
3. Wybór innego nazwiska w polu **Kierowca** skutkuje zamknięciem edycji danych poprzedniego kierowcy i przejściem do edycji danych z karty tego kierowcy.
4. Strzałki ◀ ▶ pozwalają na przesuwanie wykresu dziennego o godzinę wstecz lub w przód. Przesunięcie wykresu chociażby o godzinę powoduje ukrycie kolumny **Podsumowanie** oraz kilometrów początkowych i końcowych. Te informacje są tylko dostępne, gdy przedstawiamy pełny dzień z tachografu i mamy zapisane w danych z tachografu kilometry początkowe i końcowe.

Wybór daty lub kierowcy przy karcie kierowcy ma zupełnie inne znaczenie niż przy analogowej tarczy.

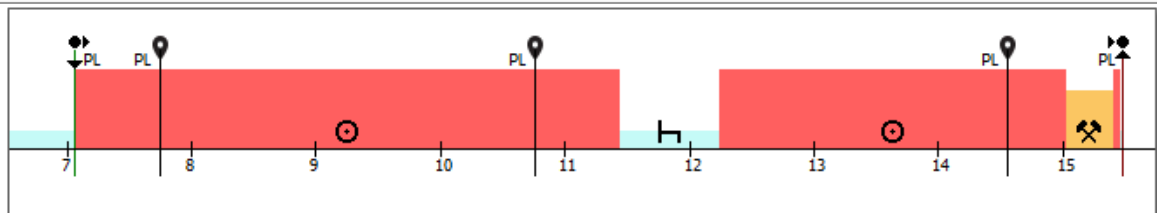
Oznaczenia czynności

Rys. Wykres dzienny kierowcy.

Pozostałe oznaczenia są opisane w oknie legendy programu (przycisk: **Legenda** poniżej listy czynności).

Znaki specjalne

Rys. Znaki widoczne na wykresie dziennym kierowcy.

- włożenie karty, z kodem kraju;
- wyjęcie karty, z kodem kraju;
- znacznik lokalizacji pojazdu, z kodem kraju (dotyczy odczytów ze smart tachografów).

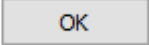
Lokalizacja w przypadku smart tachografów pobierana jest co 3h skumulowanego czasu jazdy, przy włożeniu i wyjęciu karty.

Znacznik włożenia karty w sytuacji jego przesunięcia, zmieni kolor na niebieski.

Wpis manualny zmiany lokalizacji bez wyjmowania/wkładania karty kierowcy nie jest prawidłowo rejestrowany przez niektóre tachografy. W takim przypadku może dojść do sytuacji, że na wykresie może być widoczne kilka pod rząd wyjęć karty ze zmianą lokalizacji i analogicznie kilka pod rząd włożeń karty ze zmianą lokalizacji.

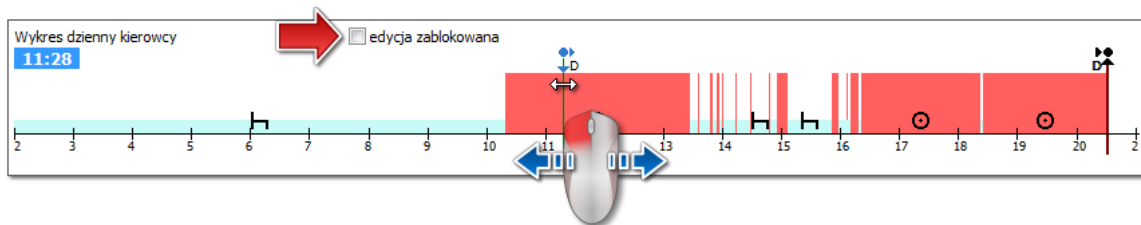
Dodawanie, edycja, usuwanie wpisów krajów rozpoczęcia i zakończenia

Dodawanie:

1. Odznacz opcję: **edycja zablokowana**.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy w miejscu wstawienia wpisu kraju - z rozwijanego menu wybierz: **Wpis kraju**.
3. W nowym oknie wybierz godzinę, zaznacz **Kraj rozpoczęcia** lub **Kraj zakończenia**, a następnie wybierz **kraj**.
4. Kliknij - program wstawi niebieski znak wpisu.

Edycja:

1. Odznacz opcję: **edycja zablokowana**.
2. Kliknij i przytrzymaj lewym przyciskiem myszy znak wpisu, a następnie przesun go w wybrane miejsce (rys. poniżej).

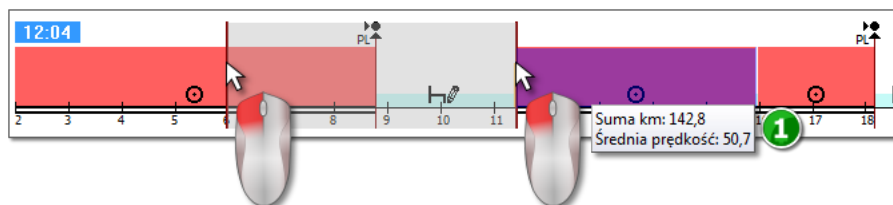

Usuwanie:

1. Odznacz opcję: **edycja zablokowana**.
2. Kliknij prawym przyciskiem myszy na znaku wpisu kraju, który chcesz usunąć, a następnie z rozwijanego menu wybierz: **Usuń**.

Zaznaczenie dowolnego obszaru

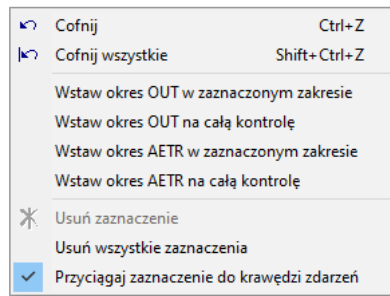
Zaznaczenie obszaru poprzez umieszczenie dwu pionowych, brązowych kresek na wykresie (rys. poniżej). W zakładce: **Zaznaczenie** możemy odczytać sumę zdarzeń z zaznaczonego obszaru. Kreski te stawia się poprzez pojedyncze kliknięcie lewym przyciskiem myszy w wybrany punkt.

Rys. Zaznaczenie obszaru.

Jeśli zaznaczenie obejmuje zdarzenie jazdy to program wyświetli w dymku sumę km i średnią prędkość (poz.1 - rys. powyżej).

Zaznaczenie można usunąć klikając prawym przyciskiem myszy na wykresie i wybierając z menu opcję: **Usuń zaznaczenie** lub **Usuń wszystkie zaznaczenia** (rys. poniżej).

Rys. Usuwanie zaznaczenia.

W rozwijanym menu znajdują się opcja: **Przyciągaj zaznaczenie do krawędzi zdarzeń** (rys. powyżej) - umożliwia ona w przypadku przesunięcia kreski w pobliże początku lub końca zdarzenia na automatyczne ustawienie jej odpowiednio na początku lub końcu tego zdarzenia.

Rozwijane menu (edycja odblokowana)

Dostępne opcje (ogólnie):

- wstawienie nowej czynności;
- zmiana i usuwanie zaznaczonej czynności;
- zmiana wszystkich czynności **karta wyjęta** na **Postój**;
- ustawienie zdarzenia jako **zespolowe** lub **niezespolowe**;
- zmiana wszystkich czynności **karta wyjęta** trwających krócej niż 5 minut na **Postój**;
- oznaczenie zdarzenia jazdy jako podjazd na prom lub pociąg;
- dodanie wpisu kraju;
- wstawienie okresu OUT na zaznaczony zakres lub całą kontrolę;
- wstawienie okresu, w którym kierowca jeździł zgodnie z umową AETR na zaznaczony zakres lub całą kontrolę;
- usunięcie pionowej kreski zaznaczenia obszaru;
- usunięcie wszystkich zaznaczeń obszaru;
- przeniesienie danych z tachografu cyfrowego w miejsce Karty Wyjętej (jeżeli

otwarty jest podgląd jednego ze slotów z tachografu i wybrano zdarzenie karta wyjęta).

Każdą zmianę można cofnąć, naciskając

. Kilukrotne naciśnięcie tej kombinacji

cofnie określoną ilość ostatnich zmian.

Dodawanie, edycja i usuwanie czynności

Program umożliwia dodawanie, przesuwanie i usuwanie zdarzeń pobranych z karty kierowcy.

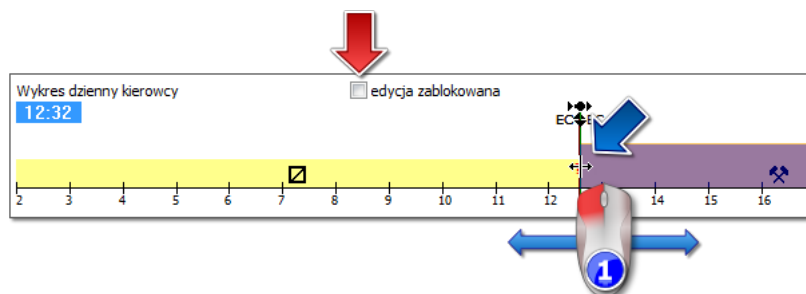
Jeśli wyświetlony jest napis: **Aby móc edytować, wybierz samochód** oznacza to, iż w danym dniu kierowca posiada zapisy z co najmniej dwóch pojazdów. W takim przypadku w oknie zajądą następujące zmiany:

- ukryty jest licznik km początkowych i końcowych,
- zablokowany jest przycisk: **Zmień samochód**,
- na liście czynności, w podsumowaniu, w oknie lokalizacji, w oknie zdarzeń i awarii oraz w oknie adnotacji będą widoczne zapisy dla wszystkich pojazdów (jeśli będzie wybrany określony pojazd to w powyższych oknach będą widoczne zapisy tylko dla tego wybranego pojazdu).

Aby odblokować wymienione powyżej elementy należy wybrać określony numer rejestracyjny pojazdu w polu: **Samochód**.

Edycja zdarzenia

Po najechaniu kursorem myszy na okolicę granicy dwu czynności (kursor zmienia się na następujący: "↔" - rys. poniżej) należy nacisnąć lewy przycisk myszy i trzymając go (poz.1) przesunąć granice zdarzenia, po czym puścić.

Rys. Przesuwanie zdarzeń.

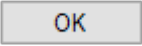
Aby zmienić rodzaj zdarzenia należy kliknąć prawym przyciskiem myszy na

edytowanym zdarzeniu, następnie z menu rozwijanego użyć opcji: **Zmień na** i wybrać rodzaj zdarzenia.

*Jeśli kierowca nie zamienia na tachografie zapisów **karta wyjęta** pomocnymi opcjami w uzupełnianiu tych zdarzeń są opcje:*

- "?" krótsze niż 5 minut na postój,
- Wszystkie "?" na postój.

Dodanie czynności jazdy na kartę kierowcy na podstawie prędkości szczegółowej lub dyspozycji zarejestrowanych na tachografie

1. W celu dodania zdarzenia jazdy lub innej pracy kliknij prawym przyciskiem myszy i z rozwijanego menu wybierz **Wstaw czynności**
2. Wybierz co najmniej jedną z opcji:
 - Wstaw czynność jazdy/innej pracy, gdy jest zarejestrowana prędkość podczas postoju w słocie 1;
 - Wstaw czynność jazdy/innej pracy, gdy jest zarejestrowana dyspozycja w słocie 2 w trakcie odpoczynku w słocie 1;
3. W sekcji **Zastosuj dla:** wybierz zakres działania funkcjonalności:
 - Dla zaznaczonego obszaru;
 - Dla wybranego dnia;
 - Dla całej kontroli (zmiana tylko dla aktualnie wybranego kierowcy).
4. Zatwierdź .

Dodawanie zdarzeń

Z rozwijanego menu wybierz: **Wstaw**, a następnie wybierz rodzaj zdarzenia oraz godzinę rozpoczęcia i zakończenia.

Usuwanie zdarzeń

W celu usunięcia danego zdarzenia kliknij na nim prawym przyciskiem myszy, a następnie z rozwijanego menu wybierz: **Usuń**.

Miejsce usuwanego zdarzenia jest uzupełnianie zdarzeniem po nim następującym.

Pomocna przy edycji wykresu jest możliwość powiększania go przy pomocy przycisku: znajdującego się po prawej stronie wykresu. Z kolei przy pomocy przycisku pomniejszamy wykres, a przycisk powoduje powrót wielkości wykresu do rozmiaru domyślnego. Przy pomocy powyższych opcji skalowane są równocześnie wszystkie wykresy.

Jeśli dla edytowanego dnia posiadamy odczyt z tachografu cyfrowego (ten sam samochód) to istnieje możliwość kopiowania danych z tachografu w miejsce zdarzenia **karta wyjęta** (znak " ? ") - opcja: **Przenieś z tachografu - slot 1**.

Opcje

Jazda zespołowa

Jeżeli w edytowanym dniu występują czynności zespołowe i program wykryje dane z karty drugiego kierowcy na ten dzień, aktywuje się opcja podglądu czynności

tego kierowcy - guzik . Jego wciśnięcie skutkuje pojawieniem się analogicznego, lecz nieedytowalnego wykresu dla drugiego kierowcy z załogi. Aktywuje się także opcja przejścia do edycji dnia drugiego kierowcy z załogi - guzik **[Edytuj]**.

Podgląd czynności z tachografu

Jeżeli dla danego dnia i pojazdu program wykryje w bazie dane z tachografu cyfrowego, aktywują się opcje podglądu czynności odczytanych z obu slotów

tachografu z tego samochodu - guziki i . Wciśnięcie jednego z nich skutkuje pojawieniem się wykresu czynności dla danego slotu. Aktywuje się także opcja przejścia do edycji danego dnia z tachografu cyfrowego - guzik **[Edytuj]** poniżej.

Po najechnaniu do wybranych czynność zarejestrowaną na tachografie wyświetlona zostanie odpowiedź zawierająca informacje na temat kierowcy i numeru jego karty.

Wykres prędkości

Po naciśnięciu poniżej wykresu czynności zostanie wyświetlona opcja: ☒ **Wykres prędkości** - wyświetla/ukrywa Wykres prędkości pobrany z tachografu

Wykres zostanie wyświetlony jeśli dla danego pojazdu zostały pobrane dane prędkości.

Przerwaną linią zaznaczono **autoryzowaną prędkość**.

Program pobiera i zapisuje do bazy danych prędkość jeśli jest zaznaczona opcja: **zapisuj szczegółową prędkość z tachografu cyfrowego** w oknie ustawień programu.

Tachograf cyfrowy zapisuje w swojej pamięci prędkość z ostatnich 24 godzin jazdy.

Zostały wykryte ostrzeżenia

Jeśli w dolnej części okna zostanie wyświetlony ten tekst oznacza to, że program w otwartym odczycie wykrył nieprawidłowości związane z użytkowaniem karty kierowcy - kliknięcie **LPM** na tym tekście spowoduje wyświetlenie listy wykrytych nieprawidłowości (zakładka: "Ostrzeżenia manipulacji" okna generowania "[naruszeń kierowców](#)"⁶⁰).

Analiza odbywa się na podstawie ustawień w oknie: **Ustawienia analizy** zakładka: "Ostrzeżenia".

Przycisk: Wykres tygodniowy

Opis zawarty jest w rozdziale: "[Wykres tygodniowy](#)"⁸⁴.

Przycisk: Drukuj czynności ▼

Opis zawarty jest w rozdziale: "Drukowanie czynności".

Przycisk: Drukuj piktogramy

Opis zawarty jest w rozdziale: "Drukowanie piktogramów".

4.3. Pobieranie danych z tachografu

Program TachoScan Control posiada narzędzia umożliwiające automatyczne pobieranie danych z tachografów cyfrowych za pomocą następujących urządzeń:

- DBOX;

- TachoDrive;
- Optac;
- DownloadKey;
- **TachoReader Basic**;
- **TachoReader Combo Plus**.

Obsługa ostatnich dwóch urządzeń: **TachoReader Basic** i **Combo Plus** jest opisana poniżej.

4.3.1. TachoReader Basic

Instrukcja obsługi TR Basic zawierająca opis konfiguracji, przebiegu pobierania danych z tachografu i z karty kierowcy dołączona jest w formie elektronicznej w pamięci urządzenia.

Aktualna instrukcja obsługi dostępna jest (do pobrania) na naszej stronie: "<https://tachoscancontrol.com/pl/>" w dziale: "Pobierz -> Instrukcje".

Nazwa dokumentu: TachoReader Basic - Tutorial.

4.3.2. TachoReader Combo Plus

Instrukcja obsługi TR Combo Plus zawierająca opis konfiguracji, przebiegu pobierania danych z tachografu i z karty kierowcy dołączona jest w formie elektronicznej w pamięci urządzenia.

Aktualna instrukcja obsługi dostępna jest (do pobrania) na naszej stronie: "<https://tachoscancontrol.com/pl/>" w dziale: "Pobierz -> Instrukcje".

Nazwa dokumentu: TachoReader Combo Plus - Instrukcja obsługi (pdf).

4.4. Otwieranie z pliku

Aby otworzyć z pliku zeskanowane obrazy wykresówek lub pliki źródłowe pochodzące z odczytów karty kierowcy lub tachografu cyfrowego można skorzystać z następujących sposobów:

- kliknąć na ikonę: umieszczoną w zakładce **TachoScan Control** w pasku narzędziowym;

- nacisnąć kombinację klawiszy + ;
- z menu głównego **Dane** wybrać **Pobierz -> Otwórz z pliku**.

Po wybraniu tej opcji pojawi się zwykłe okno wyboru pliku. Należy zaznaczyć plik zawierający żądaną wykresówkę (format .bmp) lub plik źródłowy zawierający dane pobrane z karty kierowcy lub tachografu cyfrowego (lista formatów podana poniżej), a

następnie kliknąć

Otwórz

Nie należy używać tej opcji do edycji wykresówek, które zostały już zapisane w bieżącej kontroli.

Kolejny krok uzależniony jest od rodzaju pliku:

Wykresówki (bmp)

Program otworzy: "Okno podglądu/edycji wykresówki" - każda kolejna wykresówka będzie otwarta w nowej zakładce.

Dane cyfrowe (ddd, dtc, dtg, esm, c1b, v1b, tgd)

*Program otwiera także pliki z danymi cyfrowymi spakowanymi do formatu: **ZIP**, **7z** i **ARZ**.*

W dalszej kolejności analiza danych może przebiegać na trzy sposoby:

- [Poprawny odczyt danych z karty kierowcy / tachografu](#) ⁴¹;
- [Uszkodzony odczyt danych z karty kierowcy](#) ⁴³;
- [Uszkodzony odczyt danych z tachografu](#) ⁴⁴.

Jeśli pobrano dane z karty kierowcy znajdującej się w rejestrze kart wycofanych to zostanie wyświetlona odpowiednia informacja o wykryciu takiej karty.

4.5. Poprawny odczyt danych z karty kierowcy / tachografu

Jeśli pobrane dane są prawidłowe nowy kierowca oraz samochód zostaną automatycznie zapisani do bazy danych.

1. Odczyt danych z karty kierowcy:

- wszystkie nowe samochody zapisywane są jako **nieaktywne**;
- jeśli w pobranym odczycie program znajdzie **kierowcę**, który zapisany jest do bazy danych ze statusem **nieaktywny** to zmieni jego status na **aktywny**;
- jeśli w pobranym odczycie program znajdzie **podobnego kierowcę** to otworzy okno wyboru/zapisu nowego kierowcy.

2. Odczyt danych z tachografu:

- wszyscy nowi kierowcy zapisywani są jako **nieaktywni**;
- jeśli w pobranym odczycie program znajdzie samochód, który zapisany jest do bazy danych ze statusem **nieaktywny** to zmieni jego status na **aktywny**;
- jeśli w pobranym odczycie program znajdzie **podobny samochód** to otworzy okno

wyboru/zapisu nowego samochodu.

Następnie zostanie wyświetlone okno **Podsumowanie odczytu** składające się z dwóch zakładek:

1. **Dane podstawowe** - zawiera m. in.: dane identyfikacyjne karty / tachografu, dane ostatniej kontroli (karta kierowcy) oraz datę poprzedniego odczytu.

W wierszu: **Liczba dni od poprzedniego odczytu** podana jest informacja:

- o ilości "dni kalendarzowych";
- o ilości "dni zarejestrowanej aktywności" - w zależności od zaznaczonej opcji: **Jako dni zarejestrowanej aktywności zakwalifikuj te, w których wystąpiły zaznaczone czynności:** (menu: "Ustawienia -> Ustawienia analizy", zakładka: "Analiza")

Dla przypomnienia:

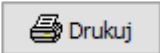
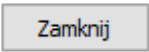
Okno **Podgląd odczytu** można także wyświetlić w zakładce: **Historia odczytów** (menu: "Dane -> Historia odczytów") po wybraniu z rozwijanego menu pozycji **Wyświetl szczegóły** (kliknij prawym przyciskiem myszy na nazwie pliku).

Dla danych z tachografu ilość **dni zarejestrowanej aktywności** będzie prawidłowo wyświetlana jeśli zostaną pobrane wszystkie dni od poprzedniego odczytu tachografu.

2. Certyfikaty - Analiza odczytanych sekcji

- dla plików specjalnych (plików S) niewyświetlane są wiersze Zdarzenia i awarie oraz Techniczny;
- w przypadku braku podpisu cyfrowego wyświetlana jest adnotacja **prawidłowy niewymagany podpis cyfrowy**.

Kliknięcie na:

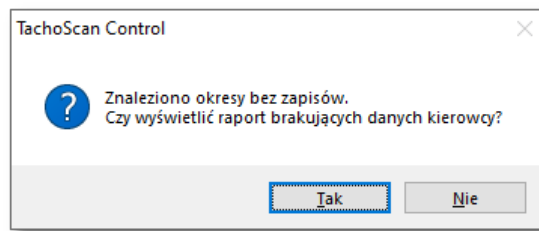
- - otwiera okno podglądu wydruku podpisu cyfrowego;
- - zamyka okno i przechodzi do "podglądu dnia z karty kierowcy" lub "[podglądu dnia z tachografu](#)".

*Dodatkowo pobrane dane są zapisywane w formie pliku binarnego w podkatalogu **Digital** w folderze bieżącej kontroli. Można je stamtąd w każdej chwili otworzyć i zanalizować ponownie, wybierając*

w menu "Dane -> Pobierz -> Otwórz z pliku" lub klikając na ikonę:

Jeżeli w ustawieniach programu włączona jest opcja **Pokaż okno braków danych po odczycie karty kierowcy**, a w kontrolowanym okresie program znajdzie okresy bez zapisów wyświetli okno:

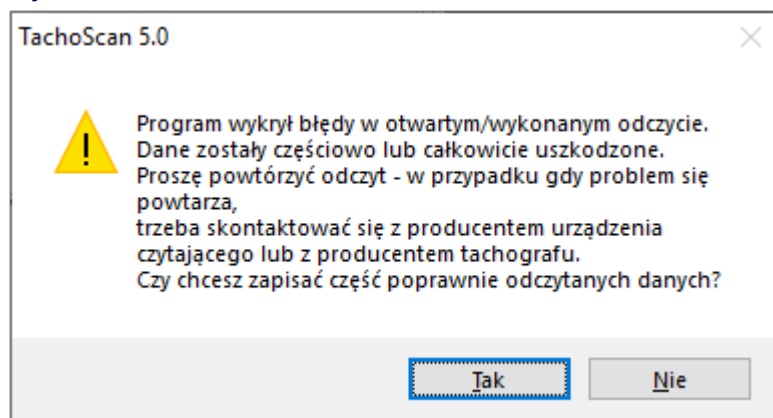

- **Tak** - w nowej zakładce wyświetli okno wywołania raportu;
- **Nie** - raport jest pomijany - program przechodzi do dalszego etapu analizy;

Raport brakujących danych kierowcy można wygenerować w trakcie kontroli korzystając z menu: ["Raporty -> Brakujące dane kierowcy i pojazdu"](#).

4.6. Uszkodzony odczyt danych z karty kierowcy

W przypadku wykrycia przez program uszkodzonego odczytu lub niepoprawnego certyfikatu zostanie wyświetlone okno:

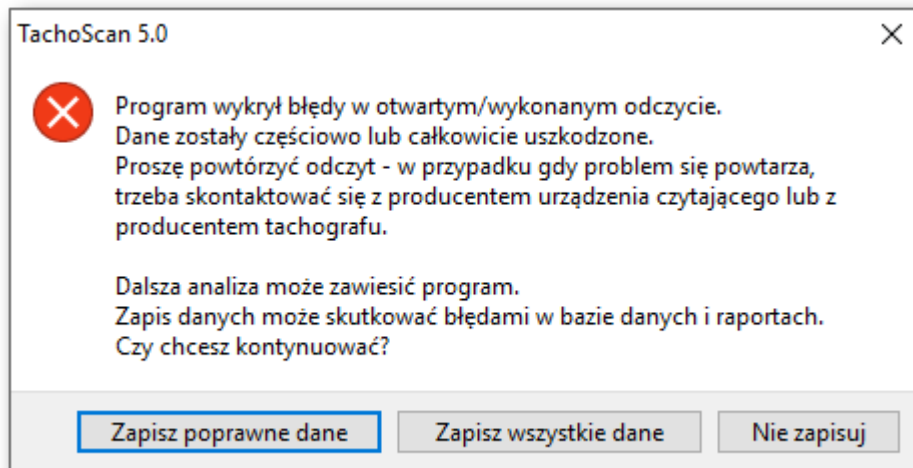

Rys. Komunikat o wykryciu uszkodzonego odczytu.

- **Tak** - poprawnie odczytane dane zostaną zapisane do bazy danych - dalszy etap przebiega w ten sam sposób jak w przypadku poprawnego odczytu za wyjątkiem:
 - w oknie podsumowania odczytu odczyt/plik zostanie wyświetlony w kolorze czerwonym;
 - w zakładce **Certyfikaty** będą pokazane miejsca, w których program wykrył nieprawidłowości.
- **Nie** - pobieranie danych zostanie anulowane.

4.7. Uszkodzony odczyt danych z tachografu

Jeśli program wykryje odczyty z uszkodzonym certyfikatem z dni, ale możliwy będzie odczyt choć części danych, zostanie wyświetlone okno:

Rys. Komunikat o wykryciu uszkodzonego odczytu.

Możliwe opcje wyboru:

- **Zapisz poprawne dane** - poprawnie odczytane dane zostaną zapisane do bazy danych.
- **Zapisz wszystkie dane** - zapisane zostaną wszystkie dane, łącznie z danymi z uszkodzonym certyfikatem.

Wybierając dwie powyższe opcje w oknie podsumowania odczytu plik zostanie wyświetlony w kolorze czerwonym. W zakładce **Certyfikaty** będą pokazane miejsca, w których program wykrył nieprawidłowości.

- **Nie zapisuj** - pobieranie danych zostanie anulowane.

Jeśli program nie będzie w stanie odczytać żadnych danych z pliku, pojawi się komunikat podsumowania odczytu z informacją o wykryciu błędów.

4.8. Import danych z tachografu do karty

Dane

Mechanizm ten umożliwia uzupełnienie pustych dni, w których kierowca nie posiada żadnych zapisów czynnościami z tachografu cyfrowego. Możliwe jest importowanie czynności, przypisanych do dowolnego kierowcy, czynności nieprzypisanych do żadnego kierowcy oraz czynności z określonego samochodu.

W przypadku, gdy w późniejszym czasie zostanie odczytana karta kierowcy to zaimportowane dni zostaną usunięte i zastąpione danymi odczytanymi z karty.

Mechanizm importu danych można uruchomić na kilka sposobów:

- z menu: **Dane** wybrać: **Import danych z tachografu do karty**;

- kliknąć przycisk na pasku narzędziowym;

- użyć skrótu + .

Po wybraniu jednego z powyższych poleceń pojawi się okno importu, które należy, w zależności od potrzeb uzupełnić:

- **Kierowca** - do którego dane będą importowane;
- **Okres** - importowanych danych;
- **Zakres godzin** - czy importować wszystkie czy tylko w określonym zakresie godzin dane;
- **czynności przypisane do kierowcy** - wybierz kierowcę, od którego będą importowane dane, w przypadku, gdy kierowca prowadził pojazd używając karty kierowcy, ale nie udostępnił jej w trakcie kontroli;

lub

- **czynności nie przypisane do żadnego kierowcy** - wybierz samochód, z którego będą importowane dane nieprzypisane do żadnego kierowcy, w przypadku, gdy kierowca prowadził pojazd bez karty;

lub

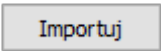
- **wszystkie czynności z określonego samochodu** - wybierz samochód, z którego będą importowane wszystkie dane (niezależnie czy są przypisane do innych kierowców czy nie), w przypadku, gdy kierowca prowadził pojazd bez karty, używając obcych kart itp.

Rys. Okno importu danych z tachografu cyfrowego do karty kierowcy.

Dni zaimportowane z tachografu oznaczone są w oknie "Lista tarcz/dni z karty" (menu: "Dane -> Dane z kart kierowców i wykresówek") jako **Tachograf cyfrowy**, natomiast w "oknie podglądu/edycji dnia z karty kierowcy" powyżej wykresu dziennego kierowcy wyświetlony jest symbol: **TC**.

Wpisy krajów

Umożliwia uzupełnienie krajów na karcie kierowcy wpisami z tachografu cyfrowego, w przypadku kontroli założonych w TachoScan Control w wersji starszej niż 4.0.9. W tym celu:

1. Zaznacz ☒ kierowcę/kierowców.
2. Wybierz okres.
3. Kliknij .

Zaimportowane wpisy krajów oznaczone są w "oknie podglądu/edycji dnia z karty kierowcy" zieloną linią.

Od wersji 4.0.9 przy otwarciu kompletu danych - z karty kierowcy i tachografu następuje automatyczny import brakujących wpisów kraju z tachografu do karty.

5. Okno podglądu danych z tachografu cyfrowego

Okno podzielone jest na następujące zakładki:

5.1. Informacje ogólne i dane techniczne

Zakładka podzielona jest na kilka części:

- **Dane samochodu;**
- **Zakres danych w bazie-** w tej części widoczne są dwie daty. Pierwsza z nich oznacza pierwszy dzień z zapisanymi czynnościami z tachografu w bazie danych, natomiast druga data oznacza ostatni dzień z zapisanymi czynnościami z tachografu w bazie danych;
- **Dane tachografu cyfrowego/Dane smart tachografu-** w tej części widoczne są dane tachografu;
 - - podświetl myszą, aby zobaczyć dodatkowe informacje;
- **Parowanie czujników** - w tej części zawarte są dane czujnika ruchu;
 - - podświetl myszą, aby zobaczyć dodatkowe informacje;
 - w przypadku smart tachografu w polu **Data pierwszego ustawienia czujnika** można wybrać datę z listy, co skutkuje zmianą danych w pozostałych dwóch polach;
- **Identyfikacja powiązanego urządzenia GNSS** - w tej części zawarte są dane identyfikacji urządzenia GNSS;
- **Dane kalibracji** - w zależności od wybranej daty kalibracji w tej części przedstawione są dane warsztatu dokonującego kalibracji oraz dane samej kalibracji;
- **Plomby** - w tej części zawarte są informacje o sposobie **Przymocowania** oraz **Numerach identyfikacyjnych** użytych plomb. Plomb może być maksymalnie 5;
 - - podświetl myszą, aby zobaczyć dodatkowe informacje;
- **Analiza stałej urządzenia (k) i skutecznego obwodu opony (l)** - porównanie i wyliczenie różnicy stałych "k" i "l" wybranej kalibracji (Dane kalibracji -> Wybierz kalibrację wg daty) z poprzednią;
 - **Prędkość** - na podstawie różnicy stałych "k" i "l" (patrz powyżej) porównane są wartości prędkości wybranej kalibracji z poprzednią.

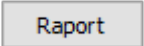
Zostały wykryte ostrzeżenia - jeśli w dolnej części okna zostanie wyświetlony ten tekst oznacza to, że program w otwartym odczycie wykrył nieprawidłowości związane z użytkowaniem tachografu - kliknięcie **LPM** na tym tekście spowoduje wyświetlenie listy wykrytych nieprawidłowości (zakładka: "Ostrzeżenia manipulacji" okna generowania [naruszeń kierowców](#)).
Analiza odbywa się na podstawie ustawień w oknie: **Ustawienia analizy** zakładka: "Ostrzeżenia".

Dane techniczne w czerwonym kolorze - wykryta nieprawidłowość.

Rodzaj wykrywanych nieprawidłowości w tej zakładce (w zależności od ustawień):

- zmiana numeru identyfikacyjnego pojazdu (VIN);
- zmiana rozmiaru opony w kalibracji;

- zmiana współczynnika charakterystycznego pojazdu (w) bez zmiany skutecznego obwodu opon (l);
- duża zmiana (powyżej 3%) współczynnika charakterystycznego pojazdu (w);
- duża zmiana (powyżej 3%) stałej urządzenia rejestrującego (k);
- nieprawidłowa autoryzowana prędkość w kalibracji;
- przekroczony okres 2 lat od ostatniej kalibracji;
- duża ilość (powyżej dwóch, za wyjątkiem kalibracji dokonanych tego samego dnia) kalibracji w ciągu 2 lat;
- data pierwszego parowania jest inna niż data pierwszej kalibracji-aktywacji;

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku informacji ogólnych i danych technicznych.

5.2. Czynności o określonej dacie

Zakładka przedstawia listę wszystkich dni, jakie są zapisane w tachografie dla wybranego zakresu dat. Każdy dzień może zawierać następujące dane:

- data oraz stan licznika na koniec dnia;
- odwiedzone regiony (pole **Kraj GNSS** wypełnione tylko w przypadku odczytu ze smart tachografu);
 - przenosi do widoku mapy z zaznaczonymi punktami lokalizacji GNSS (tylko dla odczytów smart tachografów);
- szczegółowe informacje na temat włożenia i wyjęcia karty przez kierowcę i pomocnika;
- czynności wykonane danego dnia przez kierowcę i pomocnika;
 - w rozwijanym menu wyświetlanym w wyniku kliknięcia **PPM** na wykresie dziennym oprócz opcji usuwania zaznaczenia znajdują się opcje umożliwiające:
 - ☞ kopiowanie wszystkich czynności do danych kierowcy;
 - ☞ kopiowanie zaznaczonych czynności do danych kierowcy;

Po wybraniu jednej z powyższych opcji program otworzy okno, w którym należy wybrać kierowcę.

- wykres czynności z naniesionymi włożeniami i wyjęciami karty dla kierowcy oraz pomocnika;
- wykres czynności z karty lub tarczy, jeżeli jest w bazie danych przynajmniej jedna karta bądź tarcza z danego dnia.
Jeżeli jest to karta, można otworzyć "Okno podglądu/edycji dnia z karty kierowcy", klikając **[Edytuj]**;

Domyślnie zaznaczona jest opcja: **tylko bieżący samochód**. Jeśli dany kierowca poruszał się w danym dniu innymi pojazdami i zostały te dane z innych pojazdów wprowadzone do bazy (odczyt karty kierowcy, zapis tarczy tacho) to **ODZNACZENIE** tej opcji spowoduje wyświetlenie zdarzeń ze

wszystkich samochodów jakimi kierował.

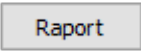
- Wydruk (24h) - symulacja wydruku z tachografu;
- Wykres prędkości - w wyniku zaznaczenia tej opcji poniżej wykresu czynności zostanie wyświetlony współzależny wykres prędkości;

Wykres zostanie wyświetlony jeśli dla danego pojazdu zostały pobrane dane prędkości.

Przerywaną linią zaznaczono **autoryzowaną prędkość**.

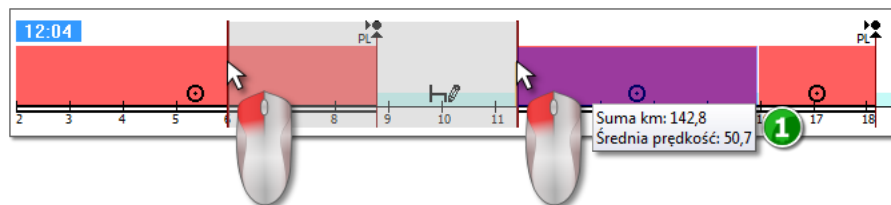
Program pobiera i zapisuje do bazy danych prędkość jeśli jest zaznaczona opcja: **zapisuj szczegółową prędkość z tachografu cyfrowego** w oknie ustawień programu.

Tachograf cyfrowy zapisuje w swojej pamięci prędkość z ostatnich 24 godzin jazdy.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku dnia z tachografu.

Zaznaczenie dowolnego obszaru

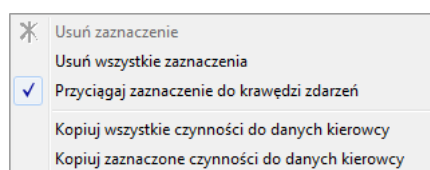
Zaznaczenie obszaru poprzez umieszczenie dwu pionowych, brązowych kresek na wykresie (rys. poniżej). W zakładce: **Zaznaczenie** (poniżej wykresów), w polu: **Zaznaczony obszar** w zależności od wybranego wykresu (Kierowca (slot 1), Pomocnik (slot 2), Karta kierowcy) możemy odczytać sumę zdarzeń z zaznaczonego obszaru. Kreski te stawia się poprzez pojedyncze kliknięcie lewym przyciskiem myszy w wybrany punkt.

Rys. Zaznaczenie obszaru.

Jeśli zaznaczenie obejmie zdarzenie jazdy to program wyświetli w dymku sumę km i średnią prędkość (poz.1 - rys. powyżej).

Zaznaczenie można usunąć klikając prawym przyciskiem myszy na wykresie i wybierając z menu opcję: **Usuń zaznaczenie** lub **Usuń wszystkie zaznaczenia** (rys. poniżej).

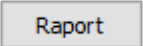

Rys. Usuwanie zaznaczenia.

W rozwijanym menu znajdują się opcja: **Przyciągaj zaznaczenie do krawędzi zdarzeń** (rys. powyżej) - umożliwia ona w przypadku przesunięcia kreski w pobliże początku lub końca zdarzenia na automatyczne ustawienie jej odpowiednio na początku lub końcu tego zdarzenia.

5.3. Zdarzenia i awarie

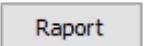
Zakładka zawiera ogólną listę niedozwolonych akcji związanych z tachografem lub kartą oraz innych problemów z urządzeniem, a także przekroczenia dozwolonej prędkości odczytane z tachografu.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku zdarzeń i awarii - raport jest rozszerzony w stosunku do widoku o dane prędkości maksymalnej, średniej prędkości oraz danych kierowcy, którego karta kierowcy znajdowała się w tachografie w chwili wystąpienia usterki, zdarzenia lub awarii.

5.4. Czynności, zdarzenia i awarie w tabeli

Zakładka przedstawia dane zdarzeń, awarii, przekroczeń prędkości, odwiedzonych miejsc i włożeń oraz wyjęć karty, umieszczone w jednej tabeli, którą można dowolnie sortować (klikając nagłówek danej kolumny, kolejne kliknięcie powoduje ułożenie w odwrotnej kolejności) i filtrować (filtry umieszczone po prawej stronie okna).

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku z tachografu przekroczeń prędkości.

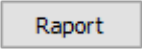
Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku czynności, zdarzeń i awarii umieszczonych w tabeli.

Zawartość kolumn **Data**, **Czas trwania** i **Czas GNSS** oznaczona jest kolorem czerwonym, jeśli wykazano różnicę między datą i godziną pozycji GNSS a datą i czasem aktywności według tachografu i karty kierowcy. Analogicznie oznaczono zawartość kolumn **Data**, **Czas trwania** i **Czas GNSS** w **Raporcie danych tachografu – Czynności, zdarzenia i awarie**.

*Ostrzeżenie o różnicy między datą i godziną pozycji GNSS a datą i godziną w tachografie/karcie kierowcy wykazywane jest w zależności od statusu aktywacji i wartości ustawienia **Ostrzegaj, gdy data i godzina pozycji GNSS różni się od daty i godziny w tachografie lub na karcie o co najmniej [xx] minut** oraz warunku **Generuj ostrzeżenie, jeżeli pomiędzy czasem z GNSS a czasem z tachografu jest co najmniej [xx] minut jazdy**. Ustawienie i warunek dostępne są z poziomu menu: Ustawienia -> Ustawienia analizy -> Ostrzeżenia.*

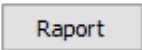
5.5. Włożenia i wyjęcia karty

W tej zakładce znajdują się zestawienie włożeń i wyjęć karty kierowcy, które można dowolnie sortować i filtrować. W porównaniu do poprzedniej zakładki zestawienie jest wzbogacone o informacje na temat symbolu kraju i numeru slotu, do/z którego została włożona/wyjęta karta.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku włożeń i wyjęć karty.

5.6. Blokady i ostatni odczyt

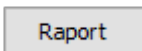
Zakładka przedstawia zestawienie blokad firmowych nałożonych za pomocą karty przedsiębiorstwa na tachograf. W górnej części okna wyświetlone są dane karty, za pomocą której dokonano ostatniego odczytu danych z tachografu.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku blokad i ostatniego odczytu tachografu.

5.7. Lista kontroli

W zakładce tej wyświetlone są wszystkie, zarejestrowane przez tachograf, kontrole drogowe.

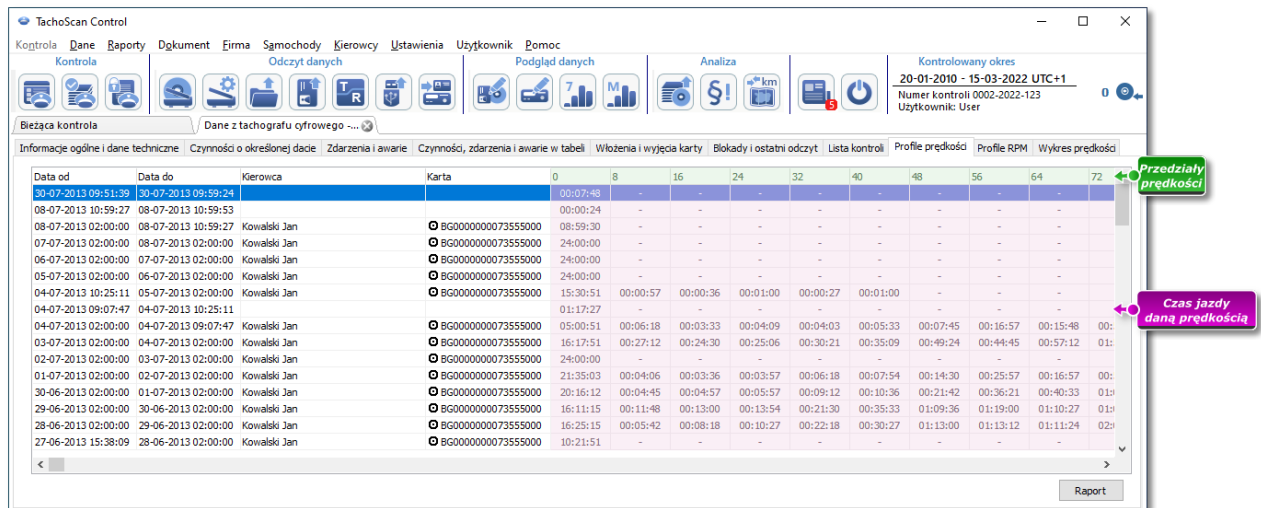
Dodatkowo w kolumnie **Kierowcy w dniu kontroli** będą pokazani kierowcy, którzy w dniu kontroli mieli zarejestrowane czynności na danym tachografie.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku wyświetlonych w zakładce kontroli.

5.8. Profile prędkości

Dostępne tylko dla danych pobranych za pomocą specjalnego oprogramowania (TachoReader Combo Plus - opcja: "Dane specjalne z tachografów VDO (plik S)") z tachografów Continental VDO (wersja 1.3 lub nowsza).

W zakładce zestawione są okresy czasu, w których zarejestrowano określony przedział prędkości pojazdu.

Rys. Widok zakładki Profile prędkości.

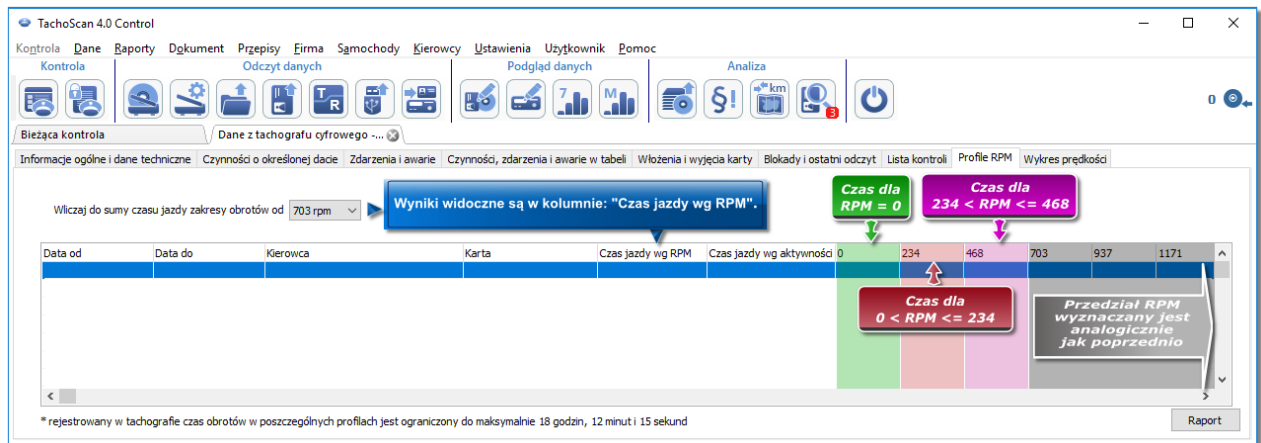
Gdy w odczytanym tachografie funkcja rejestracji prędkości nie została skonfigurowana, wyświetlony zostanie komunikat informujący o braku danych w odczytanej sekcji profili prędkości. Istnieje możliwość wygenerowania raportu nie zawierającego danych z tej sekcji.

Przycisk: - otwiera okno podglądu wydruku danych o profilach prędkości przedstawionych w zakładce.

5.9. Profile RPM

Dostępne tylko dla danych pobranych za pomocą specjalnego oprogramowania (TachoReader Combo Plus - opcja: "Dane specjalne z tachografów VDO (plik S)") z tachografów Continental VDO (wersja 1.3 lub nowsza).

W zakładce zestawione są okresy czasu, w których zarejestrowano określony przedział prędkości obrotowej silnika.

Rys. Zakładka: "Profile RPM".

Wiersze, w których czas jazdy według RPM jest większy niż czas obliczony na podstawie aktywności, są oznaczone na czerwono.

Wartości RPM w kolumnach (100, 234, 703, 937 itd.) mogą się różnić od wartości zaprezentowanych na powyższym rysunku. Uzależnione jest to od ustawień kalibracji tachografu cyfrowego.

Gdy w odczytanym tachografie funkcja rejestracji obrotów nie została skonfigurowana, wyświetlony zostanie komunikat informujący o braku danych w odczytanej sekcji profili RPM. Istnieje możliwość wygenerowania raportu nie zawierającego danych z tej sekcji.

Przycisk: **Raport** - otwiera okno podglądu wydruku danych profili RPM przedstawionych w zakładce.

5.10. Wykres prędkości

Odczytane dane dotyczące prędkości przedstawione są w formie wykresu w kolorze czerwonym, natomiast w kolorze niebieskim pokazany jest wykres przyspieszenia. Wykresy można dowolnie skalować, przesuwać, drukować i zapisać.

W zależności od poniższej opcji wykres prędkości będzie wyświetlany w różnych kolorach:

- ☐ **Uwzględnij przesunięcie czasowe lato/zima** (Opcja niezaznaczona):
 - Prędkości według rozporządzenia 165/2014 - kolor czerwony;
 - Prędkości szczegółowe 4/sec (tzw. S-file) - kolor zielony;
- ☒ **Uwzględnij przesunięcie czasowe lato/zima** (Opcja zaznaczona):

- *Prędkości według rozporządzenia 165/2014:*
 - okres letni - kolor jasno czerwony;
 - okres zimowy - kolor ciemno czerwony;
- *Prędkości szczegółowe 4/sec (tzw. S-file):*
 - okres letni - kolor jasno zielony;
 - okres zimowy - kolor ciemno zielony;

Podstawowe informacje

*Jeśli w oknie ustawień programu jest zaznaczona opcja: **zapisuj szczegółową prędkość z tachografu cyfrowego** to wykres prędkości zostanie zapisany do bazy danych.*

Istnieje możliwość automatycznego ustawienia wykresu na wybrany zakres czasu, jaki ma obejmować.

Kolorem niebieskim jest przedstawiony wykres przyspieszeń i opóźnień. Wykres ten jest generowany przez program.

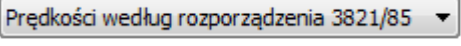
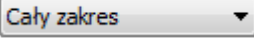
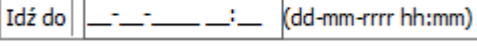
Wykresy są widoczne tylko dla danych pobranych z pliku źródłowego ("Otwórz") lub urządzeń zewnętrznych, pod warunkiem, że podczas pobierania danych z tachografu była włączona opcja odczytywania szczegółowych danych prędkości.

Tachograf w swojej pamięci zapisuje prędkość z ostatnich 24 godzin jazdy z częstotliwością jednej sekundy.

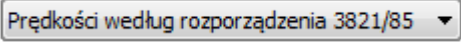
Domyślnie program pokazuje wykresy z pełnych 24 godzin jazdy. Przy pomocy narzędzi znajdujących się powyżej wykresu można go dowolnie skalować, przesuwać, drukować itp.

W skład paska narzędzi wchodzi:

- - powiększa wykres o 10%;
- - pomniejsza wykres o 10%;
- - powiększa wybrany obszar;
- - włącza przesuwanie wykresu;
- - automatycznie przywraca rozmiary wykresu do domyślnych w obydwu osiach;
- - automatycznie przywraca rozmiary wykresu do domyślnych tylko w osi poziomej;

- - automatycznie przywraca rozmiary wykresu do domyślnych tylko w osi pionowej;
- - pozwala na wstawienie nowego punktu kontrolnego;
- - usuwa wybrany punkt kontrolny;
- - możliwość zapisu obrazu wykresu do pliku **bmp, jpg** lub **png**;
- - otwiera okno podglądu wydruku wykresu;
- **Prędkości według rozporządzenia 3821/85** - ustawowe dane prędkości - po rozwinięciu pola możliwość wybrania dodatkowych sekcji - opcja dostępna tylko dla tachografów: **Continental VDO** w wersji 1.3 (od 2008 roku), których dane pobrano za pomocą specjalnego oprogramowania (szczegółowy opis w poniższym temacie: "[Continental VDO od wersji 1.3 - Dodatkowe sekcje](#)"⁵³);
- - przesuwają wartość w polu poniżej do tyłu;
- **Cały zakres** - pole wyboru zakresu czasowego wyświetlanych wykresów:
 - cały zakres;
 - ostatnia 1 min.;
 - ostatnie 5 min.;
 - ostatnie 10 min.;
 - ostatnie 15 min.;
 - daty poszczególnych dni wchodzących w zakres pobranych danych o prędkości pojazdu;
- - przesuwają wartość w polu powyżej do przodu;
- **Idź do** (dd-mm-rrrr hh:mm) - w tej rubryce po wpisaniu dokładnej daty i godziny program ustawi go centralnie na tej godzinie oraz powiększy wykres do zakresu 10 min (5 min. przed i 5 min. względem wpisanej godziny);

Continental VDO od wersji 1.3 - Dodatkowe sekcje

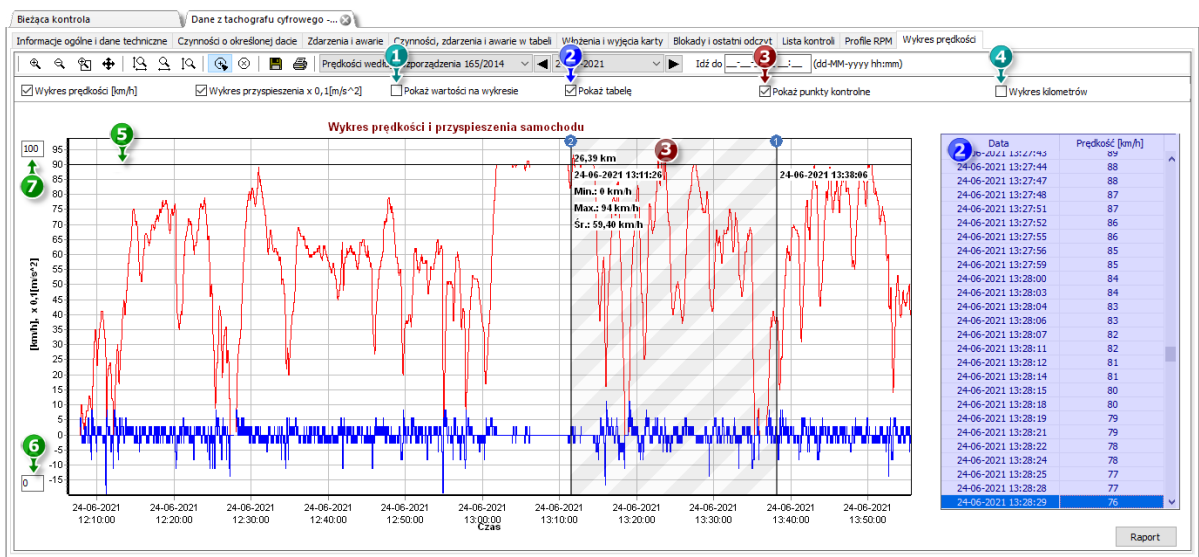
Dla danych prędkości pobranych z tachografów Continental VDO od wersji 1.3 za pomocą specjalnego oprogramowania (TachoReader Combo - opcja: **Dane specjalne z tachografów VDO (plik S)**) po kliknięciu na przycisk: **Prędkości według rozporządzenia 3821/85** dostępne będą dodatkowe sekcje:

*Pomimo tego, że tachografy tego typu rejestrują prędkość z ostatnich 168 godzin jazdy oraz dodatkowe sekcje to podczas **standardowego** odczytu pobierane są tylko ustawowe dane prędkości (wg Rozporządzenia 3821/85) z ostatnich 24 godzin jazdy.*

Jeśli do programu pobrano ustawową prędkość (Rozporządzenie 3821/85) oraz prędkość z ostatnich 168 godzin to na wykresach dziennych czynności z karty kierowcy i/lub tachografu cyfrowego w pierwszej kolejności będzie wyświetlana prędkość ustawowa, a tam gdzie jej brak prędkość z ostatnich 168 godzin.

- **Prędkości ostatnie 168 godzin** - historia prędkości z ostatnich 168 godzin jazdy zapisana z częstotliwością jednej sekundy;
- **Prędkości szczegółowe 4/sec - typ 1** - trzy ostatnie zapisy (wysokiej rozdzielczości - częstotliwość: cztery wartości/sekundę) dwuminutowych okresów prędkości, w których nastąpiła **nienaturalna zmiana prędkości w krótkim okresie czasu**;
- **Prędkości szczegółowe 4/sec - typ 2** - trzy ostatnie zapisy (wysokiej rozdzielczości - częstotliwość: cztery wartości/sekundę) dwuminutowych okresów prędkości, w których nastąpiła **gwałtowna zmiana prędkości o dużej wartości**;

Dodatkowe opcje

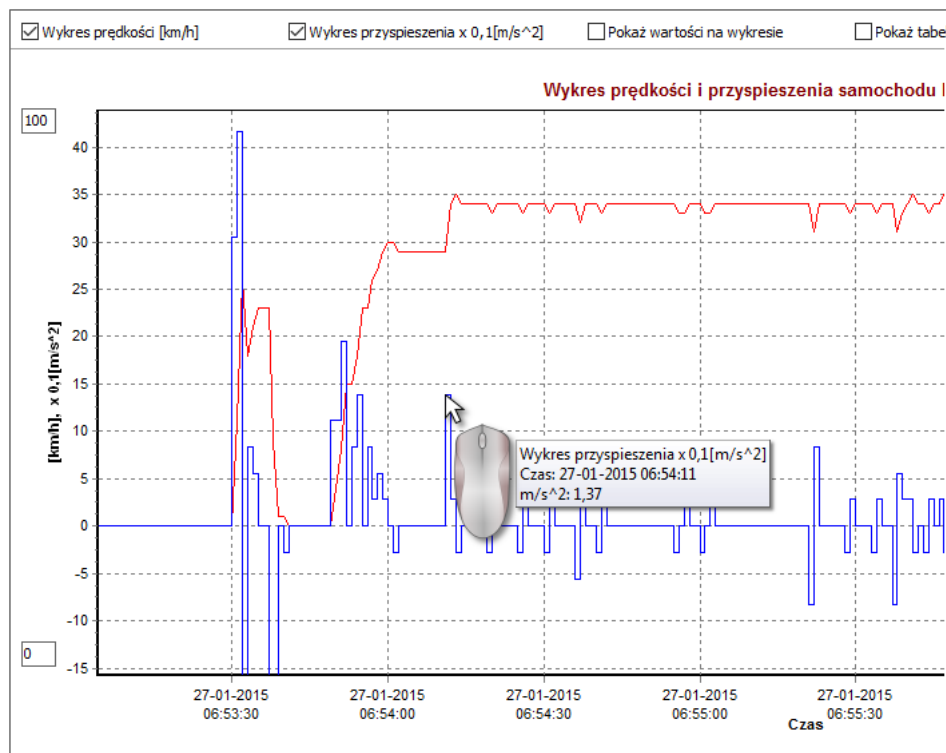

Rys. Okno Wykresu prędkości i przyspieszeń.

1. **Pokaż wartości na wykresie** - wyświetla wartości liczbowe bezpośrednio na wykresie.
2. **Pokaż tabelę** - obok wykresu prędkości program wyświetli prędkość w formie tabeli (patrz: niebiesko tło na powyższym rysunku).
 - w wyniku podświetlenia myszą punktu na wykresie prędkości zostanie zaznaczona wartość w tabeli odpowiadająca temu punktowi.
3. **Pokaż punkty kontrolne** - program wyświetli dodane punkty kontrolne oraz pozwoli na dodanie nowych:

- aby dodać nowy punkt kontrolny należy kliknąć , a następnie w wybranym miejscu na wykresie prędkości;
 - informacje wyświetlane pomiędzy punktami kontrolnymi:
 - dystans przejechany pomiędzy punktami;
 - data oraz godzina;
 - aktualna prędkość;
 - aktualne przyspieszenie/zwolnienie;
 - minimalna prędkość;
 - maksymalna prędkość;
 - średnia prędkość.
4. **Wykres kilometrów** - na osi X wykresu, program wyświetli liczbę przejechanych kilometrów oraz nie będzie uwzględniać prędkości 0 km/h;
 - jeżeli opcja **Wykres kilometrów** zostanie włączona, automatycznie zostaną wyłączone opcje **Wykres prędkości** oraz **Wykres przyspieszenia**
 5. **Autoryzowana prędkość [km/h]** - przedstawiona w formie linii.
 6. Dolna granica wykresu - możliwość edycji.
 7. Górna granica wykresu - możliwość edycji.
 8. Przerywana linia wskazuje autoryzowaną prędkość.

Na poniższym rysunku pokazany są obydwa wykresy w powiększeniu. Na takim wykresie można dokładnie odczytać przyspieszenie lub opóźnienie, w tym celu należy wskazać myszką dane miejsce - program wyświetli okienko, w którym będzie pokazana informacja na temat wskazanego punktu (rys. poniżej).

Rys. Wykres prędkości i przyspieszenia w powiększeniu.

Zapis danych wykresu do pliku XLS i CSV

W prawej dolnej części okna znajduje się przycisk: **Raport** dzięki, któremu można zapisać wszystkie odnotowane na wykresie wartości do pliku **xls** lub **csv**. Raport w podsumowaniu wyświetla:

Zapis danych wykresu do pliku o rozszerzeniu: **xls** jest możliwy na komputerze z zainstalowanym programem **MS Excel**.

- dla prędkości: maksymalną prędkość, średnią prędkość w [km/h] jak i w [m/s],
- dla przyspieszenia: Największe przyspieszenie i Największe opóźnienie,
- sumaryczną drogę.

Przed zapisem pliku program wyświetli okno wyboru długości okresu (rys. poniżej) - domyślnie zostanie wstawiony okres odczytany z aktualnego widoku wykresu.

Rys. Okno ustawień zapisu do pliku.

6. Weryfikacja danych

Kolejnym krokiem po zapisaniu wykresówek/dni z karty kierowcy lub odczytaniu danych z tachografów cyfrowych jest weryfikacja danych oraz analiza czynności kierowców w zakresie norm czasu jazdy, przerw i odpoczynków zgodnie z odpowiednimi przepisami prawnymi.

Raport: [Brakujące dane kierowcy](#)⁵⁹ wyświetla okresy, w których brak jest zapisów z wykresówki/dnia z karty kierowcy.

Na raporcie [Naruszenia i manipulacje](#)⁶⁰ program oferuje możliwość automatycznego wygenerowania miejsc gdzie zachodzi podejrzenie dokonania manipulacji, a także narzędzia do pośredniej analizy poprawności zapisanych danych.

[Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie](#)⁷⁹ umożliwia sprawdzenie czy dystans (ewentualnie czas jazdy) pokonany przez kierowcę odpowiada ilości kilometrów na mapie.

W ostatnim temacie, [Prezentacja naruszeń](#)⁸⁴, przedstawione są narzędzia umożliwiające pokazanie miejsc, gdzie wystąpiły naruszenia oraz zrozumienie z czego wynikają.

6.1. Brakujące dane kierowcy

Raport w zależności od wyboru (Kierowca, Samochód) wyświetla okresy braku zapisów na karcie kierowcy / tachografie na podstawie wybranych opcji.

Jak utworzyć raport

1. W oknie wywołania raportu:
 - wybierz kierowcę/samochód lub zaznacz opcję: **Wszyscy kierowcy/wszystkie samochody**
 - wybierz "Okres", z którego będą wyświetlane dane;
 - ewentualnie dla opcji: **Pokaż braki danych** zmień wartość czasu;

Opcje

Pokaż braki danych

dłuższe niż - na raporcie wyświetlane będą braki danych trwające dłużej niż czas ustawiony w tej opcji;

krótsze niż - na raporcie wyświetlane będą braki danych trwające krócej niż czas ustawiony w tej opcji.

Pokazuj odpoczynki manualne

dłuższe niż - na raporcie wyświetlane będą odpoczynki manualne trwające dłużej niż czas ustawiony w tej opcji;

krótsze niż - na raporcie wyświetlane będą odpoczynki manualne trwające krócej niż czas ustawiony w tej opcji.

Opcja aktywna tylko dla kierowcy.

Aby wyświetlić raport należy posługiwać się przyciskami paska narzędziowego (patrz: [Generowanie raportów](#)⁹⁷⁾).

6.2. Naruszenia i manipulacje

Raport na podstawie pobranych danych generuje listę naruszeń i ostrzeżeń o manipulacji. Raport jest generowany dla wszystkich kierowców aktywnej kontroli. Dzięki odpowiednim mechanizmom można szybko przejść od naruszenia do widoku wykresówki/dnia z karty kierowcy, w którym to naruszenie miało miejsce. Dla każdego naruszenia można wyświetlić i wydrukować gotowy szablon protokołu naruszenia.

W końcowej części raportu zestawiona jest **Ocena ryzyka w zakresie występowania naruszeń**.

Jak utworzyć raport

1. Otwórz raport (menu: "Raporty").
2. W oknie ustawień analizy wybierz:
 - analizowany okres:
 - **Wszystkie naruszenia i ostrzeżenia** - program analizuje okres pomiędzy pierwszą

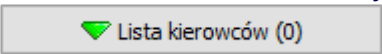
i ostatnią czynnością zapisaną w bazie danych dla danej kontroli;

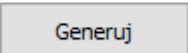
- **Okres** - umożliwia ustawienie dowolnego okresu do analizy - domyślnie program ustawia "kontrolowany okres". W przypadku kontroli drogowej - o ile nie zaznaczono ☒ daty **do** analizowany będzie okres wykraczający poza datę kontroli.

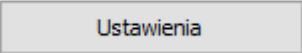
- Używaj tolerancji czasu czynności:

☒ **Opcja zaznaczona** - tolerancje czasów jazdy, odpoczynków oraz przerw ustalone w oknie ustawień, w zakładce: "Tolerancja" będą uwzględniane w czasie analizy naruszeń;

☐ **Opcja niezaznaczona** - powyższe tolerancje nie będą uwzględniane podczas analizy naruszeń;

- **Wszyscy kierowcy** lub **Wybrani kierowcy** - program generuje naruszenia dla wszystkich kierowców lub dla kierowców wybranych z listy dostępnej po kliknięciu na przycisk

- - po naciśnięciu tego przycisku program przystąpi do analizy naruszeń w wybranym wcześniej okresie czasu - zanim klikniesz przejrzyj poniżej opisane ustawienia;

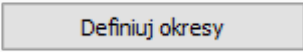
- - otwiera okno: "Ustawienia analizy";

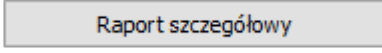
 Zaawansowane

- kliknij, aby rozwinąć panel ustawień zaawansowanych

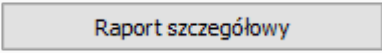
Dołącz notatki naruszeń - pozwala na dołączenie notatek dodanych do konkretnych naruszeń

Dołącz notatki kontroli - pozwala na dołączenie ogólnych notatek z zakładki naruszeń

Przycisk:

Umożliwia ustawienie dowolnych okresów w jakich ma być przeprowadzana analiza w raporcie: **Raport przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy - szczegółowy**, który jest generowany po kliknięciu na przycisk . Zdefiniowanie okresów jest niezbędne do wykonania analizy naruszeń tygodniowego czasu pracy.

Brak zdefiniowanych okresów spowoduje wygenerowanie naruszeń bez uwzględniania naruszeń tygodniowego czasu pracy.

Przycisk:

Otwiera dla wybranego kierowcy (kierowców) **Raport przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy - szczegółowy** z wyszczególnionymi okresami (ustawionymi za pomocą przycisku: Definiuj okresy) i tygodniami, a w nich: Kierowca, Okres, Tydzień, Liczba tygodni, Czas jazdy, Czas innej pracy, Rzeczywisty czas pracy kierowcy oraz Norma. W podsumowaniu - suma tygodni, suma poszczególnych czasów jazdy i pracy oraz wyliczony **Przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy** w danym okresie. Jeśli Przeciętny tygodniowy czas pracy kierowcy zostanie przekroczony będzie wyświetlony w kolorze czerwonym.

Analizuj według

Wybierz czy dane mają być analizowane wg: AETR (2010) lub Rozp. 561 czy, w przypadku Szwajcarii, wg ARV1 lub ARV2;

Generuj raport na podstawie danych z

- **kart i tarcz** - kontrola danych pobranych z kart kierowców i zapisanych tarcz tacho,
- **tachografu** - kontrola danych pobranych z tachografów cyfrowych - po wybraniu tego pola aktywuje się ramka obok:

Dane z tachografu cyfrowego:

Wybierz typ analizowanych zdarzeń:

- **zdarzenia z kartą tego kierowcy** - analizowane są tylko zdarzenia zapisane w tachografie pomiędzy włożeniem a wyciągnięciem karty sprawdzanego kierowcy,
- **wszystkie zdarzenia ze slotu 1** - sprawdzane są wszystkie zdarzenia zapisane w slotie nr 1 tachografu bez względu czy karta kierowcy była włożona czy nie,
- **wszystkie zdarzenia ze slotu 2** - sprawdzane są wszystkie zdarzenia zapisane w slotie nr 2 tachografu bez względu czy karta kierowcy była włożona czy nie,

nie analizuj braku danych na początku okresu jako odpoczynek

☒ Opcja zaznaczona

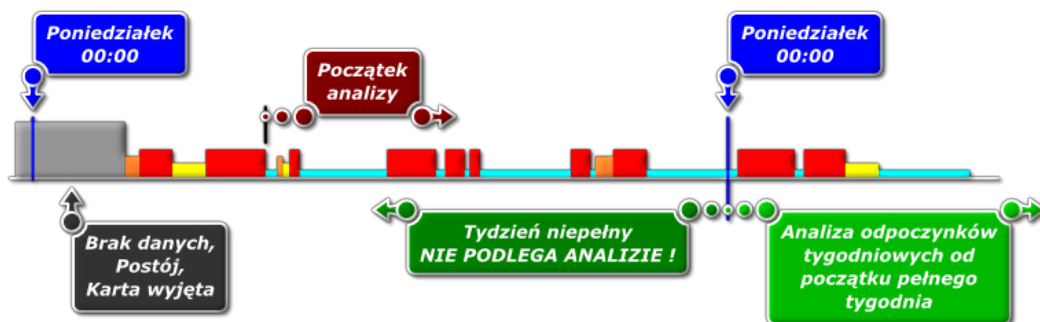
☐ **Opcja niezaznaczona**

analizuj odpoczynek tygodniowy od pełnych tygodni (od poniedziałku do niedzieli)

Opcja dostępna po zaznaczeniu poprzedniej.

☒ **Opcja zaznaczona**

☐ **Opcja niezaznaczona**

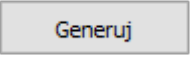

Porównanie aktywności

Zakładka widoczna tylko dla opcji: **kontrola w przedsiębiorstwie** (okno edycji kontroli - menu: "Kontrola" -> "Edytuj dane aktywnej kontroli").

W zależności od ustawień w zakładce zestawione są różnice pomiędzy danymi pobranymi z tachografu a danymi pobranymi z karty kierowcy. Na zestawieniu można również wyświetlić dane, jakie zostały zarejestrowane przez tachograf, gdy karta była wyjęta. Analiza przeprowadzana jest w okresie generowania raportu.

Lista aktywności

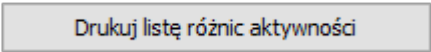
- Podobnie jak powyżej, lista aktywności generowana jest po kliknięciu na przycisk: .
Jeśli program wykryje:
 - Czynności zarejestrowane na kartach, których nie ma w tachografach;
 - Czynności zarejestrowane w tachografie, których nie ma na kartach kierowców;
 tytuł zakładki: **Porównanie aktywności** zostanie pogrubiony i zmieni kolor na **czerwony** (opcje dostępne w oknie ustawień analizy: menu: "Ustawienia" -> "Ustawienia analizy", zakładka: "Analiza").
- Filtrowanie wyników - powyżej tabeli znajdują pola wyboru kierowcy, samochodu, rodzaju "braku" oraz typu czynności umożliwiające filtrowanie wyników analizy.
- Na podstawie dowolnej pozycji na liście można przejść do wizualizacji dnia, w którym odnotowano "braki" ("dzień z karty kierowcy" lub "[dzień z tachografu](#)"⁴⁷). Kliknij dwukrotnie lewym przyciskiem myszy na wybranym wierszu lub

zaznacz wiersz i z rozwijanego menu wybierz: **Edytuj dzień** lub kliknij na przycisk: .

4. Weryfikacja aktywności - aby ułatwić sobie pracę każdą pozycję na liście można oznaczyć jako **Zweryfikowane** -> **Tak / Nie** (pierwsza kolumna) - kliknij prawym przyciskiem na wybranym wierszu i z rozwijanego menu wybierz: **Zweryfikowane**;

*W rozwijanym menu dostępne są akcje: **Wszystkie zweryfikowane** i **Wszystkie niezwerfikowane**.*

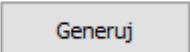
Drukowanie

- otwiera okno podglądu wydruku listy wszystkich pozycji na liście.

Naruszenia

Lista naruszeń, edycja i dodatkowe opcje

W wyniku naciśnięcia przycisku: , o ile miały miejsce naruszenia w wybranym okresie czasu, zostanie wyświetlona w zakładce: **Naruszenia** lista naruszeń z dokładnymi danymi na temat każdego z nich.

Duńska wersja programu:

- w opisie naruszeń wyświetlana będzie wartość procentowa przekroczenia normy;
- w kolumnie **Maks Rast/Summen af pauser** w zależności od naruszenia wyświetlany będzie:
 - maksymalny czas odpoczynku - w przypadku zbyt krótkiego odpoczynku dziennego;
 - sumaryczny czas przerw trwających co najmniej 10 min - w przypadku przekroczenia czasu jazdy ciągłej.

*Jeśli program wykrył nieprawidłowości związane z użytkowaniem karty kierowcy lub tachografu tekst w zakładce: **Ostrzeżenia manipulacji** zostanie pogrubiony i zmieni kolor na czerwony (Opis zakładki w poniższym temacie).*

1. Filtrowanie wyników - powyżej tabeli naruszeń znajdują pola wyboru kierowcy, samochodu, typu oraz stopnia ważności naruszenia, dzięki którym można dokonać filtrowania danych na liście naruszeń.
2. Zatwierdzanie naruszeń - domyślnie wszystkie wykryte przez program naruszenia są **zatwierdzone**. Status naruszeń można zmienić przy pomocy poleceń: **Zatwierdzone**, **Wszystkie zatwierdzone** i **Wszystkie niezatwierdzone** zawartych w rozwijanym menu (kliknij **PPM** na dowolnej pozycji na liście naruszeń).

*Naruszenia **niezatwierdzone** w kolumnie: **Naruszenie** będą miały wpis: **Nie**.*

*Zatwierdzone/niezatwierdzone naruszenia można filtrować za pomocą opcji: **Pokaż tylko zatwierdzone naruszenia** znajdującej się poniżej listy naruszeń.*

3. Czerwonym, pogrubionym tekstem na liście naruszeń prezentowane są najpoważniejsze naruszenia:
 - najpoważniejsze (NN (5 pkt)) oraz pozostałe naruszenia (BPN (5 pkt), PN (3 pkt), NMW (1 pkt)) można wyświetlić osobno przy pomocy filtrów (patrz pkt. 1).

Rozporządzenie 1071/2009, Dodatek IV

Najpoważniejsze naruszenia dla celów art. 6 ust. 2 lit. a)

1.

a) Przekroczenie maksymalnych sześć- lub czternastodniowych okresów prowadzenia pojazdu o co najmniej 25%.

b) Przekroczenie, w rozliczeniu dziennym, o co najmniej 50% maksymalnego dziennego czasu prowadzenia pojazdu bez przerwy lub czasu odpoczynku trwającego nieprzerwanie przynajmniej 4,5 godziny.

4. Pod listą naruszeń widoczny jest współczynnik ryzyka oraz podsumowanie liczby naruszeń według wagi. Podsumowanie zawiera tylko zatwierdzone naruszenia.
5. **Pokaż tylko zatwierdzone naruszenia** - wyświetla tylko pozycje na liście posiadające status: **Zatwierdzone** w kolumnie **Naruszenia**.
6. Na podstawie dowolnego naruszenia pokazanego na liście naruszeń można przejść do wizualizacji dnia, w którym naruszenie miało miejsce (wykresówki lub dnia z karty kierowcy). Należy w tym celu kliknąć na żądanym naruszeniu **PPM** i wybrać opcję: **Edytuj dzień**. Można również przejść do okna **Wykres dzienny kierowcy** za pomocą .
7. - otwiera "[Wykres tygodniowy](#)" .
8. - otwiera "[Wykres miesięczny](#)" .

Jeśli chcesz dodać opis do wybranego naruszenia, naciśnij **CTRL + E**.

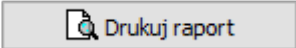
kontrola w przedsiębiorstwie - zmiana kwalifikacji naruszenia

Zmiana kwalifikacji naruszenia możliwa jest dla naruszeń powiązanych z **okresami braku danych** oraz dla typu kontroli: **w przedsiębiorstwie**.

Zmiana kwalifikacji:

1. Kliknij prawym przyciskiem myszy na naruszeniu typu:
 - (13.12/6.3.9) Niekompletne okresy aktywności (wymagane zaświadczenie);
 - (13.12/6.3.7) Nieokazanie wykresówki, danych cyfrowych lub zaświadczenia;
 - (13.12/6.3.8) Okazanie wykresówki, która nie zawiera wszystkich danych o okresach aktywności kierowcy;
 - (13.12/6.3.13) Nieudostępnienie danych wczytanych z tachografu cyfrowego i karty kierowcy.
2. W rozwijanym menu wybierz: **Kwalifikacja naruszenia w przedsiębiorstwie**, a następnie wybrany typ naruszenia.

Drukowanie

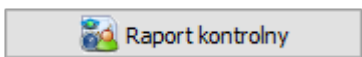
1. - po naciśnięciu na ten przycisk oraz wybraniu języka raportu wyświetli się okno podglądu raportu.

W zależności od zaznaczenia opcji: ***Pokaż na raporcie naruszenia niezatwierdzone (przekreślone)*** na podglądzie naruszenia ***niezatwierdzone*** nie zostaną wyświetlone lub będą pokazane przekreślone.

Adnotacje do naruszenia ***niezatwierdzonego*** nie będą drukowane jako przekreślone.

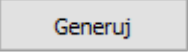
Duńska wersja programu:

W opisie naruszeń wyświetlana będzie wartość procentowa przekroczenia normy.

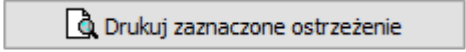
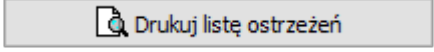
2. - w wyniku kliknięcia zostanie wyświetlony raport: "[Raport kontrolny](#)" na podstawie ustawień dokonanych w tym oknie.

Ostrzeżenia manipulacji

Lista ostrzeżeń manipulacji

1. Podobnie jak lista naruszeń, lista ostrzeżeń manipulacji jest generowana po naciśnięciu na przycisk: . Jeśli program wykryje nieprawidłowości związane z użytkowaniem karty kierowcy lub tachografu tekst w zakładce: **Ostrzeżenia manipulacji** zostanie pogrubiony i zmieni kolor na czerwony.
2. Filtrowanie wyników - powyżej tabeli ostrzeżeń manipulacji znajdują pola wyboru kierowcy, samochodu, typu ostrzeżenia oraz źródła ostrzeżenia dzięki którym można dokonać filtrowania danych na liście ostrzeżeń manipulacji.
3. Na podstawie dowolnego ostrzeżenia pokazanego na liście ostrzeżeń manipulacji można przejść do wizualizacji dnia, w którym odnotowano ostrzeżenie (wykresówki lub dnia z karty kierowcy). Należy w tym celu kliknąć na żądanym ostrzeżeniu **PPM** i wybrać opcję: **Edytuj dzień**. Można również zaznaczyć dane ostrzeżenie i kliknąć na przycisku: .
4. Dla każdego z zaznaczonych ostrzeżeń w dolnej części zakładki będzie wyświetlona instrukcja czynności sprawdzających jakie zaleca się wykonać w celu weryfikacji ostrzeżenia.

Drukowanie

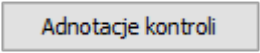
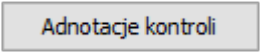
1. - otwiera okno podglądu wydruku zaznaczonego ostrzeżenia razem z jego opisem.
2. - otwiera okno podglądu wydruku listy wszystkich znalezionych ostrzeżeń.

Adnotacje

Adnotacje można wprowadzić ogólnie dla całej kontroli lub szczegółowo dla każdej pozycji na listach naruszeń, ostrzeżeń manipulacji i porównywania aktywności.

Adnotacje kontroli:

*Dostępne tylko na zakładce: **Naruszenia**.*

- dodanie/edycja adnotacji - kliknij na przycisk , który umieszczony jest poniżej listy naruszeń;
- usuwanie adnotacji - kliknij na przycisk , a następnie wyczyść zawartość okna i kliknij ;

Adnotacje szczegółowe:

- dodanie/edycja adnotacji - kliknij prawym przyciskiem na wybranym wierszy, a następnie z rozwijanego menu wybierz: **Dodaj/edytuj adnotację**;
- usuwanie adnotacji - w rozwijanym menu wybierz: **Usuń adnotację**;

Ustawienia dokonane w tym oknie zapamiętywane są dla danej kontroli.

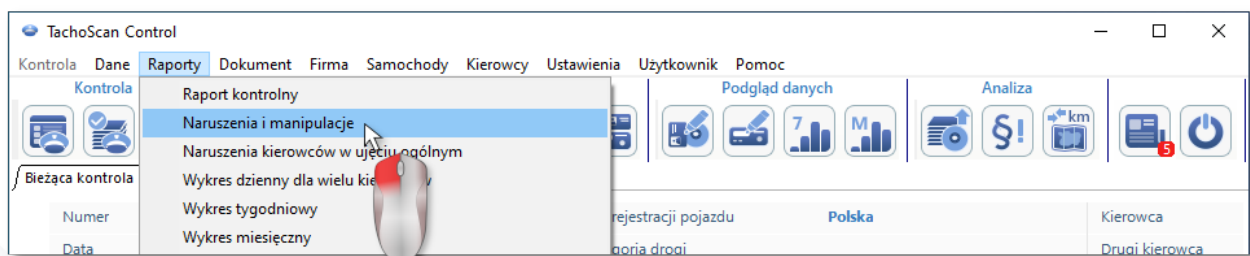
Za pomocą ""oznaczono naruszenia, które wystąpiły przed 3 września 2018, a dla których zastosowano nowy taryfikator kary dla przedsiębiorstwa (ze względu na korzystniejszą kwotę grzywny).*

W przypadku braku danych z tachografu i wykorzystania limitu wpisów kraju na karcie kierowcy, okres poza limitem nie jest uwzględniany podczas generowania naruszeń za brak wpisu kraju rozpoczęcia/zakończenia

Przykład

Przystępujemy do kontroli naszego kierowcy Pana Jana.

Z menu **Raporty** wybieramy **Naruszenia i manipulacje**.

Można również użyć ikonki: .

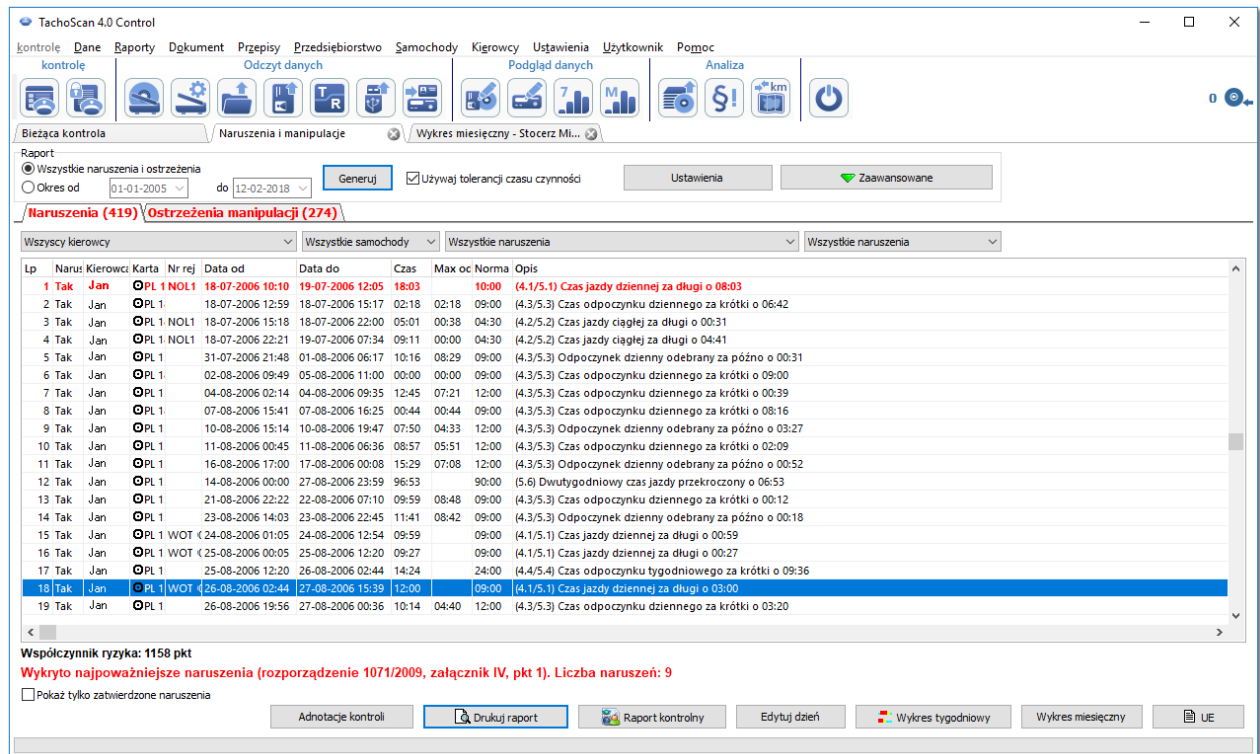
W oknie generowania naruszeń:

- zaznaczamy: **Wszystkie naruszenia i ostrzeżenia**;
- zaznaczamy opcję: **Używaj tolerancji czasu czynności**;

- klikamy na przycisk: **Ustawienia**;

➤ w oknie ustawień analizy klikamy na przycisk: **Przywróć domyślne**;

- Klikamy: **Generuj**.

Program wyświetlił listę naruszeń i ostrzeżeń manipulacji. Domyślnie wszystkie naruszenia mają status: **Zatwierdzone**.

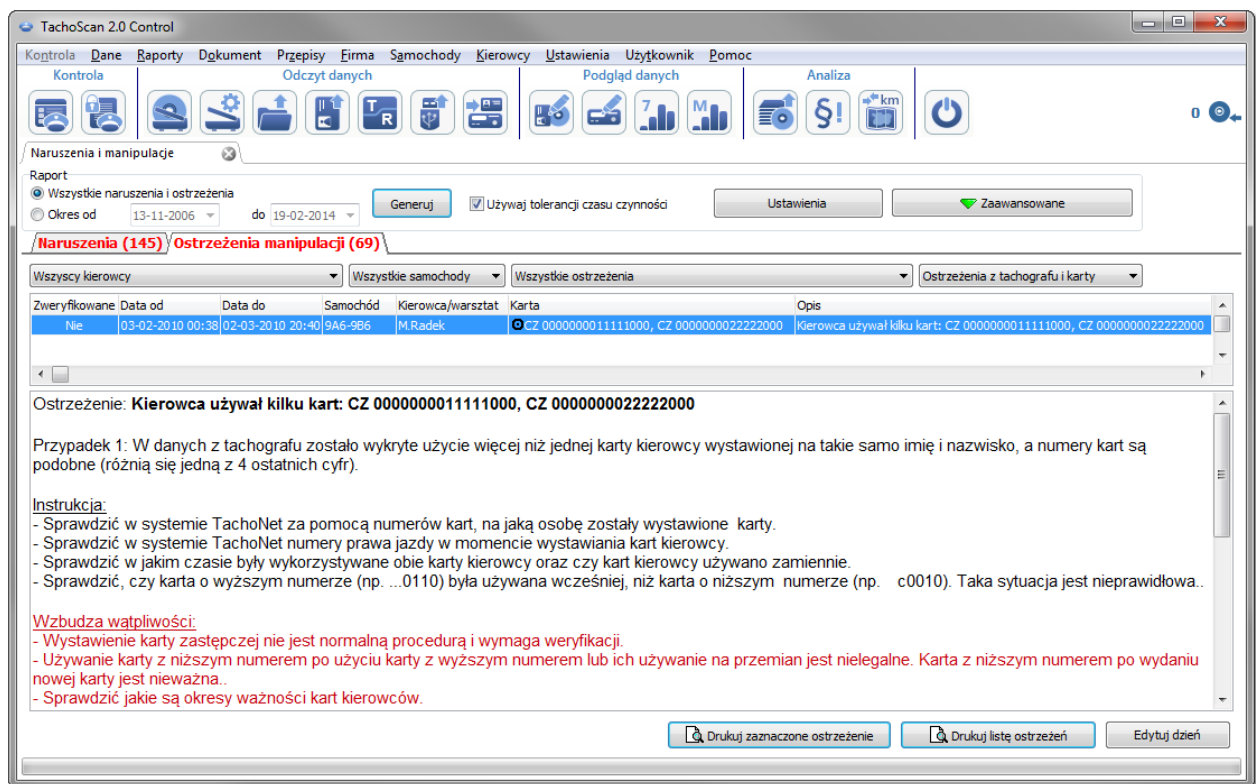
W poniższych punktach omówione są przykłady analizy dwóch podejrzeń manipulacji.

6.2.1. Użycie kilku kart kierowcy

Aby pokazać ten przypadek zostały pobrane dane z karty kierowcy: M. Radek oraz dane z pojazdu, którym się poruszał.

Manipulację tego typu można wykryć tylko na danych pobranych z tachografu cyfrowego.

W oknie: **Naruszenia i manipulacje** w zakładce: **Ostrzeżenia manipulacji** podejrzenie manipulacji reprezentowane jest w następujący sposób (zastosowany jest filtr: "Użycie kilku kart kierowcy"):

Zgodnie z instrukcją zawartą w powyższym oknie (w przykładzie rozpatrzymy tylko przypadek 1):

1. Sprawdzić w systemie TachoNet za pomocą numerów kart, na jaką osobę zostały wystawione karty.
 - przechodzimy do systemu **TachoNet** i dokonujemy weryfikacji.
2. Sprawdzić w systemie TachoNet numery prawa jazdy w momencie wystawienia kart kierowcy.
 - podobnie jak wyżej dokonujemy sprawdzenia.
3. Sprawdzić w jakim czasie były wykorzystywane obie karty kierowcy oraz czy kart kierowcy używano zamiennie.
 - w programie **TachoScan Control** w tym samym oknie klikamy dwukrotnie myszką na tym ostrzeżeniu;
 - w kolejnym oknie program otworzy: **Dane z tachografu cyfrowego**: w zakładce: **Włożenia i wyjęcia karty**:

TachoScan 2.0 Control

Kontrola Dane Raporty Dokument Przepisy Eirma Samochody Kierowcy Ustawienia Użytkownik Pomoc

Kontrola Odczyt danych Podgląd danych Analiza

Naruszenia i manipulacje Dane z tachografu cyfrowego ...

Blokady i ostatni odczyt Lista kontroli Wykres prędkości

Informacje ogólne i dane techniczne Czynności o określonej dacie Zdarzenia i awarie Czynności, zdarzenia i awarie w tabeli Włożenia i wyjęcia karty

Data i godzina	Zdarzenie	Kierowca/właściciel	Poprzedni samochód	Stan licznika	Karta	Slot	Kraj
02-03-2010 20:40	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	233932	CZ 0000000011111000	1	EUR
02-03-2010 20:00	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	233932	CZ 0000000011111000	1	EUR
02-03-2010 18:58	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	233929	CZ 0000000011111000	1	EUR
02-03-2010 17:21	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	233929	CZ 0000000011111000	1	EUR
02-03-2010 10:51	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	233556	CZ 0000000011111000	1	EUR
02-03-2010 10:50	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	233556	CZ 0000000022222000	1	EUR
01-03-2010 23:21	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	233479	CZ 0000000022222000	1	EUR
01-03-2010 23:20	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	233479	CZ 0000000011111000	1	EUR
01-03-2010 09:15	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	232933	CZ 0000000011111000	1	EUR
01-03-2010 09:14	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	232933	CZ 0000000022222000	1	EUR
28-02-2010 23:43	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	232377	CZ 0000000022222000	1	EUR
28-02-2010 23:42	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	232377	CZ 0000000011111000	1	EUR
27-02-2010 00:25	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	232066	CZ 0000000011111000	1	EUR
27-02-2010 00:24	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	232066	CZ 0000000022222000	1	EUR
26-02-2010 20:23	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	231777	CZ 0000000022222000	1	EUR
26-02-2010 20:22	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	231777	CZ 0000000011111000	1	EUR
25-02-2010 14:38	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	231134	CZ 0000000011111000	1	EUR
25-02-2010 14:00	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	231134	CZ 0000000011111000	1	EUR
17-02-2010 15:44	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	227910	CZ 0000000011111000	1	EUR
17-02-2010 15:43	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	227910	CZ 0000000022222000	1	EUR
17-02-2010 10:55	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	227768	CZ 0000000022222000	1	EUR
17-02-2010 10:54	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	227768	CZ 0000000011111000	1	EUR
11-02-2010 22:09	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	226051	CZ 0000000011111000	1	EUR
11-02-2010 22:08	Wyjęcie karty	M.Radek	9A62974	226051	CZ 0000000022222000	1	EUR
11-02-2010 02:19	Włożenie karty	M.Radek	9A62974	225520	CZ 0000000022222000	1	EUR

Filtr daty
☐ wszystkie
 Od 13-11-2006
 Do 19-02-2014

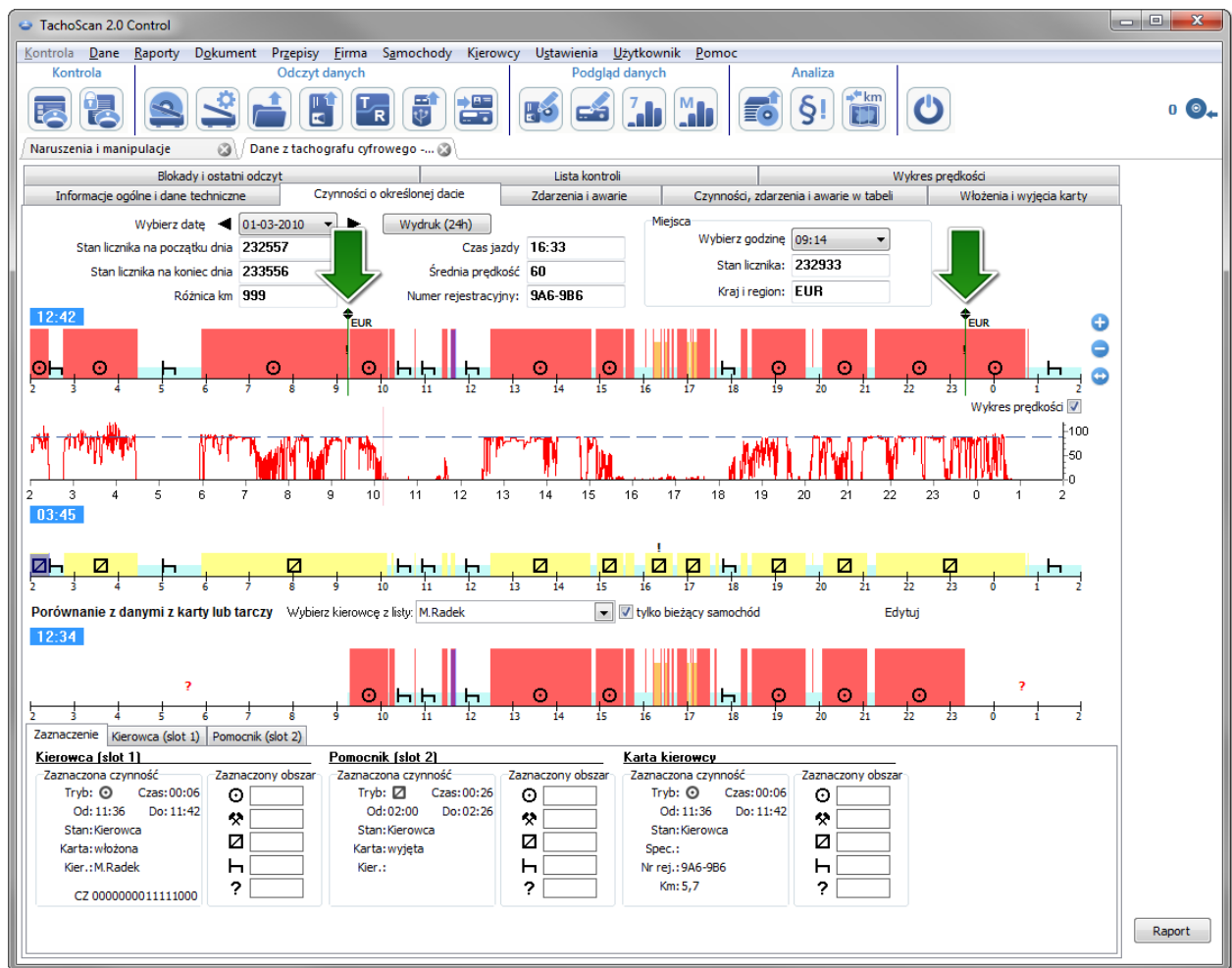
Filtr kierowcy
☒ wszyscy

Filtr samochodu
☒ wszystkie

Filtr zdarzenia
☒ wszystkie

Raport

- włożenia i wyjęcia karty posortowane są wg daty (rys. powyżej) - na podstawie wyświetlonych wyników można w prosty i szybki sposób stwierdzić, że karty były używane naprzemiennie;
- w tym samym oknie w zakładce: **Czynności o określonej dacie** program za pomocą wykrzykników "!" wyświetla miejsca, w których występuje podejrzenie manipulacji:

- na pierwszym (górnym) wykresie danych z pierwszego slotu tachografu można po podświetleniu myszą odczytać dane włożonej karty kierowcy (dolna zakładka: Zaznaczenie -> Kierowca (slot 1)).

4. Sprawdzić, czy karta o wyższym numerze (np. ...0110) była używana wcześniej, niż karta o niższym numerze (np. ...0010). Taka sytuacja jest nieprawidłowa.

- w poprzednim przypadku widoczne było, że karty były używane naprzemiennie, czyli warunek został spełniony: karta o wyższym numerze była używana wcześniej niż karta o niższym numerze.

Jeśli system TachoNet potwierdzi, że karty były wystawione na tą samą osobę mamy oczywisty przypadek, że doszło do manipulacji.

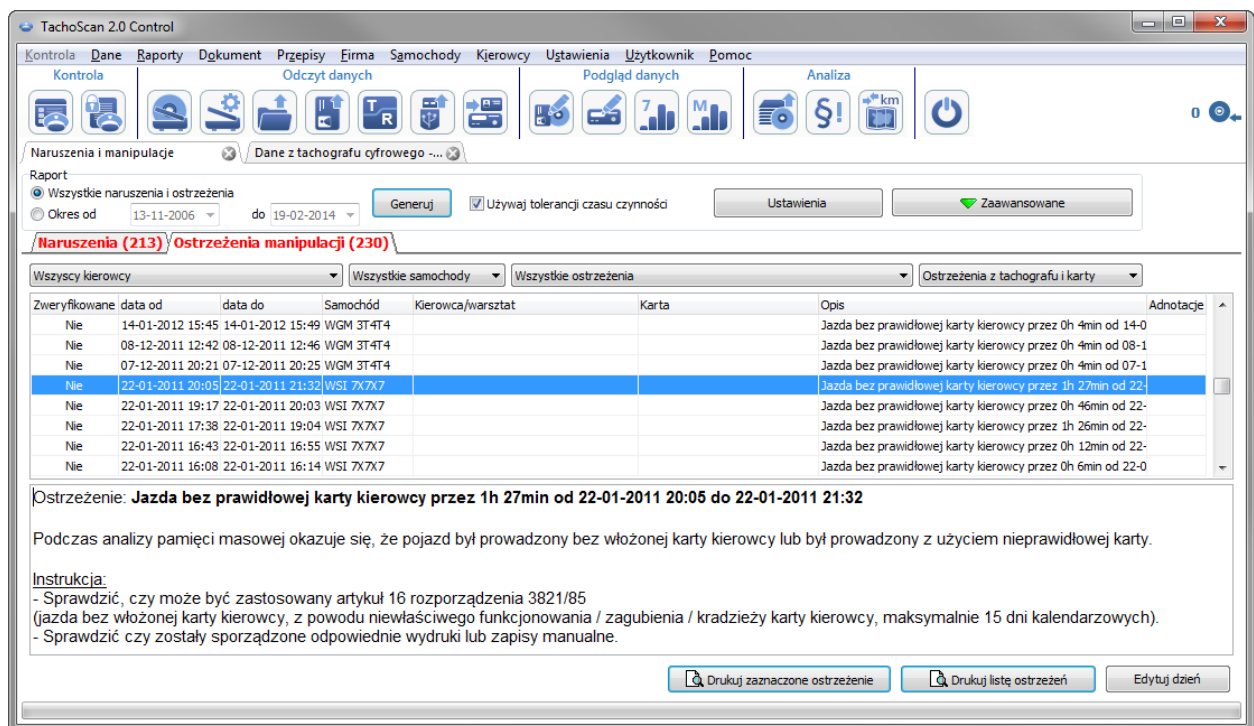
6.2.2. Jazda bez prawidłowej karty kierowcy

Dla potrzeb tego przykładu pobraliśmy dane z tachografu cyfrowego umieszczonego w pojeździe: WSI 7X7X7.

Jeśli kontrola przeprowadzana jest w przedsiębiorstwie pobieranie danych z konkretnej karty kierowcy uzależnione jest od dalszej analizy.

Tak samo jak w poprzednim przykładzie manipulację tego typu można wykryć tylko na danych pobranych z tachografu cyfrowego.

W oknie: **Naruszenia i manipulacje** w zakładce: **Ostrzeżenia manipulacji** podejrzenie manipulacji reprezentowane jest w następujący sposób (zastosowany jest filtr: "**Jazda bez prawidłowej karty kierowcy**"):

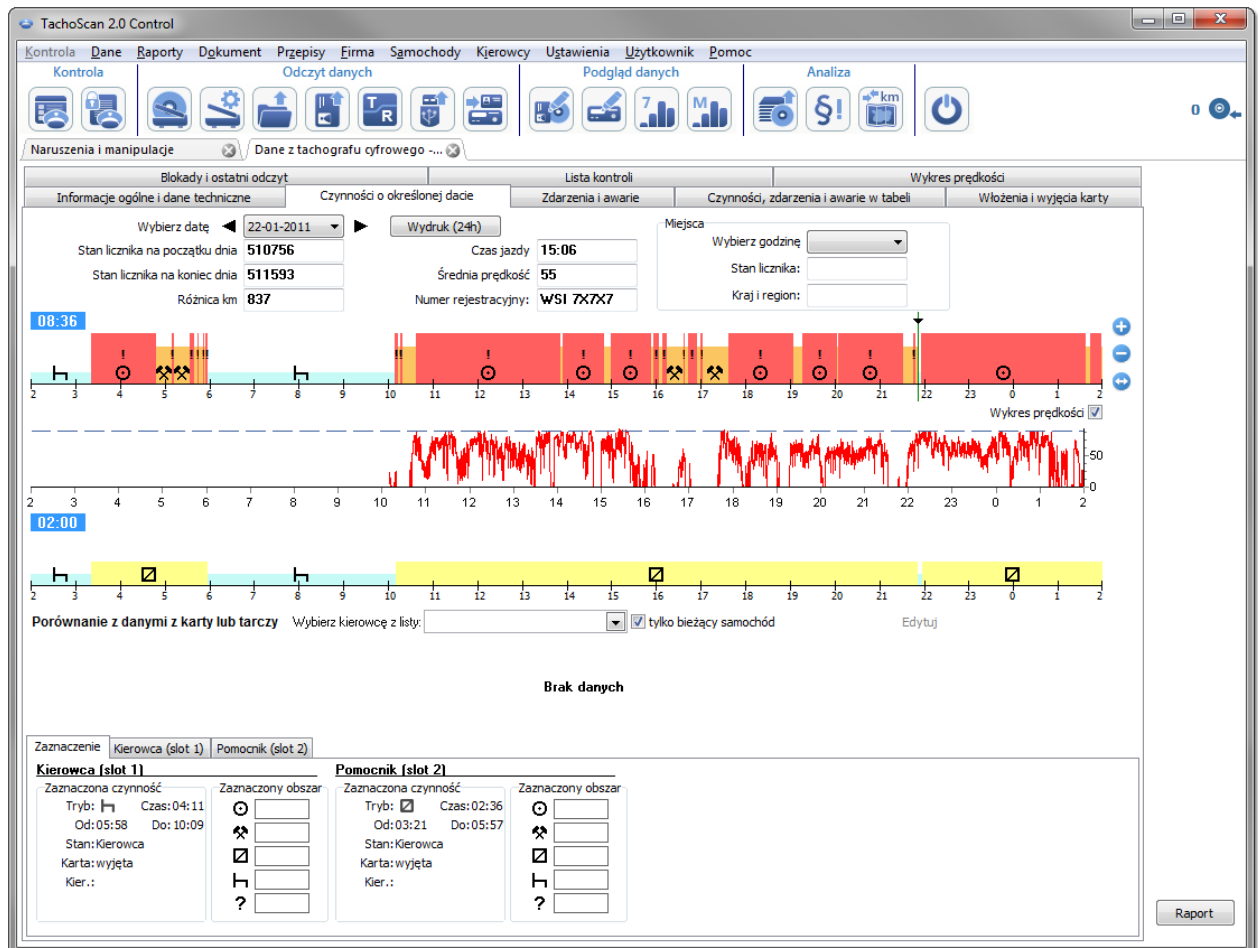
Zgodnie z instrukcją zawartą w powyższym oknie:

1. Sprawdzić, czy może być zastosowany artykuł 16 rozporządzenia 3821/85.
 - dokonujemy weryfikacji.
2. Sprawdzić czy zostały sporządzone odpowiednie wydruki lub zapisy manualne.
 - dla każdego zdarzenia jazdy bez prawidłowej karty szukamy potwierdzenia w zapisach manualnych.

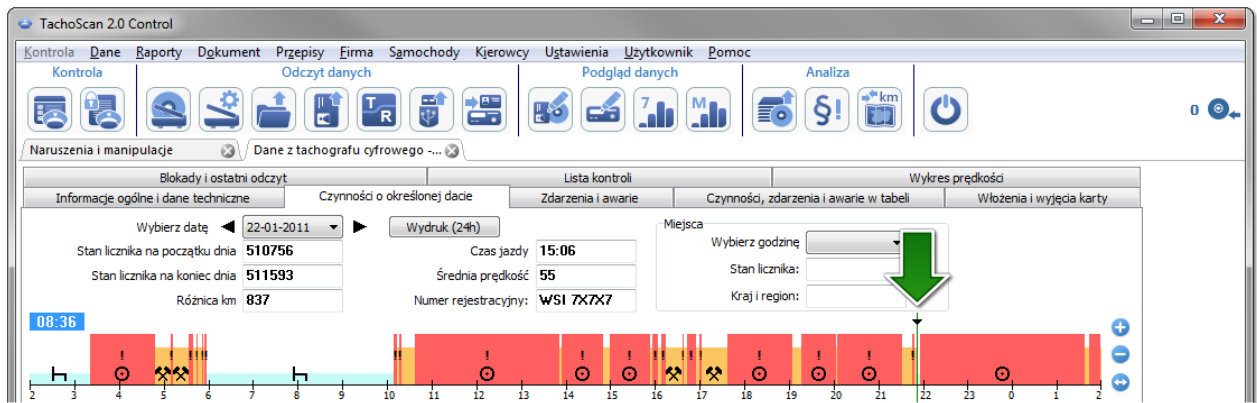
W dalszej kolejności kontrola uzależniona jest od przedstawionych zapisów manualnych.

Przy pomocy programu TachoScan Control możemy znaleźć kierowcę/kierowców, którzy prowadzili pojazd przed i po zdarzeniach: **Jazda bez prawidłowej karty kierowcy**. W naszym przykładzie weźmy pod uwagę najdłuższe zdarzenie jazdy: 1h 27min:

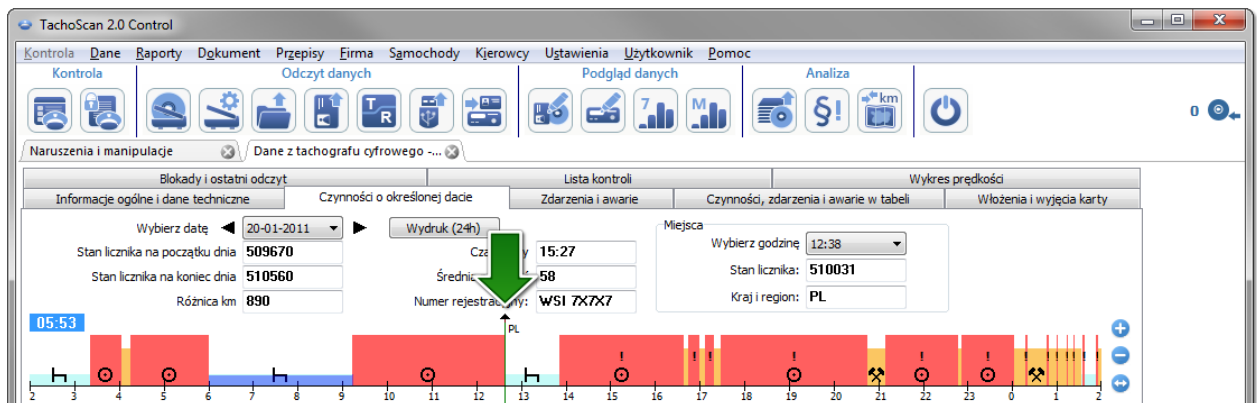
- klikamy dwukrotnie myszą na powyższym ostrzeżeniu;
- w kolejnym oknie program otworzy: **Dane z tachografu cyfrowego**: w zakładce: **Czynności o określonej dacie**:

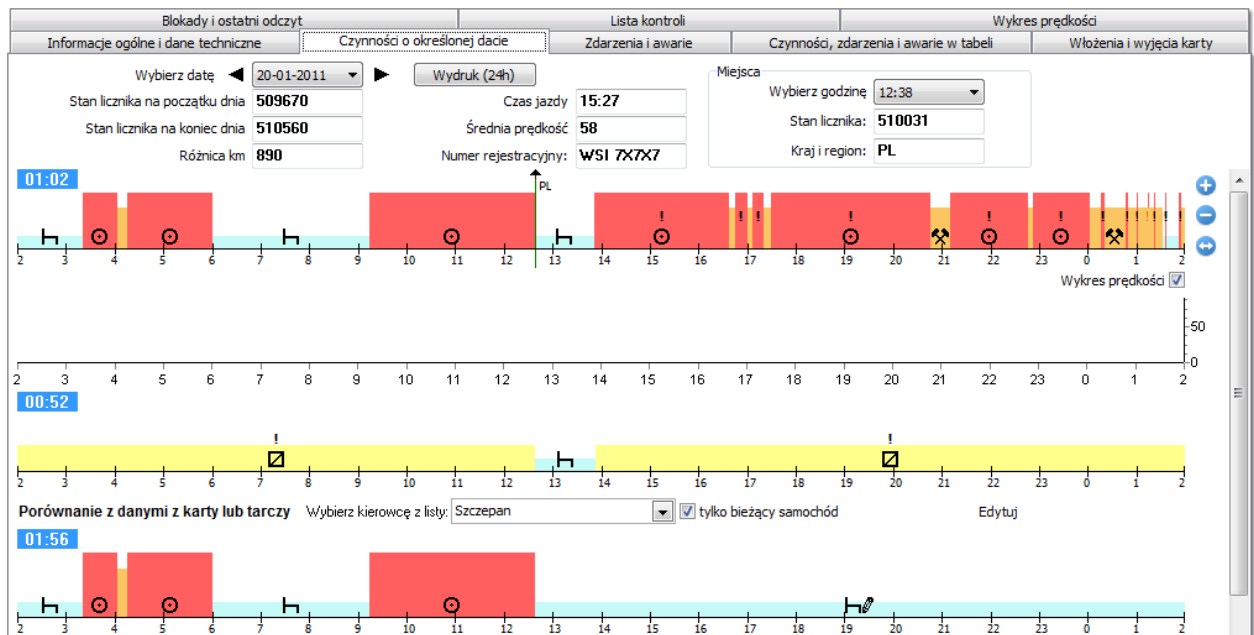
- znakiem wykrzyknika "!" oznaczone są miejsca, w których występuje podejrzenie manipulacji (rys. powyżej). W naszym przykładzie są to zdarzenia jazdy bez prawidłowej karty;
- na wykresie widać również, że w tachografie odnotowano zdarzenie włożenia karty kierowcy, a zaraz po nim prawidłowe czynności jazdy (rys. poniżej).

- podświetlamy myszką miejsce włożenia karty (rys. powyżej) i w zakładce: **Zaznaczenie** (znajduje się pod wykresami) odczytujemy dane kierowcy - w naszym przykładzie jest to Godlewski Szczepan;
- w dalszej części szukamy kierowcy, który jechał tym pojazdem przed zdarzeniami jazdy bez karty - przewijamy wykres wstecz, aż do pojawienia się **miejsca wyjęcia karty kierowcy** (rys. poniżej);

- podobnie jak powyżej podświetlamy miejsce wyjęcia karty i z zakładki: **Zaznaczenie** odczytujemy dane kierowcy - jest to tak samo Godlewski Szczepan;
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że ten kierowca poruszał się pojazdem bez włożonej karty - pobieramy dane z jego karty kierowcy;
- ponownie otwieramy okno: **Dane z tachografu cyfrowego**: w zakładce: **Czynności o określonej dacie** - porównujemy wykres czynności z tachografu z wykresem Godlewskiego Szczepana:

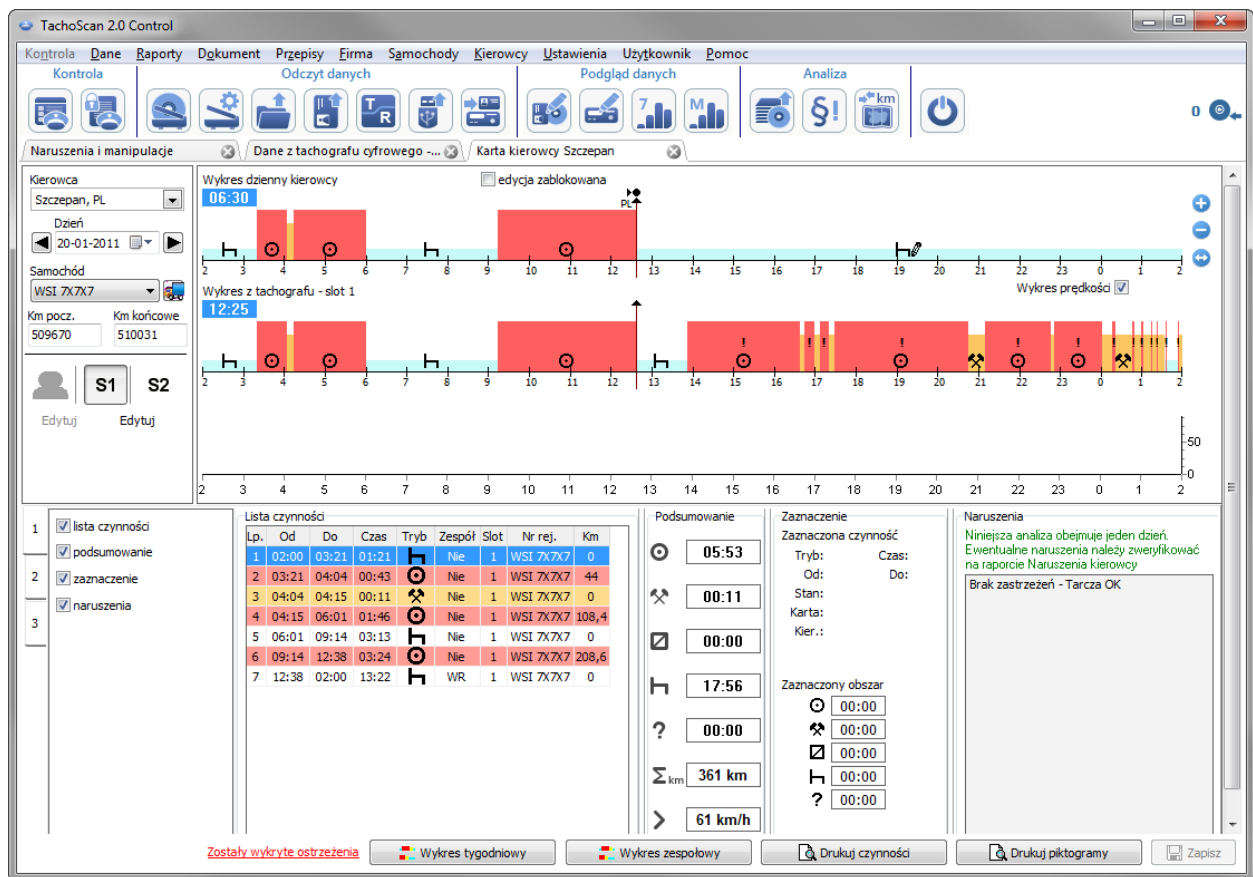
Jeśli wykres: **Porównanie z danymi z karty lub tarczy** jest pusty należy odznaczyć opcję: **tylko bieżący samochód** i wybrać odpowiedniego kierowcę.

- już w pierwszym okresie "jazdy bez karty" (**rys. powyżej**) widać, że Szczepan nie ma innych zapisów poza manualnie wprowadzonym postojem - w kolejnych dniach sytuacja jest podobna, aż do miejsca włożenia karty;
- jeśli zajdzie taka potrzeba można skopiować czynności z tachografu na kartę kierowcy - program oferuje taką możliwość w oknie "podglądu/edycji dnia z karty kierowcy":
 - klikamy na przycisk: **[Edytuj]** znajdujący się po prawej stronie opcji: **tylko bieżący samochód**;

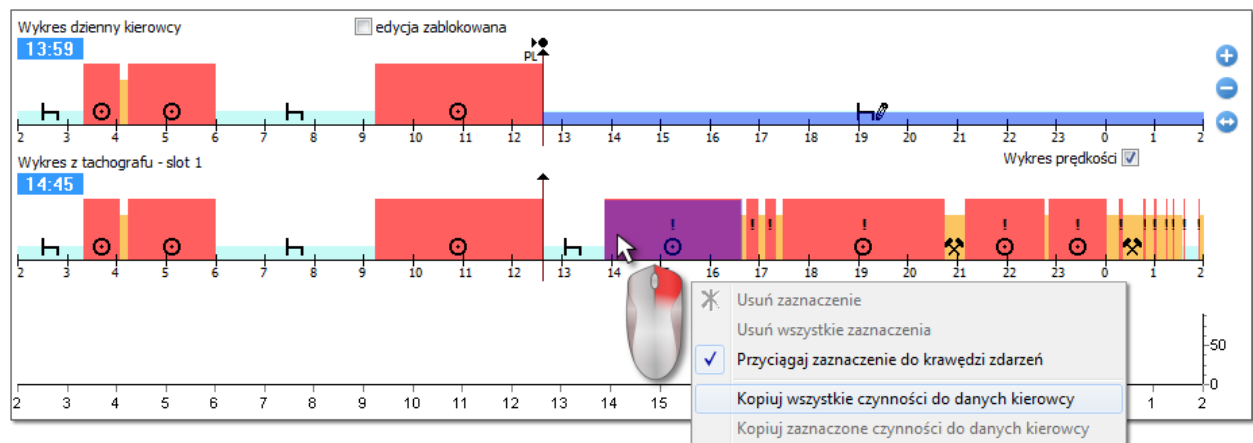
S1

- w oknie: **Wykres dzienny kierowcy** klikamy na , w celu wyświetlenia wykresu ze slotu nr 1 tachografu, a następnie odznaczamy opcję: **edycja zablokowana** (rys. poniżej);

Jeśli pole: **Samochód** jest puste należy kliknąć na ikonie: , a następnie wybrać odpowiedni samochód.

- na wykresie czynności z tachografu klikamy **PPM** i z rozwijanego menu wybieramy: **Kopiuj wszystkie czynności do danych kierowcy** (rys. poniżej);

- **Kopiuj wszystkie czynności do danych kierowcy** - (wykres z tachografu) - niezależnie od zaznaczonej czynności kopiuje (nadpisuje) wszystkie czynności z tachografu na kartę kierowcy;

- **Kopiuje zaznaczone czynności do danych kierowcy** - (wykres z tachografu) - klikając **LPM** wyznacz zaznaczenie (obszar). Po wybraniu tej opcji zostaną skopiowane czynności z tachografu na kartę kierowcy znajdujące się w zaznaczeniu;
- **Przeniesienie z tachografu - slot 1** - (wykres z karty kierowcy) - opcja aktywna tylko dla okresów: **karta wyjęta**. Kopiuje wszystkie zdarzenia ze slotu nr 1 tachografu na kartę kierowcy. Jeśli włączony jest wykres ze slotu nr 2 dostępna będzie opcja: **Przeniesienie z tachografu - slot 2**.

- po skopiowaniu czynności przechodzimy do raportu: "[Naruszenia i manipulacje](#)" i ponownie generujemy naruszenia dla Szczepana.

6.2.3. Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie

*W przypadku licencji Expert funkcja nazywa się **Lokalizacja GNSS**. Panele **Tolerancja** oraz **Analiza trasy** nie są dostępne.*

Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie otwiera okno mapy Google™ (mapa online) lub OpenStreetMap (mapa offline), w którym można porównać liczbę kilometrów odczytanych z tachografu i karty kierowcy z kilometrami z trasy wyznaczonej na mapie.

Celem analizy jest weryfikacja, czy miały miejsce manipulacje, które nie pozostawiają śladów w tachografie i na karcie kierowcy. Jest to w praktyce jedyne narzędzie umożliwiające sprawdzenie, czy kierowca manipulował pracą tachografu za pomocą magnesu lub redukcji napięcia.

Mapa online (Mapy Google)

Używając mapy online, możesz dokonać porównania w oparciu o lokalizację GNSS lub w oparciu o ręcznie wyznaczoną trasę.

*Jeśli korzystasz z mapy Google™, możesz jednocześnie korzystać z obu trybów wyznaczania trasy, przełączając między zakładkami **Lokalizacja GNSS** i **Trasa** (poz. 3).*

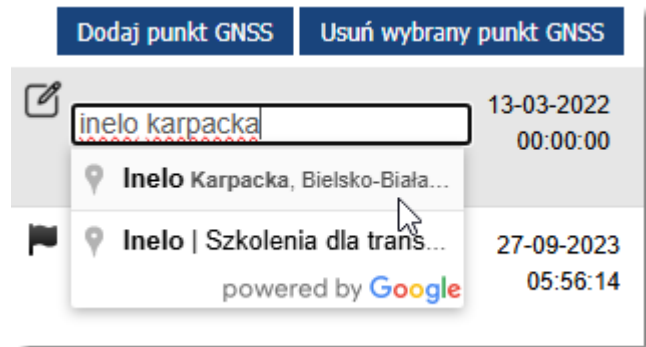
Porównanie w oparciu o lokalizację GNSS (zakładka Lokalizacja GNSS)

Aby dokonać porównania w oparciu o lokalizację GNSS:

1. Wybierz analizowany okres w polach **Data od** i **Data do** oraz pojazd lub kierowcę (domyślnie: **Pojazd**).

W przypadku wyboru opcji **Kierowca**, na liście widoczni są tylko kierowcy posiadający kartę kierowcy **G2V1** lub **G2V2**. Na mapie zostanie pokazana trasa z karty kierowcy bez zaimportowanych danych GNSS z tachografu cyfrowego.

2. W sekcji **Tolerancja** ustal tolerancję odstępstwa pomiędzy wskazaniem odległości i czasu.
3. Przejdź do zakładki **Lokalizacje GNSS**.
4. (Opcjonalne) Dodaj własne lokalizacje GNSS. Własne lokalizacje GNSS oznaczone są następującą ikoną: .
 - o Aby dodać lokalizację GNSS, kliknij **Dodaj punkt GNSS**, a następnie wyszukaj ją z listy (możesz również wpisać koordynaty GPS).
 - o Aby zmienić datę i czas własnej lokalizacji GNSS (domyślnie: zawartość pola **Data od**), kliknij obecną, aby otworzyć okno wyboru daty i czasu.
 - o Aby usunąć lokalizację GNSS, kliknij go na liście, a następnie kliknij **Usuń wybrany punkt GNSS**.
5. (Opcjonalne) Zaznacz dodatkowe opcje z listy rozwijanej **Opcje**.

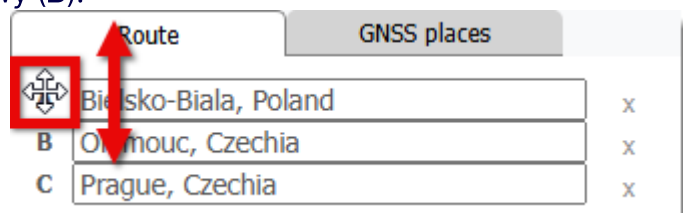

*Wpisz adres lub koordynaty GPS, aby wyszukać miejsce.
Kliknij datę, aby ją zmienić.*

Porównanie w oparciu o ręcznie wyznaczoną trasę (zakładka Trasa)

Aby dokonać porównania w oparciu o ręcznie wyznaczoną trasę:

1. Wybierz analizowany okres w polach **Data od** i **Data do** oraz pojazd lub kierowcę (domyślnie: **Pojazd**).
2. Przejdź do zakładki **Trasa**.
3. Wskaż punkt początkowy (**A**) i końcowy (**B**).
 - o Możesz dodać więcej punktów trasy, klikając **Dodaj cel podróży**.
 - o Aby usunąć punkt, kliknij **x** obok tego punktu.
 - o Aby zmienić kolejność punktów trasy, umieść kursor myszy nad literą punktu (**A**, **B** itd.). Gdy standardowy kursor zmieni się na następujący: , przytrzymaj lewy przycisk myszy i przeciągnij punkt na pożądaną pozycję w trasie.
4. (Opcjonalne) Zaznacz dodatkowe opcje z listy rozwijanej **Opcje**.
5. Kliknij **Pokaż trasę na mapie**.

Zmiana kolejności punktów trasy.

Po każdej zmianie w trasie (np. usunięciu punktu, zmianie kolejności itd.), kliknij ponownie **Pokaż trasę na mapie**, aby wprowadzić zmiany na mapie.

Program wyświetli dostępne trasy. Domyślnie na mapie wyświetlona zostanie pierwsza trasa na liście. Aby zmienić wyświetlaną trasę, kliknij ją na liście.

Mapa offline (OpenStreetMap)

Używając mapy offline, możesz dokonać porównania tylko w oparciu o lokalizacje GNSS.

- Wybierz analizowany pojazd lub kierowcę (domyślnie: **Pojazd**).

W przypadku wyboru opcji **Kierowca**, na liście widoczni są tylko kierowcy posiadający kartę kierowcy **G2V1** lub **G2V2**. Na mapie zostanie pokazana trasa z karty kierowcy bez zaimportowanych danych GNSS z tachografu cyfrowego.

- (Opcjonalnie) Zmień analizowany okres w polach **Data od** i **Data do**.
 - Domyślnie pola **Data od** i **Data do** automatycznie uzupełniają się ostatnim dniem kontrolowanego okresu.
- W sekcji **Tolerancja** ustal tolerancję odstępstwa pomiędzy wskazaniami odległości i czasu.

Eksport danych GNSS do pliku GPX

Położenie przycisku eksportu danych GNSS do pliku .GPX.

Możesz wyeksportować dane GNSS do pliku .GPX, np. w celu zweryfikowania trasy w innym systemie. Eksportowane są jedynie dane według aktualnie ustawionych filtrów.

Aby wyeksportować dane GNSS do pliku .GPX, kliknij przycisk .

Analiza trasy

		Tolerancja		Analiza trasy		1	2	3	4	5	6	7
Data od	13-03-2022	00:00		Odległość	5 ± %	Trasa	Prom/pociąg	GNSS	Prom/pociąg	Tachograf	Karta kierowcy	
Data do	08-05-2025	23:59		Długość trasy (km)	-	-	0	9141	0	9308	-	Wykryto różnicę w km między GNSS a tachografem (29)
☒ Pojazd				Czas	0 ± %	Czas przejazdu (hh:mm)	00:00	97:42 (98:03)	00:21	133:16	-	Wszystkie
☐ Kierowca												

W sekcji **Analiza trasy** znajdziesz następujące informacje:

- (poz. 1) sugerowany czas przejazdu i odległość odczytaną z mapy Google™ /OpenStreetMap
 - liczba poza nawiasem - nie uwzględnia wartości z pola **prom/pociąg**

- liczba w nawiasie - uwzględnia wartość z pola **prom/pociąg**
- (poz. 2) sugerowany czas przejazdu i odległość przebyta promem/pociągiem odczytana z mapy Google™ /OpenStreetMap (możliwość edycji)
- (poz. 3) sugerowany czas przejazdu i odległość wg lokalizacji GNSS
 - liczba poza nawiasem - nie uwzględnia wartości z pola **prom/pociąg**
 - liczba w nawiasie - uwzględnia wartość z pola **prom/pociąg**
- (poz. 4) sugerowany czas przejazdu i odległość przebyta promem/pociągiem wg lokalizacji GNSS (możliwość edycji)
- (poz. 5) dane z tachografu
- (poz. 6) dane z karty kierowcy
- (poz. 7) znalezione różnice odległości między danymi z tachografu a danymi GNSS (patrz: [Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie](#)⁸²⁾)

Porównanie odległości z tachografu i GNSS

W przypadku korzystania z mapy online (Google™) program automatycznie porównuje przebytą odległość zmierzoną przez tachograf z najkrótszą odległością drogową pomiędzy punktami GNSS. Gdy przebyta odległość zmierzona przez tachograf jest mniejsza niż odległość drogową, pojawia się alert: **Wykryto różnice w km między GNSS a tachografem** (patrz: poz. 7 - rys. powyżej).

Wydruk raportu

- otwiera "okno podglądu wydruku" raportu. Po rozwinięciu [▼] opcji wydruku raportu można wybrać raport **Dla trasy Google** lub **Dla punktów GNSS**.

Możesz również skorzystać z funkcji **Print Screenshot (CTRL + P)**.

Zmiana typu mapy (online/offline)

Aby zmienić typ wyświetlanej mapy:

1. Przejdź do *Ustawienia* -> *Ustawienia programu*.
2. Pod sekcją **Ustawienia sieciowe** zaznacz opcję **Google Maps** lub **OpenStreet maps (offline)**.

*Jeśli wybrałeś **Google Maps** lub **OpenStreetMap (offline)**, upewnij się, że w sekcji **Ustawienia sieciowe** opcja **Mapy Google / OpenStreetMap** jest zaznaczona.*

*Jeżeli wybrałeś **OpenStreetMap (offline)**, musisz dodatkowo pobrać paczkę z mapami (patrz: [Pobieranie map offline](#)⁸³⁾).*

Wybór mapy obowiązuje dla wszystkich użytkowników i inspekcji.

Pobieranie map offline

Aby korzystać z map offline OpenStreetMap:

1. Pobierz paczkę map z adresu:
<https://maps:inelo@maps.inelo.pl/tsc7.2.3/tsc723osmeurope.zip>.
 o Rozmiar paczki: 34,4 GB.
2. Rozpakuj zawartość paczki w następującym folderze: C:
 |ProgramData|INELO|TachoScan Control|maps|.
 - o Rozmiar paczki po rozpakowaniu: 42,7 GB.

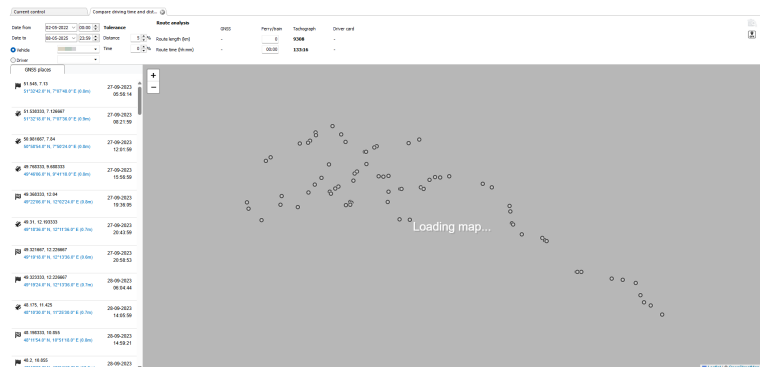
Poprawna ścieżka do przykładowych plików w domyślnym katalogu programu powinna wyglądać następująco:

C:\ProgramData\INELO\TachoScan Control\maps\osm-offline-dataPath\europa.pmtiles

C:\ProgramData\INELO\TachoScan Control\maps\graphhopper-cache\edgekv_keys

3. W ustawieniach programu wybierz opcję OpenStreetMap (offline) pod sekcją **Ustawienia sieciowe** (patrz: [Zmiana typu mapy \(online/offline\)](#)⁸²).

Jeżeli pliki map offline nie znajdują się we wskazanym wyżej folderze, okno mapy w zakładce **Porównanie czasu jazdy i kilometrów na mapie** wypełnione jest kolorem szarym (rys. poniżej). Upewnij się, że rozpakowałeś pliki map we właściwym folderze.

Objaw braku plików map offline lub niepoprawnie rozpakowanej paczki map.

6.3. Prezentacja naruszeń

Poniżej opisane są narzędzia pomocne w dokonywaniu analizy naruszeń:

Wykres tygodniowy^[84] - przedstawia siedmiodniowy wykres czynności kierowcy (dane z wykresówek/dni z karty kierowcy) lub wykres czynności z tachografu cyfrowego. Na wykresie zaznaczone są wszystkie naruszenia (objaśnienie zwarte jest w zakładce **Legenda**). W przejrzysty sposób pokazane są okresy prowadzenia pojazdu w poszczególnych dniach oraz odpoczynki tygodniowe;

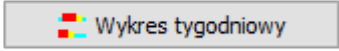
Wykres miesięczny^[88] - przedstawia pięcioletniowy wykres czynności kierowcy. Na wykresie w przejrzysty sposób przedstawione są odpoczynki tygodniowe oraz dwutygodniowy okres prowadzenia pojazdu;

Raport kontrolny^[89] - na raporcie przedstawiony jest **Wykres tygodniowy** ze szczegółowym opisem każdego tygodnia, który można wyświetlić w kilkunastu językach. Pomaga on w zrozumieniu, z czego wynikają naruszenia. Raport można wydrukować lub wyeksportować do pliku PDF.

6.3.1. Wykres tygodniowy

Wykres tygodniowy jest to graficzny wykres czynności kierowcy w dowolnie wybranych tygodniach.

Wykres można wywołać korzystając z następujących sposobów:

- z menu głównego **Raporty** wybrać: **Wykres tygodniowy**;
- po naciśnięciu przycisku lub znajdującego się w oknach podglądu dni z "karty kierowcy"/"wykresówki" oraz w oknach wywołania raportów: "**Raport kontrolny**^[89]" i "**Naruszenia i manipulacje**^[60]";

Oznaczenie czynności kierowcy jest takie samo jak na wykresie dziennym z karty kierowcy.

Aby wyświetlić dane należy podać:

- nazwisko kierowcy (wybierane z rozwijanej listy);
- lub
- Samochód;
 - jeśli w pobranym odczycie program znajdzie czynności zapisane na pierwszy i drugim slotie zostaną wyświetlone opcje wyboru: **Slot 1** oraz **Slot 2**;

*Dla samochodów wyświetlane są **tylko zdarzenia** - program nie przeprowadza żadnej analizy naruszeń.*

- okres, który ma objąć,
- kliknąć na przycisk: .

Na wykresie tygodniowym dostępne są następujące opcje:

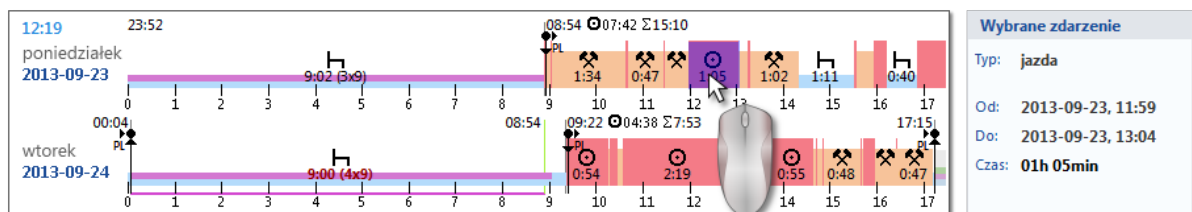
Przycisk:

Wykres miesięczny

Otwiera w nowej zakładce: "[Wykres miesięczny](#)".**Wybrane zdarzenie**

W zakładce: **Zaznaczenie** po lewej stronie wykresu w polu **Wybrane zdarzenie** pokazywana jest informacja na temat wskazywanego za pomocą myszki zdarzenia (rys. poniżej).

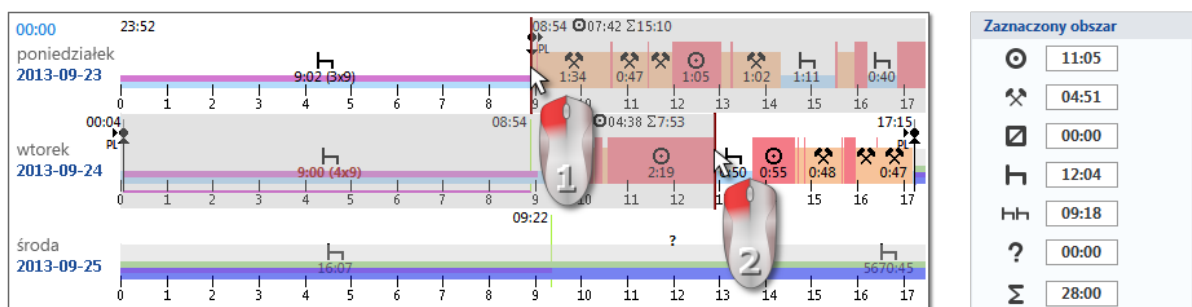
Na wykresie będą widoczne również miejsca włożeń i wyjęć karty kierowcy o ile zostały dla tego dnia i tego samochodu pobrane dane z tachografu. Po najechaniu myszką na symbol włożenia lub wyjęcia karty w polu: **Wybrane zdarzenie** pojawi się odpowiedni opis.

Rys. Wskazane myszką zdarzenie.

W zaznaczonym obszarze

W zakładce: **Zaznaczenie** po lewej stronie wykresu w polu: **Zaznaczony obszar** pokazywane jest podsumowanie zaznaczonego okresu. Aby zaznaczyć okres należy kliknąć w obszarze obrazu zaznaczając dwie linie (poz.1 i 2 - rys. poniżej) oznaczające początek i koniec.

Rys. Zaznaczanie obszaru.

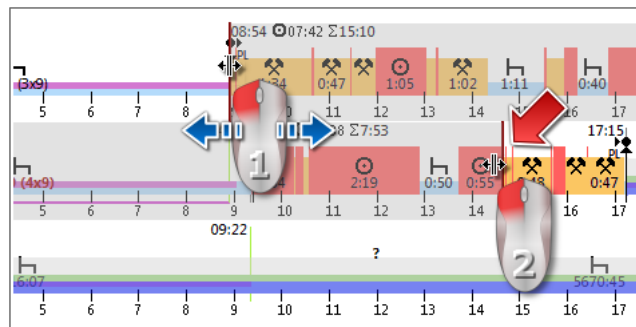
Linie można przesuwając trzymając wciśnięty lewy przycisk myszy, gdy kursor jest nad linią (poz.1 - rys. poniżej). Ponowne kliknięcie w obszarze wykresu spowoduje przesunięcie drugiej linii w nowe, wskazane myszką, miejsce.

Jeśli zaznaczany obszar jest większy niż wyświetlany wykres na ekranie lub podczas zaznaczania występują inne problemy można skorzystać podczas zaznaczania obszaru z rozwijanego menu.

Ustawienie początku obszaru - kliknij PPM w wybranym miejscu i z rozwijanego menu wybierz polecenie: **Ustaw początek**.

Ustawienia końca obszaru - kliknij PPM w wybranym miejscu i z rozwijanego menu wybierz polecenie: **Ustaw koniec**.

Poniżej wykresu znajdują się opcja: **Przyciągaj zaznaczenie do krawędzi zdarzeń** - umożliwia ona w przypadku przesunięcia kreski w pobliżu początku lub końca zdarzenia na automatyczne ustawienie jej odpowiednio na początku lub końcu tego zdarzenia (poz.2 - rys. poniżej).

Rys. Przesuwanie zaznaczenia.

Podsumowanie i legenda

Z kolei w trzecim oknie: **Podsumowanie** zsumowane są kolejno zdarzenia z wykresu tygodniowego odpowiednio dla kierowcy lub samochodu oraz okresy OUT i AETR.

Natomiast w czwartym oknie pokazana jest **Legenda**.

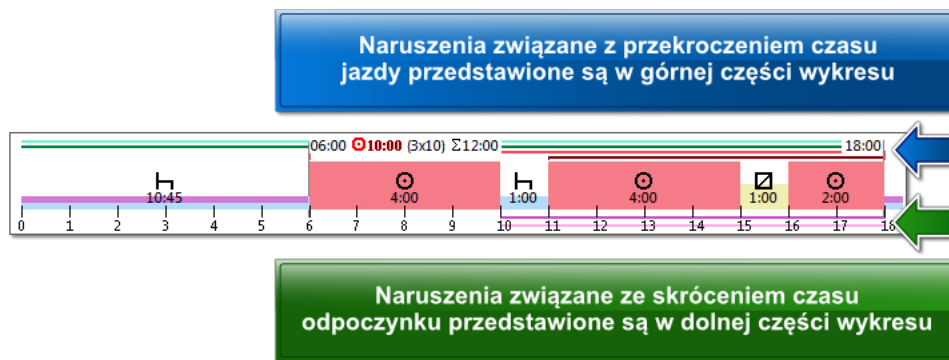
Wizualizacja naruszeń (tylko dla kierowcy)

Na wykresie oprócz wizualizacji liniowej zdarzeń przedstawione również są miejsca, w których miały miejsce naruszenia związane z przekroczeniem czasu jazdy, czasu pracy lub skróceniem czasu odpoczynku.

Na wykresie tygodniowym wyświetlane są tylko zatwierdzone naruszenia.

Analiza naruszeń przeprowadzana jest tylko dla wybranego kierowcy.

Miejsce wyświetlania jest przedstawione na rysunku poniżej (rys. poniżej).

Rys. Miejsce wyświetlania naruszeń wykrytych przez program.

Opis pozostałych oznaczeń na wykresie znajduje się w zakładce: **Legenda**.

Zakładka "Dni"

W zakładce **Dni** przedstawione są sumy czterech podstawowych zdarzeń (jazda, praca, dyspozycyjność, postój) na każdy dzień osobno.

Podgląd/edycja dni z karty kierowcy/wykresówki na wykresie tygodniowym

Z poziomu wykresu tygodniowego możliwe jest otwarcie okna podglądu/edycji dnia z karty kierowcy/wykresówki (dla kierowcy) lub otwarcie [okna podglądu danych z tachografu cyfrowego](#)⁴⁷ (dla samochodu) - z rozwijanego menu wykresu tygodniowego należy wybrać polecenie:

- **Edytuj dzień**

lub

- dwukrotnie kliknąć w obszar wykresu dla wybranego dnia

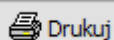
Program otworzy okno podglądu wybranego dnia w nowej zakładce.

Dodatkowe oznaczenia

Pomocna przy podglądzie wykresu jest możliwość powiększania go przy pomocy przycisku: znajduącego się również poniżej wykresu. Z kolei przy pomocy przycisku pomniejszamy wykres, a przycisk powoduje powrót wielkości wykresu do rozmiaru domyślnego.

Wydruk wykresu

Istnieje możliwość wydrukowania wykresu. Po kliknięciu LPM na przycisku:

zostanie wyświetlone rozwijane menu, na którym dostępne są następujące opcje:

- **Drukuj widoczny tydzień** - wyświetla podgląd wydruku aktualnie widocznego tygodnia;
- **Drukuj zaznaczone tygodnie** - wyświetla podgląd wydruku aktualnie zaznaczonych tygodni (patrz temat powyżej: "W zaznaczonym obszarze");
- **Drukuj cały okres** - wyświetla podgląd wydruku tygodni wchodzących do zakresu kontroli;

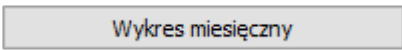
Opcje związane z wydrukiem wykresu:

- **Pokaż legendę na wydruku** - jeśli ta opcja jest zaznaczona to na ostatniej stronie raportu wyświetlona jest legenda;
- **Pokaż listę aktywności na wydruku** - po zaznaczeniu tej opcji pod wykresem tygodniowym tuż przed legendą zostanie wyświetlona lista aktywności dni wchodzących w skład wykresu;

6.3.2. Wykres miesięczny

Na wykresie miesięcznym wyświetlane jest 5 kolejnych tygodni co umożliwia łatwiejszą i szybszą analizy odpoczynków tygodniowych i jazdy dwu/jedno tygodniowej.

Wykres można wywołać korzystając z następujących sposobów:

- z menu głównego **Raporty** wybrać: **Wykres miesięczny**;
- po naciśnięciu przycisku lub znajdującego się w oknie "[wykresu tygodniowego](#)"⁸⁴ oraz w oknach wywołania raportów: "[Raport kontrolny](#)"⁸⁹ i "[Naruszenia i manipulacje](#)"⁶⁰".

Aby utworzyć raport należy podać:

- nazwisko kierowcy (wybierane z rozwijanej listy),
- okres czasu, który ma objąć,
- kliknąć na przycisk: ;

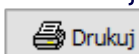
Główne cechy wykresu miesięcznego

1. Widok tygodnia znajduje się w jednym wierszu.
2. Widok całego wykresu obejmuje 5 tygodni (zawsze widzimy cały okres 28 dni).
3. dostępna jest opcja, która pokazuje tylko odpoczynki:
 - można określać jak długie odpoczynki pokazać na wykresie (domyślnie pokazują się odpoczynkiienne i tygodniowe);
4. Wyświetlanie okresów 24/30 godzinnych.
5. Wyświetlanie 6-dniowego okresu do odebrania odpoczynku tygodniowego.

6. Odpoczynki dobowe/tygodniowe są inaczej rysowane niż na wykresie tygodniowym (patrz legenda).
7. Opcje/mechanizmy zaczerpnięte z wykresu tygodniowego:
 - możliwość zaznaczania dowolnego obszaru (przyciąganie zaznaczenia do krawędzi zdarzeń);
 - wyświetlanie danych zdarzenia podświetlonego za pomocą myszy;
 - wizualizacja naruszeń.

Wydruk wykresu

Istnieje możliwość wydrukowania wykresu. Po kliknięciu **LPM** na przycisku:

zostanie wyświetlone rozwijane menu, na którym dostępne są następujące opcje:

- **Drukuj bieżący widok** - wyświetla podgląd wydruku aktualnie widocznego miesiąca;
- **Drukuj zaznaczony okres** - wyświetla podgląd wydruku aktualnie zaznaczonego okresu (patrz temat: "[Wykres tygodniowy -> W zaznaczonym obszarze](#)");
- **Drukuj cały okres** - wyświetla podgląd wydruku tygodni wchodzących do zakresu kontroli;

Opcje związane z wydrukiem wykresu:

- **Pokaż legendę na wydruku** - jeśli ta opcja jest zaznaczona to na ostatniej stronie raportu wyświetlona jest legenda;
- **Pokaż listę aktywności na wydruku** - po zaznaczeniu tej opcji pod wykresem miesięcznym tuż przed legendą zostanie wyświetlona lista aktywności dni wchodzących w skład wykresu;

Przejsie do wykresu dziennego

1. Kliknij prawym przyciskiem myszy na czynność wybranym dniu.
2. Z rozwijanego menu wybierz **Edytuj dzień**.

LUB

1. Kliknij dwukrotnie na czynność w wybranym dniu

6.3.3. Raport kontrolny

Raport jest pomocny w zrozumieniu analizy czasu jazdy, czasu odpoczynków dziennych i tygodniowych kierowcy oraz zrozumieniu i wyjaśnieniu ewentualnych naruszeń wykrytych przez program. Raport można wywołać zarówno z menu: **Raporty -> Raport kontrolny** jak i z okna generowania naruszeń raportu: "[Naruszenia i manipulacje](#)" po naciśnięciu na przycisk:

Raport kontrolny

Budowa raportu

Raport podzielony jest na następujące sekcje:

- wykres tygodniowy czynności z wykresówek/dni z karty kierowcy (legenda na ostatniej stronie raportu);
- czas jazdy tygodniowej oraz dwutygodniowej (za tydzień bieżący i poprzedni) z uwagami na temat ewentualnego przekroczenia normy oraz czas jazdy przysługujący w tygodniu kolejnym;
- informacje na temat odpoczynków tygodniowych: moment wykorzystania i czas trwania odpoczynku, ewentualne skrócenie i kompensata, następnie ilość dób pomiędzy poprzednim i bieżącym odpoczynkiem tygodniowym;
- informacje na temat odpoczynków dziennych: dla każdej doby pokazany jest maksymalny czas odpoczynku oraz wykorzystany czas odpoczynku dziennego. Dodatkowo wypisane są uwagi dotyczące tych czasów, stwierdzające zgodność z Rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3820/85 lub Rozporządzeniem (WE) nr 561. Podział na doby następuje wedle wskazań ustaw;
- dzienne okresy prowadzenia: długość cyklu (okresu jazdy dziennej), analizę czasu jazdy dziennej oraz czasu jazdy ciągłej, uwagi na temat ewentualnego przekroczenia normy. W ostatniej kolumnie podana jest wysokość kary dla kierowcy i przedsiębiorstwa wg taryfikatora naruszeń;
- na ostatniej stronie pokazana jest legenda oznaczeń na wykresie tygodniowym czynności.

Jak utworzyć raport

1. Otwórz okno wywołania raportu (*menu: Raporty -> Raport kontrolny lub menu: Naruszenia i manipulacje -> Raport kontrolny*).
2. Wybierz kierowcę z menu **Kierowca**.
3. Ustal okres analizy w polach **Okres od** i **Do**.
4. W sekcji **Analizuj według** wybierz analizę według przepisów **AETR (2010)** lub **561** (*Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady*).
5. W sekcji **Generuj raport na podstawie danych z** wybierz:
 - **kart i tarcz** - kontrola danych pobranych z kart kierowców i zapisanych tarcz tach.
 - **tachografu wg czynności przypisanych do kierowców** - kontrola danych pobranych z tachografów cyfrowych.
6. Kliknij (**Generuj**) lub (**Generuj i zamknij**).
7. Wybierz język raportu i kliknij **OK**.

Wykroczenia popełnione poza okresem zatrudnienia kierowcy lub poza zakresem kontroli oznaczone są

następującą grafiką:

Opcje

Szczegółowy opis pozostałych opcji znajduje się w temacie: "[Naruszenia i manipulacje](#)" -> Zakładka: Zaawansowane.

pokaż wykres tygodniowy na raporcie

Po zaznaczeniu tej opcji na końcu każdej sekcji tygodnia będzie pokazany tzw. **Wykres tygodniowy** czasu jazdy kierowcy, (oznaczenie symboli na wykresie jest takie samo jak na "[wizualizacji tygodniowej](#)").

Kolor

W wyniku zaznaczenia tej opcji niektóre elementy raportu będą przedstawione w kilku podstawowych kolorach, w przeciwnym wypadku będzie przedstawiony w odcieniach szarości.

Legenda

Po zaznaczeniu tej opcji w końcowej sekcji raportu przedstawiona zostanie legenda do wykresu tygodniowego.

Wyświetl kwoty kar

Czy wyświetlać kwoty kar za wykryte naruszenie? (kwoty generowane są na podstawie taryfikatora).

Przycisk:

Otwiera "[Wykres tygodniowy](#)".

Przycisk:

Otwiera "[Wykres miesięczny](#)".

Aby wyświetlić raport należy posługiwać się przyciskami paska narzędziowego (patrz: [Generowanie raportów](#)).

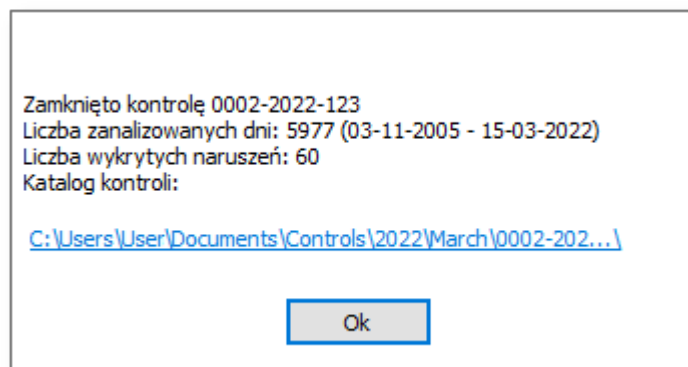
7. Zamknięcie i eksport kontroli

Funkcja niedostępna dla **licencji Expert**.

Po zatwierdzeniu i wydrukowaniu bądź skopiowaniu raportów możesz zamknąć kontrolę. Zamknięcie kontroli jest konieczne do jej wyeksportowania.

W celu zamknięcia kontroli, kliknij ikonę w sekcji **Kontrola** na pasku narzędziowym.

Program TachoScan Control wyświetli okno potwierdzające zamknięcie kontroli, a następnie okno podsumowujące kontrolę (patrz: rys. poniżej).

Eksport kontroli

Zamknięte kontrole możesz wyeksportować w celu archiwizacji lub analizy statystycznej. Dostępne są trzy warianty eksportu kontroli:

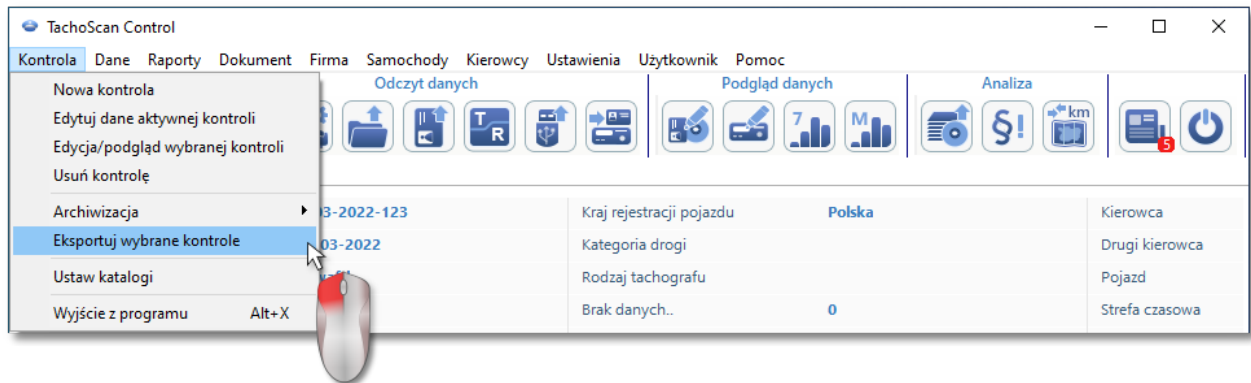
- [Eksport standardowy](#)
- [Eksportuj na własny serwer FTP](#)
- [Wyślij wcześniej wyeksportowane kontrole na TachoScan Control WebSerwer \(sftp\)](#)

Eksport standardowy

Aby standardowo wyeksportować kontrole:

1. W menu **Kontrola** kliknij **Eksportuj wybrane kontrole**.
 - o Opcja **Eksportuj wybrane kontrole** jest dostępna również z poziomu **Menu kontroli**.
2. W oknie eksportu zaznacz kontrole, które chcesz wyeksportować (pod prawym przyciskiem myszy dostępne jest rozwijane menu z opcjami: **Zaznacz wszystkie** i **Odznacz wszystkie**).

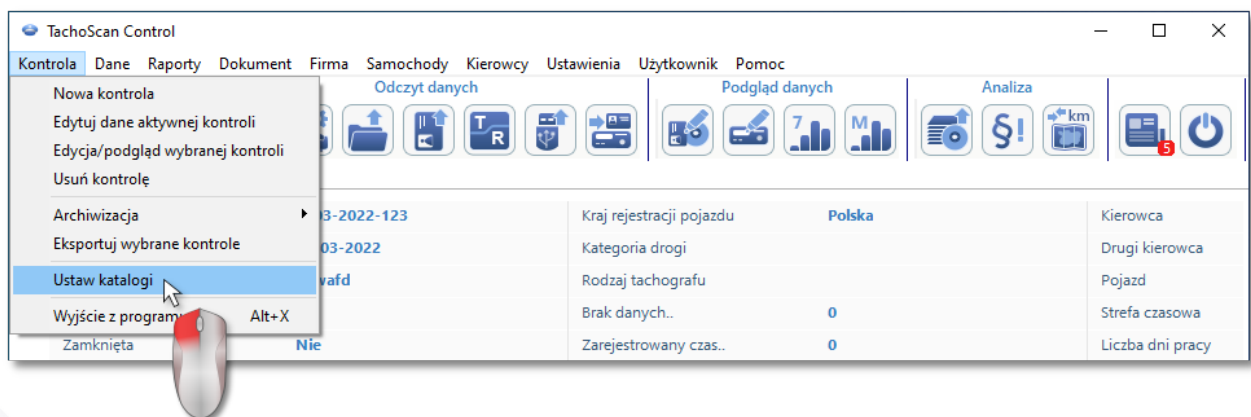
3. (Opcjonalnie) Zmień zakres eksportu za pomocą opcji **Eksportuj tylko pliki cyfrowe** w sekcji **Opcje**.
4. (Opcjonalnie) Zaznacz dodatkowe opcje (**na TachoScan Control WebSerwer (sftp)** i/lub **na własny serwer FTP**) w sekcji **Opcje**.
5. Kliknij **OK**.

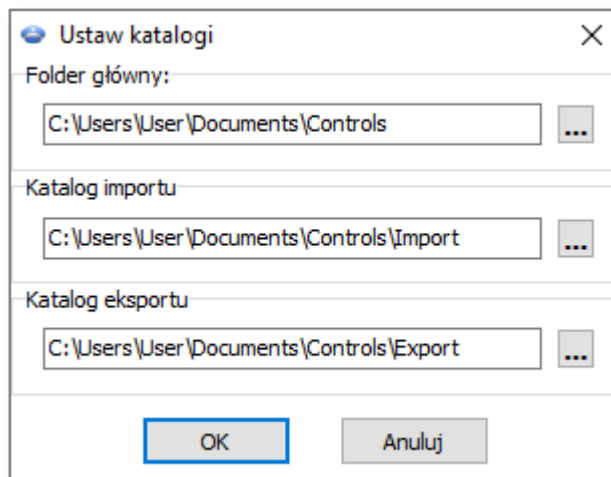

Domyślnie TachoScan Control eksportuje wybrane kontrole w formie plików .zip do katalogu: *C:\Users\[nazwa użytkownika]\Dokumenty\Controls\Export*.

Aby zmienić domyślny katalog eksportu kontroli:

1. W menu **Kontrola** kliknij **Ustaw katalogi**.
 - o Opcja **Ustaw katalogi** jest dostępna również z poziomu **Menu kontroli**.
2. W polu **Katalog eksportu** wpisz ścieżkę do pożądanego katalogu lub wskaż go klikając ikonę .
3. Kliknij **OK**.

Eksportuj na własny serwer FTP

Tego typu eksport dostępny jest tylko dla kontroli już wyeksportowanych w trybie standardowym (patrz: [Eksport standardowy](#)^[92]).

Ustawienia FTP

- otwiera okno ustawień połączenia.

Wyślij wcześniej wyeksportowane kontrole na TachoScan Control WebServer (sftp)

Tego typu eksport dostępny jest tylko dla kontroli już wyeksportowanych w trybie standardowym (patrz: [Eksport standardowy](#)^[92]).

Ustawienia SFTP

- otwiera okno ustawień połączenia.

Opcje

Kontrole można eksportować z ustawieniami opisanymi poniżej.

Wyświetl tylko kontrole nie wyeksportowane

Wyświetla/ukrywa kontrole, których nie wyeksportowano w trybie standardowym (patrz: [Eksport standardowy](#)^[92]).

Wyświetl tylko zamknięte kontrole

Wyświetla/ukrywa zamknięte kontrole. Niezamknięte kontrole są oznaczone kolorem czerwonym na liście kontroli.

Wyświetl tylko kontrole nie wysłane na serwer (ftp/sftp)

Wyświetla/ukrywa kontrole, których nie wysłano na serwer FTP/SFTP. Opcja dostępna dla wszystkich typów eksportów.

Eksportuj całą kontrolę

Eksportuje wszystkie pliki i dane kontroli.

- **na TachoScan Control WebSerwer (sftp)** - dodatkowo eksportuje kontrolę na wskazany serwer SFTP.
- **na własny serwer FTP** - dodatkowo eksportuje kontrolę na wskazany serwer FTP.

Eksportuj tylko pliki cyfrowe

Eksportuje tylko pliki pobrane z kart kierowców i/lub tachografu, które zostały otwarte w programie.

Opcja **Eksportuj tylko pliki cyfrowe** nie kompresuje plików. Kopiuje tylko pliki cyfrowe do wcześniej utworzonych, odpowiednich podkatalogów.

1. Należy powtórzyć kontrolę w przypadku wczytania wyeksportowanego pliku na innym stanowisku.
2. Wszystkie raporty, które zostaną zapisane w formacie PDF w domyślnym katalogu bieżącej kontroli, zostaną dołączone do eksportowanej kontroli.

8. Ponowne otwarcie i edycja kontroli

Zamknięte kontrole możesz otworzyć do podglądu (bez możliwości edytowania) lub ponownie otworzyć do edycji.

Pogląd zamkniętej kontroli

Aby otworzyć do podglądu już utworzoną kontrolę (w module archiwizacyjnym może to być kontrola zaimportowana):

1. W menu **Kontrola** kliknij **Edycja/podgląd wybranej kontroli**.
 - o Opcja **Edycja/podgląd wybranej kontroli** jest dostępna również z poziomu **Menu kontroli**.
2. W oknie **Wybierz kontrolę** zaznacz wybraną kontrolę i kliknij **OK** lub kliknij dwukrotnie wybraną kontrolę.

Jeżeli otwierana w powyższy sposób kontrola nie została wcześniej zamknięta,

zostanie ona otwarta do edycji.

Ponowne otwarcie i edycja kontroli

Aby ponownie otworzyć zamkniętą kontrolę do edycji:

1. W menu **Kontrola** kliknij **Edycja/podgląd wybranej kontroli**.
 - o Opcja **Edycja/podgląd wybranej kontroli** jest dostępna również z poziomu **Menu kontroli**.
2. W oknie **Wybierz kontrolę** kliknij prawym przyciskiem myszy na wybranej kontroli i wybierz opcję **Otwórz i edytuj kontrolę** z menu kontekstowego.

Po utworzeniu kopii bieżącego stanu kontroli (patrz: Bieżąca kontrola) masz możliwość wprowadzenia komentarza, który będzie widoczny w sekcji **Dane zaznaczonej kontroli**.

Wyszukiwanie kontroli

Aby znaleźć konkretną kontrolę bądź zawęzić kontrole wyświetlane na liście, skorzystaj z filtrów w lewej części okna **Wybierz kontrolę**. Wyszukiwanie możesz przeprowadzić na kilka sposobów:

- Za pomocą filtrów (**Filtr daty**, **Filtr inspektora** itd.).
 1. zaznacz żądany rodzaj filtru;
 2. wybierz szukaną wartość.
- **Znajdź wg** - wyszukiwanie dowolnej frazy w kontrolach widocznych na liście.
 - w polu **Znajdź wg**: wybierz szukaną pozycję;
 - w polu poniżej wpisz szukaną frazę.
- **Wyszukiwanie zaawansowane** - wyszukiwanie dowolnej frazy w danych wszystkich kontroli. Metoda pomocna np. przy wyszukiwaniu nazwisk w kontroli zawierającej kilkudziesięciu kierowców (niewidocznych w danych kontroli).

W przypadku braku kontroli spełniającej kryteria określone w filtrach, zostanie wyświetlony komunikat **Nie znaleziono wyników dla zapytania**.

Menu kontekstowe

W menu kontekstowym w oknie **Edycja/podgląd wybranej kontroli** znajdują się następujące opcje:

- **Otwórz i edytuj kontrolę** - ponownie otwiera zamkniętą kontrolę do edycji;

- **Zaznacz wszystkie** - zaznacza wszystkie pozycje na liście;

Zaznaczanie wybranych pozycji na liście:

Przytrzymaj klawisz **CTRL** a następnie klikaj lewym przyciskiem myszy na wybranych pozycjach na liście.

- **Odznacz wszystkie** - odznacza wszystkie pozycje na liście;
- **Zmień inspektora** - zmienia inspektora (właściciela) zaznaczonej kontroli.

Wydruk zestawienia kontroli

Generuj raport

- otwiera okno wywołania podglądu wydruku.

W oknie wywołania raportu:

1. Wybierz okres **Od - Do (Filtr daty)** lub zaznacz ☒ **wszystkie**.
2. Wybierz inspektora (**Filtr inspektora**) lub zaznacz ☒ **wszyscy**.
3. Wybierz typ kontroli (**Filtr typu kontroli**) lub zaznacz ☒ **wszystkie**.
4. (Opcjonalnie) Zmień sortowanie (**Sortuj według, Kolejność**).
5. Kliknij (**Generuj i zamknij**) lub (**Generuj**).

Aby wyświetlić raport należy posługiwać się przyciskami paska narzędziowego (patrz: [Generowanie raportów](#) ⁹⁷).

9. Generowanie raportów

Raport można wygenerować na dwa sposoby:

Rys. Pasek narzędziowy okna wywołania raportu.

- - (rys. powyżej) - **Generuj i zamknij** - po wyświetleniu raportu okienko, z którego wywołano raport zostanie zamknięte;
- - **Generuj** - po wyświetleniu raportu okienko, z którego wywołano raport jest cały czas widoczne;

Powyższa opcja zalecana jest podczas wyświetlania kilku raportów tego samego typu - nie ma wtedy

konieczności zamykania okna podglądu raportu, żeby wyświetlić ten sam raport dla np. innego kierowcy lub inny okres.

Inelo / **EW** EUROWAG

